

...เส้นทางอาสา...
เส้นทางความสุข

เส้นทางอาสา
เส้นทางความสุข

เส้นทางอาสา เส้นทางความสุข

บรรณาธิการ: อภิญญา ตันทวีวงศ์

ผู้เขียน: นวพร ต่อมกระโทก

นพวรรณ สิริเวชกุล

รุศดา สุวรรตนาพันธ์

รัตนา พงษ์วานิชอนันต์

พิมพ์ครั้งที่ 1: พฤศจิกายน 2556 จำนวน 2,000 เล่ม

รูปเล่ม: วัฒนธรรม สวรรตนาพันธ์

สนับสนุนโดย: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พิมพ์ที่: อุษาการพิมพ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

อภิญญา ตันทวีวงศ์ นวพร ต่อมกระโทก นพวรรณ สิริเวชกุล รุศดา สุวรรตนาพันธ์
รัตนา พงษ์วานิชอนันต์ . เส้นทางอาสา เส้นทางความสุข . พิมพ์ครั้งที่ 1, มูลนิธิสุขภาพ
ไทย, 2556, 152 หน้า

1. โครงการพลังอาสาสมัครสร้างสุขให้เด็กในสถานสงเคราะห์ 2.อาสาสมัคร

ISBN 978-616-91287-9-3

จัดพิมพ์/จัดทำโดย

โครงการพลังอาสาสมัครสร้างสุขให้เด็กในสถานสงเคราะห์

มูลนิธิสุขภาพไทย

520/1-2 ถนนเทศบาลรังรักษ์เหนือ ซอย16

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2589-4243 โทรสาร 0-2591-8092

E-mail : thaihof@yahoo.com Website : <http://www.thaihof.org>

สงวนลิขสิทธิ์ ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 สงวนลิขสิทธิ์ในการจัดพิมพ์ ถ่ายสำเนา
หรือคัดลอกข้อความ หรือรูปที่ปรากฏในส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดในเอกสารนี้
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากมูลนิธิสุขภาพไทย เป็นลายลักษณ์อักษร

คำนำ

งานอาสาสมัครได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นในทุกระดับและทุกวงการ บริษัทห้างร้านจำนวนมากส่งเสริมให้พนักงานออกไปบำเพ็ญประโยชน์ด้วยงานจิตอาสา ระบบการศึกษาสนับสนุนให้เด็กนักเรียนและนักศึกษาใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอาสาต่างๆ แม้ว่าเด็กกลุ่มหนึ่งจะไปพร้อมกับใบเซ็นชื่อเพื่อส่งครูอาจารย์ก็ตาม แต่การเปิดพื้นที่หรือส่งเสริมโอกาสให้เด็กเยาวชนออกไปเรียนรู้โลกกว้าง ได้เห็นและสัมผัสกับเรื่องราวของสังคมที่เป็นจริงย่อมดีกว่าอยู่แต่ในห้องสี่เหลี่ยมอย่างแน่นอน

กิจกรรมอาสาสมัครในวันนี้จึงมีมากมายหลายประเภท ขึ้นกับความชอบ ความถนัดและเงื่อนไขเวลาจะอำนวย แต่ไม่ว่าเป็นงานอาสาแบบไหน เชื่อว่าผู้ที่ได้ลงมือทำแล้วย่อมพบกับประสบการณ์ชีวิตที่ยากจะลืมเลือน และยังคล้ายได้พบบ่อน้ำเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับชีวิตของตนเอง และคนรอบข้างอย่างไม่น่าเชื่อ

หนังสือ “เส้นทางอาสา เส้นทางความสุข” ที่ท่านกำลังเปิดอ่านอยู่นี้ คือเรื่องราวของอาสาสมัครจำนวน 10 ท่าน ในโครงการ “พลังอาสาสมัครสร้างสุขให้เด็กในสถานสงเคราะห์” ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ตุลาคม ปี 2554 (ช่วงเวลาประสบกับอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทย) จนถึงปัจจุบัน (ปลายปี 2556) ก็ยังคงรับอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง เรื่องราวชีวิตของอาสาสมัครทั้งหมดนี้มุ่งหวังถ่ายทอดประสบการณ์การทำงาน ทัศนคติของอาสา และผลของการทุ่มเทแรงใจแรงกายในการดูแลเด็ก ๆ ที่พำนักอาศัยในสถานสงเคราะห์ เพื่อยืนยันว่า งานอาสาสร้างความสุข ทั้งผู้ให้และผู้รับได้เสมอกัน

อาสาสมัครทั้ง 10 ท่านนี้เป็นเพียงคนจำนวนร้อยละ 10 เท่านั้น จากจำนวนอาสาสมัครต่อเนื่องทั้งหมด จึงยังมีเรื่องราวชีวิตของ

ชายหญิงวัยรุ่น วัยทำงานและวัยเกษียณอีกราว 100 กว่าคนที่ไม่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์งานอาสาของเขาได้ แต่ถ้าผู้อ่านมีโอกาสได้แวะไปเยี่ยมเยือนสถานสงเคราะห์ 4 แห่ง ได้แก่ สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการทางสมองและปัญญา (บ้านเฟื่องฟ้า) และสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี ท่านสามารถพบเห็นการทำงานอาสาและอาจพูดคุยกับเขา ฟังเรื่องราวของการเลี้ยงดูเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์ได้ ซึ่งเชื่อว่าจะสร้างพลังและแรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัครได้อย่างดี อาจเป็นจุดเริ่มต้นให้ท่านมาร่วมขบวนงานอาสา เพื่อช่วยกันเสริมเติมความสุขให้กับชีวิตเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์

มูลนิธิสุขภาพไทย ขอขอบคุณอาสาสมัครทั้ง 10 ท่านที่ยินดีบอกเล่าเรื่องราวชีวิตของตนเอง รวมถึงอาสาสมัครอีกนับ 100 คนที่สละเวลาทุก ๆ สัปดาห์มาเป็นอาสาดูแลเด็ก ขอขอบคุณผู้บริหาร บุคลากรเจ้าหน้าที่ทุกระดับในสถานสงเคราะห์ทั้ง 4 แห่ง ที่เอื้ออำนวยให้งานอาสาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการของเด็กปกติ และเด็กพิการได้อย่างเป็นรูปธรรม และขอขอบคุณคณะผู้เขียนที่แบ่งปันเวลาจากงานมากมายมาช่วยจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้เสร็จในเวลาจำกัด

หากหนังสือเล่มนี้มีส่วนส่งเสริมพลังบวกในจิตใจท่าน ให้ทดลองมาแบ่งปันแรงกายแรงใจเป็นอาสาสมัคร ก็คงสอดคล้องกับ สุภาษิตของชาวสวีเดน (Swedish Proverb) ที่กล่าวว่า

“Shared joy is a double joy ; shared sorrow is half sorrow.”

โครงการ “พลังอาสาสมัครสร้างสุขให้เด็ก
ในสถานสงเคราะห์” มูลนิธิสุขภาพไทย

สารบัญ

เพราะชีวิต ไม่ได้มีแค่ด้านเดียว		7
คำตอบจากชายหนุ่ม		25
ทุกสิ่งในชีวิต คือประสบการณ์		39
น้องใหม่ ้วยใส... หัวใจ "อินเตอร์"		53
บทพิสูจน์ "ใจ" ในงานอาสา		69
อย่างน้อยเราเคยพบกัน... ในวันอันแสนสุข		79
"ปลูกปัญญา" ด้วยหัวใจ		93
ประโยชน์สูงสุด คือ ความสุขที่ได้รับ		107
ธรรมดา...ที่ไม่ธรรมดา		121
ล้มลุกคลุกคลาน... ด้วยความเบิกบานใจ		133

คนต้นเรื่อง
กรวรรณ
กันโร

เพราะชีวิต
ไม่ได้มีแค่ด้านเดียว.....

คนเขียนเรื่อง
นภาพร ต่อมกระโทก

“

ถ้าเราทำงานอย่างเดียว
ก็จะพุ่งไปมิดเดียว
แต่พอได้มาทำงานอาสาอย่างนี้
มันเหมือนเพิ่มบกดากตัวเอง
ออกมาอีกแ่งมุมหนึ่ง
ได้เห็นตัวเองในมุมใหม่
ไม่จมอยู่กับสิ่งเก่าๆ
ชีวิตก็จะสมดุลขึ้น
ได้มุมมองที่กว้างขึ้น...

”

หญิงสาวรู้สึกตะลึงงันไปชั่วขณะกับการพบหน้ากันเป็นครั้งแรก ไม่ใช่เพราะได้เห็นความน่ารักน่าชังแบบเด็กลูกครึ่ง แต่เป็นเพราะชื่อของหนุ่มน้อยวัยขวบเศษคนนี้ ช่างคล้องจองกับชื่อของเธอ และสามีรากับจงใจตั้งมาให้

ไม่รู้ว่าเป็นแค่เรื่องบังเอิญหรือฟ้ากำหนด แต่ ณ วินาทีนั้นคือจุดเริ่มต้นแห่งการค้นพบความสุขอีกด้านหนึ่งของชีวิต และเป็นด้านที่เธอพยายามแสวงหามานานหลายปีเพื่อเติมเต็มช่องว่างในหัวใจ...

ชีวิตที่ขาดสมดุล

นอกจากการเรียนหนังสือแล้ว **คุณภรรยาณ คันโธ** หรือ**คุณต๋อง** สถาปนิกหญิงวัย 32 ปี ไม่เคยคิดว่าการทำกิจกรรมอื่นร่วมกับเพื่อนๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย เพราะเป้าหมายของเธอพุ่งตรงไปที่การเรียนเท่านั้น

จนกระทั่ง จบปริญญาตรีและได้มีโอกาสไปฝึกงานที่ประเทศ อิตาลี ความโดดเดี่ยวจากการห่างไกลบ้านไกลคนคุ้นเคย ทำให้เธอเริ่มเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้าหาคนอื่นมากขึ้น

“ไม่มีเพื่อนมหาวิทยาลัยที่สนิทก็ไม่ใช่ไร เพราะมีครอบครัวสนับสนุน ตัวเองก็ไม่สนใจใคร อยู่แบบนั้นกับครอบครัวเล็กๆ ของเรา แต่พอออกไปอยู่ต่างประเทศไม่มีใคร เหมือนเราต้องเริ่มเข้าหาคนอื่นมากขึ้น เริ่มมีมิตรจิตมิตรใจกับคนอื่น ไม่ใช่ว่ามุ่งแต่การเรียนของตัวเองอย่างเดียว”

เธอย้อนรำลึกถึงช่วงเวลาที่คุณเหมือนเริ่มรู้สึกตัวแล้วว่า ถนนชีวิตสายที่กำลังก้าวเดินอยู่เป็นเส้นตรงมากเกินไป แต่ทว่าห้วงเวลานั้น เธอยังมองไม่เห็นทางเลือกอื่น นอกจากการทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เรียนคือเรียน ทำงานคือทำงาน

เมื่อเข้าทำงานเป็นสถาปนิก ได้ใช้ความรู้ที่ร่ำเรียนมาในการสร้างสรรค์ผลงานตามเป้าหมายบริษัทขึ้นแล้วขึ้นเล่า แม้จะเหนื่อยหนัก แต่ก็รู้สึกสนุกและ “อิน” อย่างมากถึงขนาดที่เจ้านายชาวญี่ปุ่น ซึ่งใครๆ ก็รู้ว่าเป็นชนชาติที่ขึ้นชื่อลือชาในเรื่องความขยันและทุ่มเทให้กับการ

ทำงานยังเอื่อยปากเตือนให้เธอหาเวลาไปสังสรรค์กับเพื่อนหรือทำกิจกรรม
อื่นๆ บ้างแต่เธอก็ไม่อาจถอนตัวจากภาวะที่เรียกว่า “จม” อยู่กับงานได้

จนกระทั่ง...

“วันหนึ่งมารู้สึกตัวอีกทีคือแบบ โอ้ย...ฉันไม่อยากทำที่นี่แล้ว
วันรุ่งขึ้นเดินไปบอกเจ้านายขอลาออกเลย”

หลังจากอึดอัดกับงานสถาปนิก เธอผันตัวเองมาทำงานหนังสือ
ด้วยความสนุกและตื่นเต้นกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เวลาประชุมกอง
บรรณาธิการและมีการนำเสนอหัวข้อที่น่าสนใจ จึงอาสารับทำแทบ
ทุกเรื่อง

ยิ่งสนุกก็ยิ่งอยากทำ พอลงมือทำแล้วก็ต้องทำอย่างเต็มที่ ผลงาน
และความทุ่มเทได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและบริษัทเลื่อน
ตำแหน่งให้เธอเป็นผู้ช่วยบรรณาธิการเพื่อเตรียมจะขึ้นเป็นบรรณาธิการ
ในเวลาต่อมา

แต่ความก้าวหน้าทางหน้าที่การงานไม่สามารถเติมเต็มช่องว่าง
ในใจ ตรงกันข้ามกลับยิ่งทำให้รู้สึกขาดพร่องมากขึ้น ภาวะ “จม” กับ
งานกลับมาแบบไม่รู้ตัว

“กลับมาจมกับงานเหมือนเดิม และเริ่มรู้สึกเหมือนกับว่าไม่มีใคร
ห่วงเราจริงๆ เราทำงานเต็มที่ แล้วสุดท้ายมันคืออะไร...เขาใช้งานเรา
มากขึ้น โบนัสเราขึ้น ให้สิ่งที่เราอยากทำมากขึ้น จนมีเวลาให้พ่อแม่
น้อยลงไม่ได้กลับไปต่างจังหวัดเลย หรือพ่อแม่มาหาวันเสาร์อาทิตย์ก็
ติดงาน

“เริ่มตั้งคำถามว่า แล้งงานให้อะไรเรากลับมาขณะที่เราให้กับมันขนาดนี้ สุดท้ายแล้วเหมือนชีวิตมันเสียสมดุล...เหมือนม้าวิ่งในลู่วิ่งที่ต้องวิ่งๆๆๆ อย่างเดียว”

เธอตัดสินใจหยุดตัวเองไม่ให้จมดิ่งไปกับงานมากกว่านี้ ด้วยการลาออกจากงานประจำอีกครั้ง วาดหวังจะได้ลองทำอะไรใหม่ๆ ในแบบที่เป็นตัวของตัวเอง โดยเปิดสำนักพิมพ์เล็กๆ ทำหนังสือตามสไตล์ที่อยากทำ

ทว่าไม่นานนักก็พบว่า เธอติดกับดักตัวเองเสียแล้ว....

ความที่เป็นเจ้าของบริษัท เธอต้องบริหารจัดการทุกอย่างตั้งแต่เริ่มต้น หาสถานที่ตั้งสำนักงาน ดูแลลูกน้อง ประสานลูกค้า แก้ไขปัญหา นานาประการด้วยตัวเอง ทำงานแบบไม่มีวันหยุดทั้งสัปดาห์ เรียกได้ว่าจมลึกไปกับงานมากกว่าเดิมเสียอีก จนถึงขั้นคิดว่าจะกลับไปทำงานประจำอีกครั้ง

โชคดีที่ขณะนั้นแต่งงานแล้วจึงมีสามีเป็นคู่คิด และช่วยรั้งเธอไว้ไม่ให้เปลี่ยนงาน เพราะรู้ดีว่าไม่ว่าภรรยาจะไปทำงานที่ไหนก็ยังคงเป็นเหมือนเดิม

เพื่อหาทางออกให้กับชีวิตที่วนเวียนอยู่ในมิติเดียวมาเป็นเวลาหลายปี เธอพยายามหากิจกรรมต่างๆ ทำเพื่อดึงตัวเองให้หลุดออกจากภาวะจมกับงาน เช่น การไปปฏิบัติธรรม อ่านหนังสือธรรมะ หรือกิจกรรมที่ทำแล้วช่วยให้รู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น

ต่อมา เธอก็ได้รู้จัก **โครงการพลังอาสาสมัครสร้างสุขให้เด็ก
ในสถานสงเคราะห์** จากทางอินเทอร์เน็ต แต่ตอนนั้นไม่กล้าที่จะมา
ร่วมกิจกรรมเพียงคนเดียว ได้แต่เก็บข้อมูลไว้เงียบ ๆ ในใจ

กระทั่งวันหนึ่ง **คุณฐิติขวัญ เหลี่ยมศิริวัฒนา** หรือ **คุณขวัญ**
เพื่อนสนิทที่เคยทำงานหนังสือด้วยกัน เอย์ถึงกิจกรรมพี่อาสาฯ ให้ได้ยิน
อีกครั้ง

แม้ไม่ใช่คนรักเด็กโดยนิสัยแต่ด้วยความที่อยากหากิจกรรมใหม่ๆ และยังมีเพื่อนที่สนิทสนมคุ้นเคยอยู่เคียงข้างในสถานการณ์แปลกใหม่ เช่นนี้ เธอจึงเกิดความสนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม และตัดสินใจขอไป ร่วมกิจกรรมด้วยทันที

คุณขวัญยินดีให้ข้อมูลเพื่อนอย่างเต็มที่ทั้งที่รู้สึกแปลกใจ เพราะเท่าที่รู้จักกันมา เพื่อนคนนี้ไม่เคยแสดงท่าทีว่าสนใจงานในลักษณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลเด็กซึ่งสวนทางกับบุคลิกและนิสัยของเพื่อนที่มีความเป็น “สาวมั่น” ที่ทุ่มเทชีวิตจิตใจให้กับการทำงานแบบเต็มตัว ไม่เคยฉายแววความเป็นแม่ศรีเรือนเหมือนผู้หญิงทั่วไป

ที่สำคัญ เพื่อนคนนี้เคยปรามาสเพื่อน ๆ ที่แต่งงานและลาออกจากงานมาเป็นแม่บ้านว่า *ชีวิตมีแค่นี้เองหรือ? อยู่บ้านดูแลลูก ดูแลสามี ทำไม่ไม่ทำงานให้ตัวเองมีค่ามากกว่านี้? เพราะความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ ในทัศนคติของเธอต้องมาจากการทำงานเท่านั้น*

“เพราะว่าตัวเองเป็นผู้หญิงทำงานก็เลยไม่ค่อยชอบความคิดที่ว่า แต่งงานแล้วจะอยู่บ้านเลี้ยงลูก เป็นแม่บ้าน รู้สึกว่ามันดูไม่มีคุณค่า คิดว่าทำไม่ได้ เรียนจบมาแล้วมาเลี้ยงลูกแค่นี้หรือ ผู้หญิงผู้ชายมันก็เหมือนกัน ผู้หญิงก็ทำงานได้ไม่เห็นต้องให้ใครเลี้ยง” เธอขยายแถมมุมมองความคิดในขณะนั้น

จากมุมมองและความคิดที่เกิดจากการใช้ชีวิตในด้านเดียว เมื่อริก้าวเข้ามารับภารกิจของ “พี่อาสาฯ” นับว่าเป็นประสบการณ์ใหม่ที่สั่งคลอนความมั่นใจของ “สาวทำงาน” จนรู้สึกตื่นเต้นและประหม่า

วันแรกที่เดินเข้าไปยังสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านพญาไทจึง ต้องอาศัยคุณขวัญ เพื่อนสนิทคอยเป็นกำลังใจและที่ปรึกษาแบบไม่ยอม ให้อ่างกาย

“เกาะติดขวัญตลอด แบบว่าแกไปไหนฉันไปด้วย เลือเด็ก บ้านไหนฉันก็เอาบ้านนั้นแหละ เพื่อพลาตอะอะไรจะได้ฝากเด็กต่อ วางแผนไว้ล่วงหน้าเลย เพราะไม่มั่นใจ เรื่องแบบนี้มันใหม่กับตัวเอง มากจริงๆ ค่ะ ไม่เคยยุ่งกับเด็กเกินสิบนาทีเลย”

ยิ่งใกล้วันจะได้พบหน้าน้องเล่นเอาถึงขั้นเครียด แต่เมื่อเวลา สำคัญมาถึงจริงๆ ความเครียดกลับหายวับไปอย่างน่าอัศจรรย์ เพราะมี ความรู้สึกประหลาดใจเข้ามาแทนที่ เนื่องจากเกิดความบังเอิญอย่างไม่ น่าเชื่อ

“คุยกับขวัญทางไลน์ตลอดลุ่นกันว่าเด็กจะชื่ออะไร เป็นอย่างไร วันที่เจอวันแรกก็ตื่นเต้น พอเขาอุ้มมาทุกคนฮือฮาเพราะว่าน้องเป็น ลูกครึ่ง แต่พอบอกว่าน้องของพี่ต้องชื่อนี้ะคะ รู้สึกช็อก...

“ไม่ได้ช็อกเพราะน้องหน้าเป็นฝรั่ง แต่เพราะชื่อมันคล้องเกินไป หรือเปล่า คือแฟนชื่อวีรนิต ต้องชื่อ กรวรรณ ส่วนน้องชื่อกรวิชญ์ เหมือนเป็นชื่อที่ผสมกันแล้วกลายมาเป็นตัวเล็กคนนี่...”

นั่นคือบรรยากาศในวันแรกพบน้องซึ่งเป็นเด็กชายลูกครึ่งวัยขวบ เศษ มีปัญหาพัฒนาการช้า คลานได้เร็วแต่ไม่ยอมหัดยืนหรือยืนด้วย ตัวเอง ไม่สบตา และไม่ยอมกินข้าว เป็นโจทย์ใหญ่ที่พี่เลี้ยงมือใหม่จะ ต้องหาคำตอบเพื่อช่วยให้น้องมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

แรกเริ่มคุณต้องคิดวางแผนไว้อย่างดีว่าจะทำอะไรบ้างภายในเวลาสองชั่วโมงที่ได้ดูแลน้อง ตามความเคยชินกับการทำงานอย่างเป็นระบบ แต่แล้วเธอก็ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงว่าการดูแลเด็กเป็นงานที่แตกต่างจากงานในโลกใบเดิมของตัวเองโดยสิ้นเชิง

การวางแผนไว้ล่วงหน้าไม่มีประโยชน์ เพราะเด็ก ๆ อยากรจะทำอะไรก็ทำ กิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ที่มาเจอกันจึงไม่สามารถกำหนดตายตัวได้

คำสั่งที่เคยใช้ได้ผลกับลูกน้องก็ไม่สามารถใช้ได้กับเด็กชายตัวเล็ก ๆ ตรงหน้า เธอต่างหากที่เป็นฝ่ายต้องคอยสังเกตพฤติกรรมของน้องและตอบสนองในสิ่งที่เขาต้องการ ณ เวลานั้น

ทุกครั้งที่มาหาน้องจึงเป็นช่วงเวลาแห่งการปล่อยวางทางความคิดของเธอ

“เหมือนเด็กเป็นเรื่องเฉพาะหน้า มันต้องวางทุกอย่างออกหมดเลย วางแผนไม่ได้ แรก ๆ เราเหมือนจะเริ่มวางแผนว่า เดี่ยวเล่นอันนี้แล้วอ่านนิทาน กินข้าว พาไปเดิน เป็นขั้นตอน แต่เด็กเขาอยากทำอะไรก็ทำ พอเดินไปเล่นของเล่นอันนั้น เราก็ต้องเล่นกับเขา ไม่ต้องวางแผน มันเหมือนสมองโล่งช่วงที่มาเจอเด็กน้อย”

สิ่งเดียวที่เธอจดจ่อคือ การหาวิธีฝึกลูกให้ยืนเดินได้ด้วยตัวเอง และยอมกินอาหาร ถึงแม้ไม่มีทักษะการเลี้ยงดูเด็กมาก่อน แต่ด้วยความเป็นคนมุ่งมั่นจะทำอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ ในที่สุดก็ค้นพบวิธีการตามแบบฉบับของเธอเอง

“เรื่องเลี้ยงเด็กไม่ค่อยรู้แต่เรามีความคิดทางด้านที่ทำงานมาเลย ประยุกต์สิ่งที่มี ความคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบบ้าง คนอื่นอาจ เล่นแบบปกติ ขณะที่เราเริ่มพาน้องจูงเตะบอลไปเลย น้องแฮปปี้มาก แล้วอาทิตย์ต่อมาเขาเดินได้ยืนเองได้ ที่จริงเขาทำได้อยู่แล้วแค่ขาด คนกระตุ้น วิธีการที่ใช้คือเอามือให้เขาจับ แล้วค่อยๆ พยายามให้เขายืนแล้วก็เดินไปด้วยกัน เขาลูกบอลไว้ข้างหน้าแล้วก็เดินเตะไปรอบห้อง”

เช่นเดียวกับการกินข้าวที่น้องมีปัญหาหนัก ขนาดคุณขวัญซึ่งมีประสบการณ์เลี้ยงเด็กมาก่อนยังยอมแพ้ แต่เธอกลับสามารถทำให้น้องยอมกินข้าวได้โดยดี

คุณขวัญบอกเล่าเทคนิคที่สังเกตเห็นจากวิธีการของเพื่อนให้ฟังว่า

“หนึ่ง คือใช้สิ่งอื่นๆ นอกจากข้าวให้เขาเล่น ข้าวเป็นแค่เหมือนอะไรที่ทำไประหว่างนั้น เพลินๆ สอง รอให้เขาหิวค่อยให้ อย่างนี้ก็จะง่ายขึ้น สาม ไม่คนข้าว ให้มันมีหลายๆ รส”

ระยะเวลาไม่ถึงสามเดือนเด็กชายตัวน้อยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เริ่มตั้งเตี้ยืนและเดินเองได้ ยอมกินข้าวง่ายมากขึ้น มีท่าทีแสดงออกว่าเขารับรู้ได้ถึงความรักและความจริงใจที่พ่อบอกให้

“แรกๆ น้องไม่สบตา มาเล่นด้วยแต่ไม่ได้ผูกพัน แต่พอหลังๆ ก็เริ่มมีการเข้ามากอดบ้าง บางทีก็ซบหลับซึ่งปกติเขาไม่เป็น เขาชอบวิ่งเล่นในโลกของเขา”

เมื่อน้องเริ่มสบตา แม้เป็นเพียงครู่เดียวที่ได้เห็นดวงตาน้อยๆ มองนิ่งมาที่ใบหน้าเธอ แต่แค่นั้นก็สุขใจอย่างล้นเหลือ เพราะตั้งแต่แรก เธอบอกตัวเองไว้ว่าจะไม่ตั้งความคาดหวังกับน้อง มิเช่นนั้นเธอก็จะเดินช้ารอยเดิมเหมือนตอนทำงานที่ชอบคาดหวังให้ทุกอย่างอย่างเป็นไปตามความต้องการ รวมทั้งไม่คาดหวังว่าจะได้รับความรักกลับคืนมาจากน้อง

จากผู้หญิงเก่งที่มองเห็นงานเป็นเป้าหมายเดียวของชีวิต และไม่เคยอยู่กับเด็กได้เกินสิบนาที ช่วงเวลาเพียงไม่กี่เดือนของการปฏิบัติภารกิจพี่อาสาฯ ทำให้เธอได้มองเห็นอีกด้านหนึ่งของชีวิตอย่างแจ่มแจ้ง และกระจ่างใจ

“เปลี่ยนมุมมองเลยว่า การเป็นแม่คนหรือการเลี้ยงลูกนั้นเป็นงานใหญ่และเหนื่อยมาก ไม่ใช่ว่าสนุกเขาถึงลาออกจากงานมาทำ แต่มันคือเลิกสิ่งสนุกมาทำสิ่งที่น่าเบื่อในบางทีด้วยซ้ำ...แบบเป็นมุมที่พลิกโลกเลย เหมือนว่า ไม่ใช่นี้ คนที่ลาออกมาดูแลลูกเขาไม่ได้ด้อย ไม่ได้ไร้ค่า แต่เขามีคุณค่ามากเลยเพราะเมื่อเขาลาออกจากงานมาเพื่อเลี้ยงลูก เด็กคนนั้นจะมีคุณภาพมาก ๆ เหมือนต้องพลิกโลก จริง ๆ แล้วมนุษย์แต่ละคนจะออกแบบชีวิตของตัวเองอย่างไรก็ได้”

ในด้านของการทำงานอาสาสมัครเพื่อ “เติมเต็ม” ชีวิต เธอพบว่างานนี้ “คลิก” กับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่วัยทำงานเช่นเธอได้อย่างพอเหมาะพอดี

“การปฏิบัติธรรมก็ช่วยได้นะคะ แต่เหมือนยังไม่เหมาะกับชีวิตตัวเอง เพราะต้องลงงานยาวนานที่เป็นคนติดงานมาก มันเลยยิ่งยากพอไปปฏิบัติก็คิดถึงแต่งงานเพราะเป็นห่วงงาน

“พอมาทำงานพี้อาสาฯ ได้เรียนรู้อว่ต้องปล่อยวางเลย เพราะต้อง มีสมาธิกับเด็กมาก วางแผนอะไรไม่ได้เลย มันก็เหมือนทำให้ตีไปวัน ๆ เฉพาะหน้าไป ทำให้เราเหมือนอยู่กับปัจจุบัน”

ทุกครั้งที่ได้ใช้เวลาอยู่กับน้องแม่จะเป็นช่วงสั้น ๆ แค่อองชั่วโมง ต่อสัปดาห์ แต่ก็เป็นสองชั่วโมงที่เธอบอกว่าเหมือนได้ “ถอดเปลือก” ของตัวเองออก เพราะเด็กไม่รู้ว่เธอเป็นใคร ไม่มีคำว่เจ้านายกับลูกน้อง

เหลือแค่การกระทำที่ออกมาจากใจจริงระหว่างคนสองคน และ ก่อให้เกิดความผูกพันอันละเมียดละไมอย่างว่เธอไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน

“เวลาเราเป็นสถาปนิก ช่างเขารู้ว่เราเป็นเจ้านายก็เลยฟังเรา แต่เด็กไม่รู้หรือกเราเป็นใคร เขาไม่ยอมกินก็ไม่กินและเราต้องทำให้ เขากินให้ได้ บางทีก็ต้องทำอะไรงดต้อง ทำเสียงเล็กเสียงน้อย มันเหมือน ถอดคราบที่ไม่จำเป็นของเราออก...เอาสิ่งที่มีนเป็นเปลือกทั้งหมดออกไป เหลือแคใจกับใจที่อยากรจะให้เขากินข้าว แค่นั้นมันก็เลยเหมือนใจ เราละเอียดขึ้น มันเป็นเรื่องแค่ว่ ใจกับใจ ถ้าเราตั้งใจปรารถนาดีกับน้อง น้องเขาก็ตอบสนอง

“เราไม่ได้เป็นฝ่ายให้น้องอย่างเดียว แต่น้องให้เรากลับมาด้วย เขาให้ความละเมียดละไมในความรู้สึก บอกไม่ถูก จิตใจเราอ่อนโยนลง ต้องคอยระวังเด็ก เมื่อก่อนหัว ๆ สั่งลูกน้องได้ ต่ำได้ แต่กับเด็กก็คือ ต้องค่อย ๆ

“อีกเรื่องหนึ่งคือ ในสถานการณ์การทำงานกับลูกน้องหรือกับช่างที่เขาดีกับเรา เขาอาจจะแค่อยากให้เราผ่านงานง่าย ๆ ก็ได้ แต่กับเด็กเขาไม่ได้หวังอะไรจากเรา เขายิ้มให้เพราะเขายากยิ้มจริงๆ เป็นความรักแบบที่สัมผัสได้เลย”

สิ่งที่ได้รับจากการเป็นพี่อาสาฯ จึงเปรียบเสมือนการ “พลิกใจ” ของผู้หญิงคนนี้

“เหมือนมันพบคุณค่าใหม่ในตัวเราว่า งานไม่ใช่คุณค่าเราขนาดนั้นหรอก แต่มาทำอย่างนี้รู้ได้เลยว่าเรามีคุณค่าแน่นอน เพราะเด็กยิ้มให้ น้องมีพัฒนาการดีขึ้นก็มาจากรเราช่วยเขา คือได้เห็นจริงๆ ต่อหน้าเลย ไม่ต้องผ่านเงินทอง สิ่งของ รอลผลประกอบการหรือว่ารอคนอื่นมาชมเรา ซึ่งมันยังต้องตีความแปลความ

“พอหาคุณค่าตัวเองในมุมนี้เจอ ทำให้เห็นว่าไอ้มุมเดิมๆ นั้นนะไม่เป็นไรก็ได้ เพราะถ้าฉันทำดีที่สุดแล้วใครจะเห็นคุณค่าหรือไม่ก็ไม่เป็นไร แต่เมื่อก่อนนี้คาดหวังเยอะว่าทำสิ่งนี้เพื่อจะได้สิ่งนั้น แต่ตอนนี้สบายๆ ขึ้นแล้วเริ่มรู้สึกว่ามันน่าทึ่งท้อใจที่ตัวเองมาช่วยสังคมในมิติอื่นก็ได้”

จุดเปลี่ยนสำคัญอีกด้านหนึ่งก็คือ เข้าใจ “แม่” มากขึ้นเพราะประสบการณ์ใหม่นี้ทำให้ได้ตระหนักว่า แม่ต้องยากลำบากแค่ไหนกว่าจะเลี้ยงดูลูกให้เติบโตใหญ่มาถึงทุกวันนี้

“พอมาเลี้ยงน้องก็เหมือนมีมิติความเป็นแม่เป็นลูกเข้ามามากขึ้น เพราะเราได้ว่า แม่ต้องลำบาก ขนาดน้องไม่ดื้อแต่เราตอนเด็กๆ ก็คือระดับหนึ่ง ไม่กินข้าวแบบน้องเลย จำได้ดี ทำให้มานึกว่าแม่ทำอะไร

และทำให้มีโอกาสโทรหาแม่ เพราะประเด็นที่จะคุยกันมากขึ้นด้วย เช่น แม่..เด็กที่มาเลี้ยงไม่กินข้าวแม่ทำอย่างไร แม่เขาก็บอกว่าเบื่อข้าวหรือเปล่า ลองแอบเอากล้วยมาให้เขากินไหม...แม่อีกจะมีอารมณ์ซนๆ เหมือนกัน” เธอเผยความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองจากภายในสู่ภายนอก อย่างไม่น่าเชื่อว่า ภารกิจของการเป็นพี่อาสาฯ จะส่งผลต่อชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่งได้มากมายขนาดนี้

จากบทบาทพี่อาสา เธอต่อยอดคุณค่าที่ฝังงอกงามในใจด้วยการช่วยสานต่อโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้กับสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี เนื่องจากเธอมีโอกาสเข้าร่วมสัมมนากับมูลนิธิสุขภาพไทย และได้รับรู้ว่ามีโครงการนี้เกิดขึ้นแต่ยังขาดงบประมาณสนับสนุน ด้วยเห็นว่าเป็นงานที่ตรงกับวิชาชีพของตัวเอง และคิดว่ามีเครือข่ายเพื่อนในวงการมากพอจะระดมสรรพกำลังมาช่วยกันได้ เธอจึงตัดสินใจรับทำโครงการนี้

และสุดท้ายเธอได้ฝากคำเชิญชวนถึงทำหายไปถึงทุกคนที่กำลังต้องการสิ่งเติมเต็มให้กับชีวิตว่า

“คนเรามีคุณค่าในตัวเองหลายๆ อย่าง บางทีเราอาจจะผูกติดกับคุณค่าอะไรบางอย่าง ซึ่งมันอาจจะไม่ใช่คุณค่าที่แท้จริงก็ได้ ถ้าอยากหลุดออกมาจากความคิดเดิมๆ ต้องมาลองทำอะไรที่มันเปลี่ยนไปจากงานประจำที่ทำอยู่ อยากให้เปิดใจรับงานอาสาที่บางคนอาจเห็นว่าดูเขยๆ แบบที่ตัวเองก็เคยมอง

“ขอชวนมาลองกันดู หรือมาช่วยกันทำให้มันไม่เขยก็ได้อ มาช่วยกันแล้วจะรู้ว่าคุณค่าความสามารถที่เราเอาไปใส่ในงานทางสายทุนนิยม นั้น พอเอามาใส่ในสายงานนี้จะยากกว่า ทำหายกว่า และได้ประโยชน์มากกว่าจริงๆ”

เธอกำลังพูดได้อย่างเต็มปากและเต็มเปี่ยมด้วยความมั่นใจ เพราะนั่นคือสิ่งที่เธอได้เรียนรู้ด้วยตัวเองมาแล้วจากการเป็นพี่อาสา ประสบการณ์อันมีค่าที่ทำให้เธอได้สัมผัสความสุขจากอีกด้านหนึ่งของชีวิตที่ไม่เคยมองเห็น

เป็นความสุขซึ่งเต็มอ้อมมาจากภายในที่ไม่อาจพบได้จากโลกแห่งความสำเร็จจากหน้าที่การงาน และเป็นสิ่งที่เติมเต็มชีวิตจนไม่รู้สึกริษชาติพร่องอีกต่อไป

คนต้นเรื่อง
วิรุ
เมฆวัฒนกุล

คำตอบ จากชายหนุ่ม

คนเขียนเรื่อง
นพวรรณ สิริเวชกุล

“

แต่ก่อนผมเกรง เพื่อนถึงว่า
ผมมาเลี้ยงเด็กได้อย่างไร
แต่ก่อนผมใจร้อน สิบบุหรื
ดืมเหล้า เที่ยกลางคืน
แต่หลังจากมาเลี้ยงน้อง
ผมเลิกหมดเลย
จริงๆ ผมตั้งใจเลิกนานแล้ว
มาเลิกได้ตอนเลี้ยงน้อง...

”

“ถ้าให้เด็กพูดได้ เขาคงอยากอยู่กับพ่อแม่...ถึงยากจน
แต่ก็ดีที่ได้อยู่กับพ่อแม่”

คุณวิรุธ เมฆวัฒน์กุล วิศวกรหนุ่มวัย 29 ปี หนึ่งในอาสาสมัคร
เลี้ยงน้อง สะท้อนความคิดที่เขาได้ซึมซับจากการทำหน้าที่ “พี่อาสา” ที่
คลุกคลีกับน้องชายต่างสายเลือดในสถานสงเคราะห์แห่งหนึ่งมานาน
แรมปี

ด้วยบุคลิกแบบคนรุ่นใหม่ ทำที่เชื่อมั่นในตัวเอง อารมณ์ดียิ้มง่าย
กล้าเปิดเผยเรื่องส่วนตัวของ วิศวกรการไฟฟ้าหนุ่มผู้นี้เลือกใช้เวลา
ส่วนหนึ่งของชีวิตเพื่อคนอื่น เปิดบทสนทนาถึงครอบครัวตัวเองอย่าง
ไม่ขัดเขิน....

คำตอบจากชายหนุ่ม | 27

“พ่อแม่ผมเลิกกันตั้งแต่ผมอายุประมาณ 9-10 ปี”

เขามีน้องชายร่วมมารดาหนึ่งคน ปัจจุบันเป็นแพทย์ในสถาน-
เสริมความงามและมีน้องสาวต่างมารดาอายุ 14 ปี อีกหนึ่งคน ้วยเด็ก
เขาเติบโตในชนบทของครอบครัวใหญ่ชาวจีน ที่ประมุขสูงสุดคือคุณย่า...

“ที่บ้านค้าขายเซรามิค คุณกันเสียงดัง กินเร็ว ทำอะไรเร็ว และ
เด็ก ๆ โตขึ้นมาด้วยกัน ผมเป็นหลานคนโต นอกนั้นผู้หญิงหมดและ
น้องชายผมอีกคน...คุณย่าจะเป็นผู้นำ ถ้าย่าพูดทุกคนต้องหยุด...”

วิรุชย์ย้อนวัยเด็กของตัวเอง ที่เหมือนเช่นวัยรุ่นผู้ชายทั่วไป พ่อแม่
แยกทางกัน...เกเร ติดเพื่อน การเรียนไม่ดี

“ผมไม่ได้อยู่กับแม่ครับ ความผูกพันทั้งหมดในวัยเด็กน่าจะอยู่
กับย่า ย่าเสียก่อนผมจบปริญญาตรีแค่ปีเดียว ผมน้อยใจมาตั้งแต่เด็ก
คิดว่าตัวเองไม่มีคุณค่า พ่อไม่สนใจ..เวลาเดินสวนกันทำไมพ่อไม่เคย
ถามอะไรเรา...เช่น กินข้าวหรือยัง...วันนี้เรียนเป็นยังงัยมั่ง...ช่วงที่พ่อแม่
เลิกกันมันเหมือนเราก็มีอาการขาดความอบอุ่น พอเราขาดเราก็ไปอยู่กับ
เพื่อน...”

ด้วยเหตุนี้ เมื่ออยู่ชั้นมัธยมพ่อจึงตัดสินใจย้ายเขาจากโรงเรียน
เก่าขณะที่เขากำลังอยู่ในภาวะติดเพื่อนอย่างหนัก

ที่โรงเรียนใหม่ แม้อาการติดเพื่อนยังไม่หายไปสนิท แต่ครั้งนี้
เขาได้เพื่อนที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งปูทางนำพาไปสู่วิถีชีวิตที่ดีด้วย...

“เพื่อนๆ เป็นคนทำกิจกรรม เราไปอยู่กับเพื่อนกลุ่มนี้ ทุกวันนี้ก็ยังคงกันอยู่ โชคดีที่ได้เพื่อนดีครับ ต้องบอกอย่างนี้...เพราะเราไปทำแต่กิจกรรมดีๆ”

หลังจากนั้นเมื่อเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยในคณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขาก็ยังรักที่จะทำกิจกรรมเพื่อสังคม ถึงขั้นรับตำแหน่งเป็นรองนายกสโมสรนิสิตฯ จนกระทั่งเรียนจบและเริ่มต้นชีวิตทำงานอย่างจริงจัง วิรุยังคงรู้สึกว่ายากทำอะไรเพื่อคนอื่น..

“มันเริ่มจากที่เราทำอะไรมาๆ ขึ้น ก็เริ่มรู้สึกว่าสิ่งที่เราทำอะไรให้คนอื่นแล้วรู้สึกดี และผมเลือกที่จะทำกับเด็ก เพราะรู้สึกว่าสิ่งที่เราทำอะไรให้กับคน แล้วมันมีผลกระทบ ผลตอบรับกลับมา ทางไหนก็แล้ว แต่ ผมรู้สึกว่าผมรับรู้ได้...”

ถามว่า ผ่านกิจกรรมมามากมาย ทำไมครั้งนี้จึงเลือกมาเลี้ยงเด็ก เขาให้คำตอบว่า

“ก่อนหน้านี้ผมคิดเยอะ แต่ยังไม่รู้ว่าจะทำอะไร มีทางเลือกระหว่างคนแก่ กับเด็ก มองไปที่คนแก่ผมคิดกับตัวเองว่า ผมทำอะไรให้พ่อแม่หรือป้าที่เขาดูแลเรามาแต่เด็กมากพอหรือยัง เลยคิดว่า งั้นเราดูแลพ่อแม่และป้าให้ดีที่สุดก่อน ส่วนกับเด็กนี่เขาสะอาด...เหมือนกับว่าพอไปดูแลเด็กแล้ว ผมไม่มีอะไรติดใจและอีกอย่างผมชอบเด็กอยู่แล้ว...”

ระหว่างที่เขา กำลังคิดอยากจะทำอะไรเพื่อคนอื่น และสิ่งที่เขา คาดหวังคือทำกับเด็กนั้นเองก็ได้รับข่าวจากมูลนิธิสุขภาพไทยราวกับ ธรรมชาติสรร จึงไม่ลังเลที่จะสมัครเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นอาสาสมัคร พี่เลี้ยงน้องในโครงการนี้ ทั้งที่ไม่รู้เลยว่าเด็กๆ ที่ “บ้านเฟื่องฟ้า” ที่ต้อง เข้าไปรับดูแลนั้นเป็นอย่างไร..

“ก่อนหน้านี้เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ เป็นคนพาน้องมาให้ เราไม่ต้องไป รับเองที่บ้าน เราจึงเห็นแต่น้องของเรา แต่พอเริ่มคุ้นเคยเราก็ไปรับน้อง เอง ได้ไปนั่งคุยกับแม่บ้าน ได้เห็นพฤติกรรมทั้งหมดจนซึมซับหลากหลาย ความรู้สึกมาก ทั้งตกใจ ทั้งสงสารเด็ก สงสารแม่บ้านที่ดูแลพวกเขา...”

วิรุฒได้ดูแล “น้องไฮเตอร์” เมื่อตอนน้องอายุสามขวบ เขาเริ่มต้น ใกล้เคียงกับเด็กชายตัวน้อยนี้มาตั้งแต่เดือนมกราคม ปี 2555 จนถึง ปัจจุบัน เขาก็ยังคงไปเลี้ยงน้องทุกสัปดาห์ โดยสลับหากสัปดาห์ไหน ไม่ว่างวันอาทิตย์ก็จะไปหาน้องในวันเสาร์แทน

“ไม่เคยหายไปเกินสองอาทิตย์ คือเลี้ยงจนผูกพันไปแล้ว ถ้า ไม่ไปนี่ คิดถึงเลย...”

แรกเจอ น้องเหมือนเป็นตุ๊กตา จับวางตรงไหนอยู่ตรงนั้น นิ่ง อย่างเดียว อารมณ์ดี ไม่ดิ้อ เดินเองไม่ได้ แต่นั่งเองได้ ยืนเองไม่ได้ต้องมี ราวจับเกาะ

“ตอนนั้นก็ค่อยๆ คุยไปตามลำดับ ตาเขาจะเหมือนคนปกติจ้องตา มีไฟกัส ช่วงแรกๆ ผมอยากรู้ว่า น้องเขาบกพร่องตรงไหน จึงสื่อสารกับ เขาหลายอย่าง เพื่อรู้ให้แน่ ทั้งด้วยการเปิดเพลงให้ฟัง โดยเลื่อนจาก หูซ้ายไปขวา เพื่อเช็คระดับการรับฟังของน้องเขา

“ไฮเตอร์ ชอบเล่นลูกบอลโดยเฉพาะสีแดง ผมก็หยิบบอลแดงไปตรงตาเขา พอน้องเอื้อมมือมาจับ เราก็เริ่มทำให้มันท่างขึ้น ท่างขึ้นพบว่าเขามองเห็นได้ในระยะห่างประมาณสามเมตร ไกลกว่านั้นผมไม่แน่ใจว่าเขาเห็นไหม อีกอย่างคือ น้องพูดไม่ได้ แม้แต่อ้อแอ้ก็ยังน้อยครั้ง”

เมื่อพบปัญหาทางออกสำหรับพี่มือใหม่ก็คือ การหันหน้าเข้าปรึกษาพี่ๆ อาสาฯ ที่มีประสบการณ์

“ผมได้คุยกับป้าไกด์ ที่ทำงานอาสาที่นี้มาก่อนผม ป้าบอกผมว่าการที่เรามาเลี้ยงเด็กก็ต้องพัฒนาเด็กด้วยและทำให้น้องเขามีความสุข...

นั่นคือแง่มุมที่เขายึดถือเป็นแนวทางหลัก และจุดประกายให้เริ่มต้นค้นหาสิ่งใหม่ๆ ต่อไป นั่นคือ สิ่งที่เป็นความสุขของน้อง

“ไฮเตอร์เขาชอบฟังเพลง เวลาฟังเพลงน้องจะหลับตาพริ้มแล้วยิ้ม เราก็จับได้ว่า เขาฟังเพลงแล้วเขาจะมีความสุข อีกอย่างคือเวลาผมเอาเขานอนตักแล้วเล่นกับเขา ทำเสียงจ๊ับ จ๊ับ เขาจะเอื้อมมือมาจับหน้าผมแล้วยิ้ม ผมก็ว่าน้องเขามีความสุขตรงนี้...”

“เราอยากทำอะไรๆ ให้น้องเขาดีขึ้น คือหนึ่ง มีความสุข และสองน้องต้องพัฒนาด้วย ผมพยายามพูดกับเขา สื่อสารกับเขาให้มากๆ ผมไม่รู้ว่าเขารู้ได้มากแค่ไหน แต่พยายามพูดไปเรื่อยๆ หยิบจับสิ่งของแล้วเรียกชื่อสอนไปเรื่อยๆ ขณะเดียวกันเมื่อน้องนอนอยู่ผมก็ทำกายภาพบำบัดให้น้องไปด้วยเพื่อให้เขาแข็งแรง รวมทั้งการฝึกให้น้องเดิน”

เขาทุ่มเทกับการพัฒนาน้องด้วยการหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และพยายามนำสิ่งที่เขาหาข้อมูลได้นั้น มาปฏิบัติ

“พัฒนาการเขาช้า พอเราเจอน้องเราก็พยายามทำให้มาก เพราะเวลาของเรามีน้อย..”

วิรุฐเล่าถึงความใจร้อนที่อยากให้น้องพัฒนาเร็วๆ จนนำไปสู่ บทเรียนบทใหม่สำหรับตนเอง

“ช่วงหนึ่งผมพยายามใส่อะไรให้เขามาก บางที่เราคิดมาก่อน จากบ้านแล้วว่า วันนี้ต้องเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ แต่วันนั้นน้องเขามี ปฏิกริยาบางอย่าง จนตกใจ เพราะรู้สึกได้ว่าเขาไม่มีความสุข จากปกติ ที่ผมสัมผัสจับหน้าเขา เขาจะยิ้ม แต่วันนั้นเขาเบือนหน้าหนี บัดมือ หน้าเขาบึ้ง....ผมเลี้ยงไฮเดอร์มา ผมก็สังเกตเขาตลอด พฤติกรรมที่น้อง เขาแสดงออกมานี้เป็นพฤติกรรมเขาจริงๆ เพราะฉะนั้น ผมลองทำซ้ำ หลายครั้งเพื่อเช็กให้แน่ใจ อย่างวันที่รู้ว่าเขาไม่มีความสุข ผมก็ทดสอบ หลายครั้ง จับหน้าเขา เขาก็บัดอีก...”

ป่าไผ่ได้ให้คำปรึกษาแบบชี้ชวนให้เห็นแง่ดี ทำให้เขาเริ่มเห็นอีก มุมหนึ่งของชีวิตน้อยๆ นี้

“ป่าไผ่บอกว่า ดีนะ อย่างน้อยเราก็ได้รู้ว่าน้องเขามีปฏิกริยา ได้ตอบ แต่สิ่งที่ผมต้องแก้ไข ก็คือมองไปที่สาเหตุของพฤติกรรมแบบนี้ ว่าเกิดจากอะไร และต้องแก้ที่ตัวเราด้วยหรือเปล่า”

หลังจากนั้น เขาค่อยๆ ปรับตัวและเริ่มเรียนรู้จากน้องว่า ชอบ หรือไม่ชอบอะไรและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ชอบ

“การที่น้องเขาอยู่บ้านนี้ เขาก็ขาดความอบอุ่นอยู่แล้ว ฉะนั้น เขาต้องอยากได้ความรักความอบอุ่น ขณะที่พอเรามา เรากลับพยายามฝึกให้เขาเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ซึ่งมันมากเกินไปจนทำให้เขาไม่มีความสุข ผมก็เลยมองว่าสุดท้ายแล้ว สิ่งที่เราควรทำให้เขาก็คือทำให้น้องเขามีความสุข ส่วนเรื่องพัฒนาร่างกาย สุดท้ายมันจะไปจบตรงไหนก็ว่ากันไปตามขั้นตอน...”

อาทิตย์ถัดไปเมื่อวีรุธกลับไปหา พบว่าน้องกลับมาสดชื่นอีกครั้ง เหตุการณ์ในครั้งนี้ ทำให้มุมมองในชีวิตของเขาเปิดกว้างมากขึ้นกว่าเดิม....

“สุดท้ายมันก็ย้อนกลับมาสะท้อนให้เห็นว่า เรื่องชีวิตผมวางแผนได้หมดทุกอย่าง...แต่เรื่องความรู้สึกหรือจิตใจมันวางแผนกันไม่ได้เลย แม้กระทั่งน้องที่เราคิดว่า เราเลี้ยงเขาได้แบบเหมือนตามสั่ง แต่สุดท้ายแล้ว เขาไม่ได้เป็นไปตามที่เราต้องการทุกเรื่อง

“เมื่อมองกลับมาทำให้เรายืดหยุ่นมากขึ้น จากที่คิดเป็นระบบทำอะไรตามขั้นตอนมาตลอด พอวันหนึ่งที่น้องเขาเป็นแบบนี้ มันทำให้ได้คิดย้อนกลับมาหลายเรื่องเลยสำหรับชีวิตตัวเอง ตั้งแต่เราคบแฟน หรือสิ่งที่เราคาดหวังอะไรมากเกินไป...มัน...กระทบความรู้สึกเรา ณ จุดนั้น จนย้อนคิดกลับมาได้หลายเรื่องเลย...”

ความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนในช่วงปีเศษๆ ที่พี่และน้องได้ผูกสัมพันธ์กัน

“ผมคุยกับพี่เลี้ยงทุกครั้ง จันทร์ถึงศุกร์พี่เลี้ยงจะพาน้องไปเดย์ แคร่ คือ บ้านของเล่น ถ้าเด็กคนไหนได้ไปที่นั่นบ่อยๆ ก็จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ที่นั่นมีเพลงให้ฟัง มีของให้เล่น น้องคลานได้ไกลขึ้นเรื่อยๆ จากที่นั่น ซึ่งต่างกับแรกที่เจอกัน แม้แต่จะจับน้องนั่งยังลำบาก แต่หลังๆ มานี้ ยืนเองได้ เดินเองได้ แต่ต้องเกาะราวไป พัฒนาการที่สังเกตได้ชัดเจนคือ ความแข็งแรงของร่างกายและสายตา”

ขณะที่ผู้ชายวัยหนุ่มมักมุ่งมั่นอยู่กับการสร้างตัวสร้างฐานะ มีคนรัก ติดเพื่อนและการเข้าสังคม แต่เขากลับแบ่งเวลาส่วนตัวของเขา มาเลี้ยงน้องที่บ้านเพื่อพ่ออย่างสม่ำเสมอ หลายคนสงสัยว่า เขาทำแบบนี้ได้อย่างไร

“ผมโสดมาสักพักแล้วครับ แต่กับเพื่อนผมก็มีเพื่อนเยอะนะ เพียงแต่เราจะแบ่งเวลากับเพื่อนอย่างไรเท่านั้น

“ที่มาเลี้ยงน้องนี้ เพื่อนๆ เขาก็ถามเพราะแต่ก่อนผมเกร เพื่อนกึ่ง สงสัยว่าผมมาเลี้ยงเด็กได้อย่างไร แต่ก่อนผมใจร้อน สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เที่ยวกลางคืน แต่พอหลังจากมาเลี้ยงน้อง ผมเลิกหมดเลยจริงๆ ผมตั้งใจเลิกนานแล้ว มาเลิกได้ตอนเลี้ยงน้องนี้เอง

“ผมไม่ได้อยู่กับแม่ พอทำงานได้เริ่มกลับไปพามาแม่กินข้าว แม่ไม่เคยรู้ว่าผมสูบบุหรี่ดื่มเหล้า แม่มักจะชมผมอยู่เสมอว่าลูกแม่ดีที่ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า พอผมมาทำอาสาสมัครนี้ ผมก็เลิกได้ตั้งใจหวัง และทำให้ผมไม่รู้สึกลึกและภูมิใจกับคำชมของแม่มากขึ้น

“ผมรู้สึกว่าคุณมีความสุขของแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนอาจชอบดูบอล ชอบโน่น ชอบนี่ ส่วนตัวผมก็มีนะ เช่น ชอบดูหนัง แต่ที่มีความสุขที่สุดเลยคือการทำอะไรให้พ่อให้แม่ และทำอะไรให้กับไฮเตอร์ ซึ่งต้องบอกว่าตอนนี้ผูกพันไปแล้วเหมือนลูกเหมือนหลาน...”

เขาบอกว่า โครงการพี่อาสาเลี้ยงน้องนี้ให้อะไรดี ๆ กับเขามากมาย อย่างแรกคือทำให้เขาได้คิดว่าตัวเองมีชีวิตที่มีคุณค่า

“พอมาทำงานนี้ มันไม่ได้แค่ระหว่างเรากับน้อง แต่มันได้รู้จักตัวเองมากขึ้น ได้รู้จักคนที่มาทำด้วยกัน รู้จักคนอื่นมากขึ้นและมันยังทำให้ผมยกระดับจิตใจตัวเองขึ้นไปได้อีกระดับหนึ่ง

“ผมคิดว่าคนที่มาทำอาสาสมัครนี้ก็ต้องจิตใจดีนะครับ คือเขาทำอะไรให้กับคน ๆ หนึ่ง ซึ่งเป็นใครไม่รู้ ญาติก็ไม่ใช่ แต่เขาไม่ได้มองว่าเด็กนี้เป็นคนอื่น เขาทำเต็มที่เป็นเหมือนเด็ก ๆ คือลูกหลานเขา”

..ถึงวันนี้วีรุษยอมรับว่ารักน้องและจะเลี้ยงต่อไปเรื่อยๆ トラาบโตที่โครงการยังเปิดโอกาสให้เขาได้ไปอย่างสม่ำเสมอ

“เด็กต้องการความรักครับ...อย่างผมโตมา ผมก็รู้สึกว่าคุณขาดความรักเพราะพ่อแม่แยกทางกัน แต่มองไปเรายังเห็นครอบครัว ไปอยู่ที่ไหนไกล ๆ บางอารมณ์ผมยังคิดถึงพ่อ คิดถึงแม่ กลับบ้านดีกว่ายังใกล้บ้านเรา คือมันยังมีที่ให้กลับ ยังมีความผูกพันให้ยึด

“แต่ถามว่าเด็ก ๆ ที่นี่ เขามีอะไรให้ยึด....”

นั่นคือคำตอบจากส่วนลึกที่สุดของจิตใจวิศวกรหนุ่ม อดีตเด็ก
บ้านแตกและเด็กเกเร ที่ทำให้ทุกสายตาที่มองมาอย่างฉงนงายกลายเป็น
ความเข้าใจได้ง่ายดายว่า ทำไมเขาจึงเลือกที่จะเป็น “พี่อาสา”
ในวันนี้

และยังรักที่จะเป็นเช่นนี้เรื่อยไป

คนต้นเรื่อง
ธัญพร
ไทยเจริญ

ทุกสิ่งในชีวิตคือ
ประสบการณ์

คนเขียนเรื่อง
นพวรรณ สิริเวชกุล

“

แรกที่เข้าไปทำ
ก็เพราะอยากได้ประสบการณ์
แต่พอมาทำจริงๆ แล้ว กลับได้
อะไรมากกว่านั้นประสบการณ์
ที่เราจะได้เพื่อไปเรียนนั้น
ถือเป็นของแถมเพราะสิ่งที่ได้
มันกลายเป็นประสบการณ์
ต่อตัวเราเอง...

”

เคยมีคนกล่าวไว้ว่า...มนุษย์คืออนาคตของมนุษย์...

คำนี้เห็นจะเป็นจริงที่สุด...อนาคตของมนุษย์ก็คือเด็กในวันนี้
เด็กที่ไม่ว่าจะยากดีมีจน ทุกคนล้วนต้องการความรัก ความอบอุ่น

และไม่มีความรักแบบใดจะเหนือไปกว่าการกระทำเพื่อความรัก
และการแสดงออกซึ่งความรักต่อใครสักคน...

โครงการพลังอาสาสมัครสร้างสุขให้เด็กในสถานสงเคราะห์
ของมูลนิธิสุภาพไทย ถือเป็นหนึ่งในรูปแบบของการกระทำเพื่อความรัก
ด้วยการมอบความรักให้กับชีวิตน้อยๆ อย่างบริสุทธิ์ใจ เพื่อให้เด็กในวันนี้
เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เข้มแข็งในวันข้างหน้า...

ทุกสิ่งในชีวิตคือประสบการณ์ | 41

คุณฉันทพร ไทยเจริญ สาวน้อยร่างเล็กวัย 23 ปี พี่อาสาในโครงการพี่สอนน้อง สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี เป็นหนึ่งในผู้ที่ก้าวเข้ามาพร้อมกับโครงการจากจุดเริ่มต้นที่ไม่เหมือนใคร...

ฉันทพร หรือ “ซี” มาจากครอบครัวชนชั้นกลางของกรุงเทพฯ เติบโตท่ามกลางความอบอุ่น เมื่ออายุได้ 15 ปี เธอเดินทางไปศึกษาต่อในระดับไฮสคูลที่ประเทศอังกฤษ ในโรงเรียนประจำหญิงล้วน ต้องใช้ชีวิตที่ปราศจากพ่อแม่ข้างกายอยู่หลายปีกระทั่งจบปริญญาตรีในสาขาจิตวิทยา

หลังเรียนจบกลับมาเมืองไทย เธอมีโอกาสดำรงงานในบริษัทเอกชนซีเอ็มซีแห่งหนึ่ง ด้วยความคาดหวังว่า สายงานอาชีพนั้นจะเติมไฟฝันที่จะทำให้ละครบำบัดของเธอได้สำเร็จ

“เป็นคนชอบการแสดง การละครมาตั้งแต่เด็ก เวลามีละครโรงเรียนจะร่วมแสดงทุกปี พอเข้ามหาวิทยาลัยไม่ค่อยมีเวลา แต่ยังสนใจทำละครอยู่เป็นโปรเจกต์เล็กๆ กับเพื่อน เช่น ทำละครเพื่อเด็กบ้าง ละครเพื่อการศึกษาบ้าง” สาวน้อยผู้พกพาความสดชื่นมีชีวิตชีวาไปกับเธอทุกที่ เริ่มต้นเล่าเรื่องของเธอดำเนินน้ำเสียงสดใส

อย่างไรก็ตาม หนึ่งปีเศษกับการทำงาน ทำให้ซีค้นพบว่าที่นี่ไม่ใช่คำตอบในชีวิตของเธอ หลังจากลาออกจากบริษัทเอกชนซี เธอเริ่มกลับไปมองสิ่งที่เป็นความฝันของตัวเองแต่เริ่มแรก นั่นคือ การทำละครบำบัด

“มันเป็นสิ่งที่คิดมาพักหนึ่งแล้วว่าอยากทำ แต่ไม่เคยกล้าที่จะลงไปทำมันจริงๆ เพราะตอนกลับมาเมืองไทยแรกๆ ยังคิดว่าเรื่องแบบนี้จะทำที่เมืองไทยได้หรือ...”

แต่หลังจากทบทวนกับตัวเองและตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะทำละครบำบัดที่เมืองไทย เธอจึงเริ่มมองหาประสบการณ์และหนึ่งในนั้นก็คือ โครงการอาสาเลี้ยงน้อง ซึ่งเธอไม่ลังเลที่จะสมัครเข้ามาเพื่อหาประสบการณ์ประกอบกับคิดว่า ช่วงนั้นเธอมีเวลาร่างและน่าจะทำประโยชน์ให้กับคนอื่นได้ด้วย

เธอเริ่มต้นงานอาสาสมัครด้วยการสอนหนังสือให้น้องที่สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีเมื่อเดือนเมษายน 2556 โดยเป็นพี่อาสา รุ่นที่สามของบ้าน

ก่อนหน้านี้หลายปีเมื่อยังเรียนอยู่ที่อังกฤษ เธอเคยมีประสบการณ์เป็นอาสาสมัครสถานสงเคราะห์ที่ประเทศอังกฤษมาก่อนแล้ว แต่สำหรับครั้งนี้ภารกิจท้าทายกว่ามาก เพราะเธอต้องรับหน้าที่สอนน้อง 2 คนให้อ่านออกเขียนได้

“วันแรกทีไป น้องเขามาถูกชะตาหรืออย่างไรไม่ทราบ เขามาเลือกเราเอง ชื่อน้องแก้ว ป่วยเป็นโรคไต ส่วนอีกคนหนึ่งชื่ออ๊อฟ เขาเป็นคนที่เรียนค่อนข้างช้ากว่าคนอื่น...”

แรกที่พบกับน้องทั้งสอง เธอเล่าว่าน้องอ๊อฟจะเป็นเด็กเงียบค่อนข้างเก็บตัว แต่สำหรับน้องแก้วผู้ป่วยเป็นโรคไตนั้นกลับชอบส่งเสียงดังเจี๊ยวจ๊าว

“เขารีดกรีดมาตั้งแต่วันแรกที่เราเจอกันค่ะ ยังไม่รู้จั๊กกันก็เสียง
มาก่อนแล้ว สำหรับน้องอีฟเขาเจียบ สักอาทิตย์กว่าๆ ถึงดูว่าเจิง คุยก่ง
มากขึ้น น้องทั้งสองคนเป็นคนละแบบเลยทีเดียว”

ท่ามกลางความกรีดกรีดของน้องแก้ว เธอพบว่าน้องเป็นเด็ก
น่ารัก ยิ้มแย้มแจ่มใสตลอดเวลา คุยก่ง และแม้อยังเป็นเด็ก แต่สัมผัส
ได้ว่าน้องเป็นคนที่มีความเข้าใจโลกอยู่พอควร

“บางครั้งบางวัน เจอน้องเขาตอนที่อาการโรคไตกำเริบ เขาจะ
ซีมไป ไม่พูดอะไรมาก แต่ให้ทำกิจกรรมอะไรน้องเขายังทำอยู่ แม้กาย
จะไม่ค่อยสบายแต่น้องแก้วเป็นเด็กที่จิตใจดีค่ะ อาจมีชีวิตรายบ้าง
นิดหน่อย ซึ่งอาจเป็นเพราะน้องเขาไม่สบาย น้องคนนี้แม่บ้านดูแลเป็น
พิเศษกว่าคนอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้น้องดูมีลักษณะเป็นหัวใจ คอย
เสียงดังสั่งเพื่อนคนโน้น คนนี้ อย่างเวลาเลิกเรียนแก้วก็จะเป็นคนบอก
เพื่อน...เฮ้! เด็ก ๆ เก็บของ ๆ...” เธอเล่าถึงน้องคนนี้ด้วยน้ำเสียงขบขัน
ระคนเอ็นดู

“เหมือนเขาคิดอะไรตลอดเวลาเนะ มองโน่น มองนี่อยู่ตลอดเวลา
บางครั้งเราพูดอะไรเขาก็ทำเหมือนไม่เข้าใจ แต่ลึกๆ คิดว่าน้องเขา
เข้าใจ แรกๆ อาจมีพูดไม่เพราะ อาจเพราะอยู่กับพีโตๆ มาก ไม่มี
ทางเสียง มีวะ เรียกเพื่อนไม่เพราะ คำหยาบสุดๆ นี่มีหลุดมาบ้างบาง
ครั้ง สำหรับตัวเองคิดว่า น้องเขาไม่รู้หรือว่ามันหยาบหรือไม่หยาบ
หรือว่ามันหยาบขนาดไหน เขาพูดออกมาด้วยความไม่เข้าใจ แต่พอ
บอกเขาว่า แบบนี้ไม่เพราะ ไม่พูดนะ เขาจะเข้าใจทันที...”

“ค่อยๆ สอนน้องแก้วให้รู้จักพูดตามกาลเทศะ สอนสิ่งที่เด็กควร จะได้รับการสอน เช่น ถ้ามีคนให้ของต้องขอบคุณ และสอนให้น้องรู้จัก เอื้อเฟื้อและแบ่งปัน สี่เดือนที่ผ่านมาน้องแก้วมีพัฒนาการไปในทางที่ดี อย่างเมื่อก่อนเขาจะหวงของ หวงพี่คะ ขี้ไวยวาย อย่างเช่นซึ่งเป็นพี่อาสา ของเขา เขาก็จะไม่ยอมให้ไปยุ่งกับคนอื่น แต่ซื้บอกกับน้องทั้งสองคนว่า พี่เป็นพี่อาสาของหนู พี่ดูแลหนู แต่หนูต้องรู้จักแบ่งปันเพื่อนด้วย

“จากนั้น น้องเขาก็ดีขึ้นค่ะ หลังๆ มานี้ทั้งคู่เลย มีอะไรก็เริ่ม คิดถึงเพื่อน เขาค่อยๆ ปรับมารู้จักแบ่งปัน เราใช้เวลาปรับเขาตรงนี้ ประมาณสองเดือน เขาก็จะทำเองโดยธรรมชาติ เราไม่ต้องคอยบอกแล้ว ว่าเป็นพี่อาสาถึงคนอื่น อย่างถ้าเอาขนมมาให้น้อง แก้วจะขอไปเผื่อเพื่อน คนที่ไม่ได้มาในวันนั้น ตอนแรกเราก็ไม่เชื่อ เอ๊ะ เขาไปกินเองคนเดียว หรือเปล่า แต่ก็มาเช็กทีหลัง เขาเอาไปให้เพื่อนจริงๆ ค่ะ”

ปกติเธอจะไปที่บ้านราชวิถี ทุกวันพุธ ศุกร์และอาทิตย์ เหตุที่ไป บ่อยกว่าคนอื่น เพราะไม่ได้ทำงานประจำและอยากหาประสบการณ์ จากการสอนเด็กที่นี้อย่างจริงจัง

เป้าหมายภารกิจของเธอคือ สอนให้น้องอ่านออกเขียนได้ แม้ อายุจะต่างกัน แต่น้องทั้งคู่เรียนอยู่ชั้นเดียวกันคือ เตรียม ป.1 ข้อจำกัด ของน้องแก้วเมื่อไปเรียนตามระบบปกติคือ ร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวย

“ตอนน้องแก้วมานี้ เขาเขียนพอได้ค่ะ แต่ไม่ค่อยยอมเรียน ต้อง บังคับให้เขียน แต่ในที่สุดเขาก็เขียนได้ อาจเป็นเพราะน้องป่วยทุกอย่าง เลยช้ากว่าคนอื่น เวลาอยู่ในห้องเรียนน้องก็หลับเพราะเพลียไม่ไหว คุณครูเลยให้ลงมาเรียนกับซี”

แรกๆ เธอใช้เวลาวันหยุดและศุกร์กับน้องอีฟ ส่วนน้องแก้วนั้นเป็นวันอาทิตย์ แต่เนื่องจากระยะหลังน้องแก้วป่วยมากขึ้นจนเข้าชั้นเรียนไม่ไหว คุณครูแม่บ้านจึงให้มาเรียนวันธรรมดาไปกับเธอไปด้วย จึงต้องขยายเวลาการการสอนน้องทั้งสองคนเป็นสัปดาห์ละสามวัน

เจ้าหน้าที่บ้านราชวิถีจะบอกว่าเด็ก ๆ ที่นี้หลายคนมีความผิดปกติด้านการเรียนรู้ ที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า แอลดี¹ แต่เธอเองคิดว่าอาจเป็นเพราะเด็ก ๆ เริ่มเรียนหนังสือช้ากว่าปกติ ประกอบปัญหาครอบครัวก่อนจะถูกส่งมาอยู่ที่บ้านราชวิถีแห่งนี้

“วิธีการสอนของชีคือ ทำการ์ดคำและรูปมาให้น้อง ๆ เล่น มาเรียงคำ ก.ไก่-ฮ.นกฮูก นอกจากนั้น ยังมีชีพามาให้น้องทำแบบฝึกหัด และจะให้น้องเลือกว่าอยากทำอันไหนก่อน อย่างน้องอีฟเขาก็จะเลือกอันที่เขาชอบก่อน แต่ท้ายที่สุดเขาก็ทำหมดทุกแผ่น เพียงแต่เลือกจะทำของง่าย ๆ ก่อน

“ตั้งแต่มาอยู่กับชี น้องอีฟจะเรียนได้เร็วขึ้น เพราะชีจะใช้วิธีค่อนข้างช้า อย่างการ์ดตัวอักษร ก.ไก่-ฮ.นกฮูก และ A-Z ก็จะเอามาบ่อย ๆ ให้น้อง ๆ เรียงเล่น จากที่ต้องช่วยน้องเขามากๆ ประมาณหนึ่งเดือน น้องก็จะเรียงเองได้หมด”

¹ แอลดี (LD - Learning Disorder) หมายถึง ความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงออกมาใน 4 ลักษณะ ได้แก่ การบกพร่องด้านการเขียนและการสะกดคำ, ด้านการอ่าน, ด้านการคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ และความบกพร่องหลายๆ ด้านร่วมกัน สาเหตุเกิดจากสมองทำงานผิดปกติ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรเป็น

วิธีการสอนของเธอเริ่มตั้งแต่ ให้น้องเขียนชื่อของตัวเอง และ
คัดตัวอักษรที่มีอยู่ในชื่อ โดยเน้นให้เขียนในสิ่งที่เขาใช้ได้จริงทันที เช่น
การเขียนชื่อตัวเอง เป็นต้น

“ให้น้องเขาคัดหรือทำอะไรที่เป็นตัวที่เขาใช้ได้คะ ไม่งั้น ก็รู้สึก
ว่าเด็กก็ทำไปอย่างนั้น ทำไปโดยไม่รู้ว่าจะทำไปทำไม”

เธอให้น้องลองผิดลองถูก ด้วยการให้ทุกสิ่งที่เป็นประสบการณ์
ของตัวเองมาผสมผสานกับสิ่งที่เธอคาดว่าเด็กจะชอบและสนใจ

“ดึงมาจากที่เคยเรียนและที่เคยเห็น อันไหนน่าสนใจก็คิดว่าควร
จะลองมาใช้กับน้องๆ”

เธอยังทำตารางการสอนของตัวเองกับเด็กทั้งสองว่า วันพุธและ
ศุกร์เป็นการเรียน วันอาทิตย์คือวันเล่น บางครั้งเธอจะมีขนมติดมือไปให้
รางวัลแก่น้องๆ ของเธอถ้าเรียนหนังสือได้ตามเป้าที่ตั้งไว้ในแต่ละครั้ง

“เวลาเล่นก็พยายามเสริมอะไรให้เขาด้วยคะ และจะใช้วิธีการให้
ดาว พอดาวครบตามจำนวนที่กำหนดกันไว้ น้องก็จะได้ขนมเป็นรางวัล”

เพียงไม่กี่เดือน น้องอีฟก็ทำเธอยิ้มแก้มปริ เมื่อเธอเขียนหนังสือ
ได้ด้วยตัวเอง

“น้องอีฟเขียนได้เยอะแล้วถ้าเทียบกับเพื่อนหลายๆ คนที่เรียน
พร้อมกัน และมีไปช่วยเพื่อน ๆ บางครั้งพี่คนอื่นให้เพื่อนของอีฟคัด
ลายมือ เพื่อนคัดไม่ได้ อีฟก็ไปช่วยเพื่อน ด้วยการเดินไปบอกเพื่อนว่า
ต้องเขียนแบบนี้ แบบนี้...”

จากเป้าหมายก่อนจะเข้ามาเป็นอาสาสมัครพี่สอนน้องว่า เพื่อ
แสวงหาประสบการณ์และข้อมูลในการทำโครงการละครบำบัดให้กับ
เด็ก ก่อนที่จะกลับไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านการละครบำบัด
ซึ่งเป็นการสานต่อความรู้ด้านจิตวิทยาที่ได้ร่ำเรียนในระดับปริญญาตรี

แต่สิ่งที่ได้รับกลับเหนือความคาดหมาย

“แรกที่เข้าไปทำก็เพราะอยากได้ประสบการณ์ แต่พอมาทำ
จริงๆ แล้วกลับได้อะไรมากกว่านั้น กลายเป็นเราไม่ได้คิดด้านนั้นแล้ว
ประสบการณ์ที่เราจะได้เพื่อไปเรียนนั่นถือเป็นของแถม เพราะสิ่งที่ได้
มันกลายเป็นประสบการณ์ต่อเราเอง วิธีคิดเราเปลี่ยน มันทำให้เรารู้ว่า
มันได้อะไรต่อใจด้วย วิธีคิดเรา เราให้น้องกลับไป น้องให้เรากลับมา...
มันคิดเปลี่ยนไปเลยล่ะ”

นอกจากประสบการณ์ที่ได้จากน้อง กลุ่มพี่อาสาที่คลุกคลีกัน
อย่างต่อเนื่องยังจุดประกายความคิดในประเด็นที่เธอสนใจสนใจได้
อย่างไม่น่าเชื่อ

“พอมาเป็นพี่อาสาซีได้เจอคนหลากหลายแบบ เจอคนถูกกลุ่มที่
เราอยากทำงานด้วย เจอพี่ๆ ที่คอยให้คำแนะนำ ได้ลองทำอะไรใหม่ๆ
ที่เราไม่เคยทำมาก่อนกับสิ่งที่อยากทำมานานแล้วแต่ไม่เคยได้ทำ

“หลายๆ อย่างในชีวิตรวมกันตอนนี้ทำให้จากที่เคยคิดแบบ
กังวลก็เปลี่ยนไปและพอเรามองตัวเองดีขึ้นหรือคิดถึงเป้าหมายของเรา
ง่ายขึ้น เวลาทำอะไรพลาดก็สร้างแรงใจให้ตัวเอง เจอคนที่มาสร้าง
แรงบันดาลใจให้เรา จึงอยากทำต่อไป

“ตอนนี้ถ้าทำอะไรพลาดก็จะบอกตัวเองว่า ไม่ใช่ไร แล้วเรียนรู้จากมันแล้วเราจะทำได้ทำมันต่อไปได้ พอคิดบวกมากขึ้น ก็เหมือนทำให้เรารู้สึกว่าเราวางแผนอะไรได้มากขึ้น เริ่มเห็นอนาคตตัวเอง

“มูมมองเปลี่ยนไปจริงๆ ค่ะ”

แม้สนใจงานด้านการละคร แต่มูมมองของเธอต่อโลกใบนี้ไม่ได้ “โรแมนติค” อย่างที่หลายคนอาจคิด

เธอคิดว่าสถานสงเคราะห์เป็นสถานที่ที่ต้องมีอยู่ในสังคมเรา เพราะนับวันปัญหาจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกัน เด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ฯ ไม่ใช่ปัญหาสังคม สิ่งที่เราควรช่วยกันทำคือ ทำให้เด็กๆ เหล่านี้ได้รับโอกาสที่จะเป็นคนดีของสังคมจากการที่ได้มาอยู่ในสถานที่แห่งนี้

“การที่สถานสงเคราะห์เปิดรับอาสาสมัครเป็นสิ่งที่ดีค่ะ เพราะการเป็นอาสาสมัครคือเขาต้องอยากมาด้วยใจ พอคนที่อยากมาด้วยใจแล้วเขาทำอะไร ก็เพราะเขาอยากช่วยน้องจริงๆ เคยคุยกับน้อง โดยเฉพาะเด็กโต เมื่อเทียบการมีพี่อาสาสมัครมาสอนช่วย ทำให้น้องๆ ได้เรียนอะไรมากขึ้น อาจเป็นเพราะพี่อาสาได้สอนประกบกับน้องตัวต่อตัว ทำให้น้องๆ เรียนได้เข้าใจมากขึ้น และเพราะพี่ๆ ที่มาก็อยากช่วยน้องอยู่แล้ว มันเลยกลายเป็นข้อดีทั้งสองด้านค่ะ”

สำหรับ “ซี” ภารกิจแห่งความเป็น “พี่” ที่ทำด้วยใจอาสาคือ หลักสูตรอันเข้มข้นและล้ำค่าอย่างยิ่งสำหรับการวางรากฐานชีวิตบนเส้นทางก้าวเดินไปสู่อนาคต

“การที่ต้องมาดูแลน้องหนึ่งต่อหนึ่ง ทำให้ต้องเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ต้องทำอะไรเอง เริ่มคิด วางแผน วางระบบให้ตัวเอง ก็เป็นผลดีที่ทำให้ระบบความคิดของเราโตขึ้น เวลาวางเป้าหมายของตัวเองก็ทำให้คิดต่างไปจากเดิม”

ภารกิจ “พี่อาสา” จึงเป็นดังหลักสูตรอันล้ำค่าที่ไม่มี “ค่าลงทะเบียน”

ขอเพียงพกพา “หัวใจ” มาด้วยทุกครั้งก็เกินพอ

คนต้นเรื่อง
วราลี
ธนะวิญญู

น้องใหม่ วัยใส... หัวใจ "อินเตอร์"

คนเขียนเรื่อง
จุศดา สุวัฒน์นันท์

“

เด็กบางคนพี้อาสาสมัคร
ไม่ได้มา เขาก็จะร้องไห้
ไม่อยากให้เด็กร้องไห้
ไม่อยากให้ “ยู” รู้สึกอย่างนั้น

...

มันเป็นช่วงเวลาสั้นๆ
ที่เขาจะได้ออกมาเล่นโน่นเล่นนี่
มันเป็นสิ่งเล็กๆ ที่เรา
ทำให้เขาได้แค่สัปดาห์ละครั้ง
เราก็อยากทำ

”

*“วันนี้ยูรู้่าเริงมาก อารมณ์ดีเป็นพิเศษ กินข้าวเยอะ กิน
เอง ยอมกินเต้าหู้กับกินผักด้วย ปกติไม่ยอมกินผักเลย อาทิตย์นี้จะ
ติดมาก เพราะเห็นเราไปเล่นกับเป็ปซี่ (เด็กในบ้านเดียวกัน) พอไม่เห็น
ก็เรียกตลอด...”*

“แหวว” เด็กสาววัย 16 ปี อาสาสมัครดูแลเด็กพิการในสถาน-
สงเคราะห์บ้านเฟื่องฟ้ากำลังเล่าถึง “น้องยู” เด็กน้อยวัย 6 ปี ในวง
พูดคุยเล็กๆ ที่ให้อาสาสมัครเล่าถึงน้องที่รับผิดชอบดูแล หลังจากเสร็จ
สิ้นกิจกรรมในบ้านเฟื่องฟ้าที่ทำร่วมกันเป็นประจำทุกวันอาทิตย์

ครั้งแรกของการประชุมอาสาสมัครในโครงการนี้ เหล่าพี่อาสาสมัครต่างแปลกใจที่มีอาสาสมัคร “วัยทีน” มาร่วมกิจกรรม เนื่องจากที่ผ่านมา งานดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่วัยกลางคน โดยนับตั้งแต่รุ่นที่ 1-3 แวถือเป็นหนึ่งในอาสาสมัครที่มีอายุน้อยที่สุด

และที่สำคัญคือ ตลอดระยะเวลาเกือบ 4 เดือน เธอได้พิสูจน์ถึงความตั้งใจแบบเต็มทีทุกครั้ง แม้ว่าจะงานอาสาสมัครดูแลเด็กพิการถือเป็นประสบการณ์ครั้งแรกในชีวิต

“ตอนแรกที่มาก็กลัวเหมือนกันค่ะ เพราะคนที่มาทำงานก็มีประสบการณ์เลี้ยงเด็กมาก่อน แล้วเราอายุแค่ 16 ปี ไม่เคยมีน้อง แต่หนูเคยทำกิจกรรมกับเด็กปกติมาบ้าง ก็กังวลอยู่ว่าจะทำได้ไหม โดยเฉพาะเด็กพิการต้องมีอุปสรรค ต้องดูแลมากเป็นพิเศษ แต่พอมาทำจริงๆ ก็รู้สึกที่เราทำได้ และยังมีพี่อาสาสมัครมาคอยช่วย”

“แว” หรือ **วราลี ธนะวินิจู** ปัจจุบันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กำลังจะขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่ง เล่าถึงความรู้สึกในใจให้ฟัง

“ตอนแรกก่อนเข้าโครงการนี้ พี่ๆ จะบอกอาสาสมัครว่าพยายามมาให้ต่อเนื่อง เพราะน้องจะรอเรา พอมาทำงานอาสาสมัครตั้งแต่ครั้งแรก ก็ตั้งใจว่าจะพยายามไม่หยุด บอกกับตัวเองว่าถ้าไม่ติดอะไรจริงๆ ก็มาให้ได้ อย่างช่วงสอบก็รีบปั่น ดิวให้เสร็จจะได้รีบมา บางทีก็ทิวหนังสือไปอ่านด้วย จนถึงตอนนี้ ทำได้ 3 เดือน มาหาน้องทุกอาทิตย์ ยังไม่เคยขาดค่ะ”

เมื่อถามถึงแรงจูงใจในการมาทำงานอาสาสมัครทุกครั้ง เธอ
ตอบด้วยน้ำเสียงชัดเจนว่า

“มันเกิดจากตัวเรามากกว่า เราไปเพราะอยากเจอน้องแล้วก็ยัง
ไม่เคยรู้สึกว่าจะไม่ออกไป อาจมีช่วงที่รู้สึกเหนื่อยบ้าง เราไม่อยากให้
น้องรอ ไม่อยากให้เขาเสียใจ เพราะเด็กจะไม่ได้ออกมาทุกคน แต่
บางคนที่มีพี่อาสาสมัครพาออกมาเท่านั้น เด็กบางคนพี่อาสาสมัครไม่ได้
มา เขาก็จะร้องไห้ ไม่อยากให้เด็กร้องไห้ ไม่อยากให้ “ยุ” รู้สึกอย่าง
นั้น

“มันเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ ที่เขาจะได้ออกมาเล่นโน่นเล่นนี่ มันเป็น
สิ่งเล็กๆ ที่เราทำให้เขาได้ แค่สัปดาห์ละครั้ง เราก็อยากทำ”

ด้วยพื้นฐานนิสัยที่ชอบงานด้านอาสาสมัคร เธอจึงผ่าน
ประสบการณ์ทำงานด้านนี้มาแล้วหลายรูปแบบ นับเป็นจุดที่นำสนใจ
ของโรงเรียนนานาชาติที่เธอเรียนอยู่ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ช่วย
เหลือสังคม อาทิ กิจกรรมกับเด็กด้อยโอกาส ช่วยเหลือสัตว์ สร้างบ้าน
เพื่อคนยากไร้ และช่วยคนตาบอด เป็นต้น

สำหรับงานอาสาสมัครดูแลเด็กพิการบ้านเฟื่องฟ้าในครั้งนี้
นับเป็นประสบการณ์แรกของงานจิตอาสาสมัครโรงเรียน โดยมี
จุดเชื่อมโยงจากจากการที่เธอไปร่วมงาน “คนไทยขอมือหน่อย” ซึ่งเป็น
มหกรรมงานรวมอาสาสมัครหลายรูปแบบ

สุดท้ายภารกิจที่ชนะใจเธอก็คือ งานอาสาสมัครดูแลเด็กพิการ
บ้านเฟื่องฟ้า ของ มูลนิธิสุภาพไทย

“แวนไม่เคยทำกิจกรรมกับเด็กพิการ เลยคิดว่าอยากลองไปช่วยดู ไปบอกคุณแม่ว่าต้องไปทำงานที่บ้านเฟื่องฟ้าทุกอาทิตย์นะ คุณแม่ก็โอเค สนับสนุน บอกว่า ดีแล้วที่ไปช่วยเขา”

“บ้านเฟื่องฟ้า” เป็นสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการทางร่างกาย สมองและปัญญา ตั้งแต่แรกเกิดถึง 7 ปี โดย “โครงการพลังอาสาสมัครสร้างสุข” เป็นกิจกรรมที่ให้อาสาสมัครได้เข้ามาดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์แห่งนี้ ตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน มีอาสาสมัครจำนวน 3 รุ่น โดยอาสาสมัครแต่ละรุ่นจะดูแลน้องต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 4 เดือน

เสียงสะท้อนถึงปัญหาทางอาสาสมัครในสถานสงเคราะห์เด็ก จากเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ ทำให้ทราบว่า เนื่องจากเป็นงานเลี้ยงเด็กที่มีความผิดปกติต้องดูแลเป็นพิเศษ ที่ผ่านมาจึงมีอาสาสมัครจำนวนไม่มากและอาสาสมัครกว่าครึ่งหนึ่งที่หายไปก่อนจบโครงการ

บางรายมาทำกิจกรรมเพียง 1-2 ครั้ง เพื่อต้องการให้เจ้าหน้าที่เห็นชื่อลงในกิจกรรมอาสาสมัครของมหาวิทยาลัยเท่านั้น

อะไรกันหนอที่ทำให้สาวน้อยวัยแรกรุ่งอย่างเธอก้าวเดินมาถึงจุดเริ่มต้นของงานอาสาดูแลเด็ก?

“ชีวิตปกติก็เหมือนวัยรุ่นทั่วไป ซือบปิ้งบ้าง เดินเที่ยวบ้าง แต่ก็มีเวลาที่สามารถทำอะไรที่มีประโยชน์ต่อคนอื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่เราสามารถทำได้ก็อยากลองทำค่ะ

“ที่เริ่มทำงานอาสาสมัครตอนแรกก็เพราะรู้สึกที่ตัวเองโชคดี มีทั้งครอบครัวที่ดี ได้เรียนโรงเรียนที่ดี อยากรับอะไรก็ได้ อยากรับไปไหนก็ได้ไป แต่สำหรับน้องที่นี้ไม่มีอะไรเลย

“พอรู้สึกอย่างนั้น ก็คิดว่าการที่เราเสียสละเวลาอาทิตย์ละวัน ประมาณสองชั่วโมงครึ่งมาช่วยดูแลน้อง แล้วทำให้เขามีความสุขและรอยยิ้ม มันเป็นความสุขเล็กๆ น้อยๆ ที่เราทำได้”

เธอเกริ่นถึงจุดเริ่มต้นที่ตัดสินใจมาช่วยงาน ในฐานะอาสาสมัครดูแลเด็กบ้านเฟื่องฟ้า โดยชักชวน “ลูกโซ่” เพื่อนสนิทที่โรงเรียนมาเป็นอาสาสมัครคู่หู

จนถึงปัจจุบันลูกโซ่ยังคงมาทำหน้าที่ของอาสาสมัครอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน โดยครั้งแรกของงานดูแลน้อง ทั้งแวนและลูกโซ่ได้ดูแลน้องคนเดียวกันคือ “จูน”

“ครั้งแรกคือ หนูกับลูกโซ่ดูแลจูนคนเดียว แต่จูนเขาติดๆ เพื่อนของเขาเยอะ เพราะเขาอยู่บ้านเดียวกัน พอออกมาก็ร้องไห้คิดถึงเพื่อน พี่ที่ดูแลก็เลยตัดสินใจให้เขายออกมาด้วย จากครั้งแรก สองต่อหนึ่ง คือ พี่อาสาสมัคร 2 คน ดูแลน้อง 1 คน เพราะเป็นกลุ่มเด็กพิการ แต่พอพาน้องออกมาด้วยเลยกลายเป็นว่าดูแลตัวต่อตัว คือลูกโซ่ดูแลจูน ส่วนหนูดูแลน้องยุ”

ด้วยลักษณะนิสัยของน้องจูนที่ค่อนข้างเงิบและพูดน้อยกว่า ดูเหมือนว่าจะเข้ากับลูกโซ่ได้ดี สำหรับเธอเองเป็นพี่เลี้ยงดูแลน้องยุ ซึ่งเป็นเด็กร่าเริง อารมณ์ดี และพูดเก่งกว่า

“พอแยกมาคุณ้องยุคนเดียวก็รู้สึกดีว่าทำให้คุณเคยเร็วมากขึ้น แต่ก็เหมือนจูนจะชอบตามยุ ตอนแรกนี้ยุเล่นอะไรจูนต้องมาขอเล่นด้วย จูนบอกพี่ให้ช้อยากทำเหมือนยุ บางทีเราก็อพยายามแยกให้น้องทำกิจกรรม เพราะจะได้เป็นตัวของตัวเอง ไม่ใช่ตามเขาทุกอย่าง อย่างอีกคนวาดรูปอยู่ อีกคนก็พาไปขี่จักรยาน ตอนนั้นก็แยกกันทำได้แล้ว”

กิจกรรมระหว่างพี่อาสาสมัครและน้องๆ เริ่มขึ้นเป็นประจำ ทุกวันอาทิตย์ ช่วงเวลาประมาณบ่ายสองโมงครึ่ง แวะและอาสาสมัครบ้านเฟื่องฟ้าจะเข้าไปรับเด็กที่ดูแลที่ตึกประจำ เพื่อมาทำกิจกรรมพัฒนาทักษะที่ศาลาใหญ่ด้านหน้าบ้านเฟื่องฟ้า

“ยุเป็นเด็กอารมณ์ดี พิจารณาไม่ได้ กล้ามเนื้อเขาเกร็งๆ มือจะตืดๆ แต่ยุก็ไม่ต่างจากเด็กปกติ แล้วเราก็มองไม่อยากให้เขาารู้สึกผิดปกติด้วย เพราะคนมักจะมองว่าเด็กพิการเป็นเด็กผิดปกติ จริงๆ เขาก็เหมือนเด็กทั่วไป เพียงแต่เดินไม่ได้ อย่างน้องยุออกจะร่าเริงด้วยซ้ำ ยิ้มง่าย และคุยเก่ง”

กิจกรรมสุดโปรดของน้องยุมักชอบระบายสีและวาดรูป บางครั้งพี่ก็พาน้องเขียน ก.ไก่ ออกไปนั่งจักรยานและแกว่งชิงช้า

แต่สัปดาห์นี้ เธอให้น้องลองร้อยลูกปัดเป็นกำไลข้อมือ ซึ่งอุปกรณ์ทั้งหมดเธอเป็นคนจัดหามาให้ด้วยตัวเอง

“ยุเป็นเด็กที่ชอบเสริมสวย ทาแป้ง แต่งตัว เลยลองหาลูกปัดที่รุใหญ่มาให้น้องทำเป็นกำไล แล้วก็ได้ฝึกกล้ามเนื้อมัดใหญ่มัดเล็กของน้องด้วย คิดว่าเขาน่าจะชอบเลยลองหามาให้ทำ ยุเขาก็สนุกและชอบทำ”

และในบางเวลาพี่อาสาสมัครยังมีหน้าที่ในการฝึกทักษะและลักษณะนิสัย รวมถึงพยายามช่วยปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้แก่ น้องด้วย

“บางทีเขาก็เอาแต่ใจ อยากเล่นชิงช้าแกว่งแรงๆ ไม่ให้จับ แต่เราก็เป็นห่วงกลัวว่าน้องจะตก เราก็ต้องปฏิเสธเขาด้วย ไม่ใช่เอาใจทุกอย่าง บางทีก็ยากหน่อย เาเองก็ไม่ค่อยอยากปฏิเสธ แต่ก็ต้องทำ ก็เรียกว่าต้องสู้กันนิดหน่อย เราก็ต้องบอกไม่ได้ต้องจับ สุดท้ายเขาก็ยอม

“บางทีมีกิจกรรมกลุ่ม ยุจะเบื่อง่าย นอนลงกับพื้น ก็ต้องฝึกเขาบ้าง เาบอกไม่ได้นะต้องนั่ง บางทีน้องไม่พอใจ ก็ยากหน่อย แต่ก็ค่อยๆ ดีขึ้นค่ะ”

“ตอนแรกได้ยินจากแม่ประจำบ้านว่า ทั้งยูและจูนชอบร้องเพลง ช่วงเดือนแรกๆ บอกให้เขาร้องเพลงให้พี่ฟังหน่อย แต่น้องก็ไม่ยอมร้องให้ฟังเลย โดยเฉพาะช่วงอาทิตย์แรกๆ ก็ดูเกร็งๆ ทั้งพี่และน้อง”

เธอเล่าถึงประสบการณ์ครั้งแรกที่พบกันในฐานะของ **“คนแปลกหน้า”** ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดาของคนไม่เคยรู้จักกันมาก่อน โดยอาสาสมัครทุกคนจะไม่สามารถเลือกได้ว่า จะดูแลน้องคนใด เจ้าของหน้าที่ของบ้านเฟื่องฟ้าและเจ้าหน้าที่โครงการฯ จะเป็นผู้จัดสรรน้องกับพี่อาสาสมัครที่มาดูแล

ดังนั้น อาสาสมัครและเด็กต้องค่อยๆ ปรับตัวและเรียนรู้จังหวะของกันและกัน บางรายกว่าพี่และน้องจะสร้างความคุ้นเคยต้องใช้เวลา นานหลายเดือน แต่บางคู่ก็สามารถปรับพฤติกรรมเข้าหากันได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว ดังเช่นพี่แววและน้องยู

“น้องยูเป็นเด็กที่คุยรู้เรื่อง แล้วตัวเราก็ยังเป็นเด็ก เลยพูดคุยและเล่นกันเหมือนเป็นเพื่อนเป็นพี่ มากกว่าจะไปสอนเขา น้องก็รู้สึกเหมือนมีเพื่อนใหม่ แต่เราก็ดูแลเขาในเรื่องอื่นด้วย อย่างตอนแรกยูจะชอบนั่งท่าเบียดคือ เอาขาสองข้างแบออก ก็บอกนั่งแบบนี้ไม่ดี ต้องพยายามให้นั่งขัดสมาธิ ตอนแรกยูก็มีบ่น ปวดขาไม่ยอมนั่ง แต่เดี๋ยวนี้แค่บอกให้นั่งแบบนี้แหละ เขาก็จะเปลี่ยนท่านั่งเลย”

เธอเล่าด้วยว่าหนึ่งในพัฒนาการของน้องยูที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างมากคือ การมีสมาธิทำกิจกรรมต่างๆ ดีมากขึ้น โดยเธอพยายามชักชวนและพูดคุยเพื่อดึงดูดให้น้องสนใจทำกิจกรรมได้นานขึ้น และที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างพี่และน้องที่ค่อยๆ เพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นความไวใจและความผูกพัน

“ตอนนี้นัยมร้องเพลงให้ฟัง ชอบร้องเพลงด้วย เราก็รู้สึกดี มีความสุขว่าเด็กเขาคุ่นเคยกับเราแล้วนะ ไวใจเราแล้วนะ มันเหมือนเป็นความไวใจที่เปลี่ยนไป เรียกว่าตอนนี้ติดเลย พอไปรับก็เรียกพี่แวว พอไปส่งก็กอดก็หอม

“เหมือนกันที่ว่าเราก็ได้รับความรู้สึกดีๆ จากน้องด้วย ไม่ใช่ว่าเราจะเป็นคนให้เขาอย่างเดียว บางทีเขาจะมาหอม บางทีก็บอกหนูรักพี่แววน้า มันเป็นความรู้สึกที่ดีมากสำหรับเราค่ะ”

เช้าวันอาทิตย์ที่ 18 สิงหาคม 2556 ช่วงเวลาที่พี่อาสาสมัครและน้องๆ ในบ้านเฟื่องฟ้าได้ออกไปทำกิจกรรมร่วมกันนอกสถานที่เป็นครั้งแรก ถือเป็นช่วงเวลาแห่งการรอยยิ้มโดยเฉพาะเด็กๆ ในสถานสงเคราะห์ที่ไม่ค่อยมีโอกาสไปเที่ยวนอกสถานที่กันบ่อยครั้งนัก

“ตอนเจอรู้สึกได้เลยว่าตื่นเต้น และมีความสุขมาก...” เธอเล่าถึงความรู้สึกและแววตาของน้องยูที่เธอสัมผัสได้ในวันนั้นก่อนออกเดินทาง...

“สวนรถไฟ” สวนสาธารณะขนาดใหญ่ใจกลางกรุงเทพฯ เป็นเป้าหมายปลายทางที่เด็ก ๆ อยากไปสัมผัสและทำกิจกรรมสนุก ๆ ท่ามกลางธรรมชาติและอากาศบริสุทธิ์ แม้วันนั้นร่างกายของเธอยูในสภาพไม่เต็มร้อย เพราะอ่อนเพลียจากอาการไข้

“วันนั้นเป็นไข้เลยเหนื่อยๆ แต่ก็ไม่อยากหยุด เพราะรู้ว่าน้องตั้งหน้าตั้งตารอวันนี้ เป็นกิจกรรมนอกสถานที่ครั้งแรกของพี่อาสาสมัครรุ่นนี้กับน้องๆ แล้วก็ในวันพิเศษที่ปกติได้อยู่ทำกิจกรรมกัน 2-3 ชั่วโมง แต่วันนี้ได้อยู่เล่นกันทั้งวัน กว่ากลับถึงบ้านเพิ่งพำกัประมาณบ่าย 3 โมงครึ่ง

“กิจกรรมก็มีพาน้องกินข้าว นั่งจักรยาน ดูผีเสื้อที่สวน จะเหนื่อยมากช่วงที่ไปสวนผีเสื้อ เพราะต้องอุ้มยูเองตลอดใช้วีลแชร์ไม่ได้ แล้วยูค่อนข้างหนักมีพุงนิดหน่อย อุ้มไปสักพัก ต้องหาที่นั่ง แต่ยูเขาก็สนุกคะชี้ให้ดูผีเสื้อเพลินมาก”

และหนึ่งในกิจกรรมที่น้องยูชื่นชอบและประทับใจมากคือ การนั่งซ้อนท้ายจักรยานชมสวน...

“ตอนแรกหนูจะชี้เองให้ยูเขาซ้อนท้าย แต่เขาไม่ถึง เลยเป็นป่าดู่ซึ่งเป็นพี่อาสา รุ่นแรกที่มากอยช่วยเราดูแลน้อง เป็นคนชี้แล้วให้ยูซ้อนท้าย...ดูเขาสุนุกและมีความสุขมากคะ”

การใช้เวลาทำกิจกรรมในสถานที่ใหม่ที่แสนเรียบง่ายครั้งนั้น ได้กลายเป็นความสุขและความทรงจำที่ดีของน้องยู และสำหรับเธอนี้คือประสบการณ์ใหม่ที่ประทับใจอยู่ในใจเช่นกัน

ตลอดระยะเวลาเกือบ 4 เดือน ที่รับหน้าที่เป็นอาสาสมัคร พี่เลี้ยงดูแลน้องโดยไม่ขาดตอน ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาแห่งความสุขของทั้งพี่และน้อง

“ถ้าต่อไปไม่ได้ดูแลยูแล้ว... คงรู้สึกใจหายเหมือนกัน คงแอบเหงาเศร้า เพราะเราเจอกันทุกอาทิตย์ มันก็ผูกพัน แต่ถ้าวันหนึ่งแม่ของยูพร้อมที่จะรับเขากลับก็เป็นเรื่องที่น่ายินดีที่เขาจะได้อยู่กับแม่ ส่วนเราก็พร้อมจะดูแลเด็กคนอื่น เพราะจะรู้จักกับเด็กทุกคนในเด็กตอนพายุไปกินข้าวอยู่แล้ว เลยคิดว่าน่าจะพอทำใจได้บ้างค่ะ”

เหนือสิ่งอื่นใด การทำกิจกรรมร่วมกับเด็กๆ ในบ้านแห่งนี้ ทำให้สาวน้อยในวัยแรกรุ่งคนนี้ได้สัมผัสโลกในอีกแง่มุมหนึ่ง

“รู้สึกดีที่ได้ช่วยคนอื่น อย่างที่บ้านเฟื่องฟ้า ก่อนกินข้าวก็มีพูดขอบคุณหลายสิ่งหลายอย่าง จะมีประโยคหนึ่งที่ว่าสงสารเด็กตาดำๆ เด็กข้างถนน

“...ประโยคนี้ทำให้เรามองโลกอีกแบบหนึ่งด้วยว่า แม้พวกเขาจะพิการและด้อยโอกาส แต่เขาก็ยังคิดว่าตัวเองโชคดี และทำให้เราย้อนกลับมามองตัวเองที่มีหมดทุกอย่าง”

ในสายสัมพันธ์ระหว่างคู่ “พี่-น้อง”...“แวนและยุ” ที่ภาพภายนอก ดูเหมือน “เด็กดูแลเด็ก” ที่ชวนให้ใครๆ มองมาด้วยความรู้สึกเอ็นดูนั้น เนื้อแท้แล้วมีความอบอุ่นลึกซึ้ง นำไปสู่การทบทวนคุณค่าและความหมายแห่งชีวิตไม่น้อยไปกว่าเรื่องราวของใครๆ

อีกทั้งยังเป็นบทพิสูจน์ให้เห็นพลังของ “อาสาสมัครวัยทีน” ที่มีศักยภาพเปี่ยมล้นพอที่จะให้เพื่อนร่วมสังคมได้พึ่งพา...

คนต้นเรื่อง
วรารัตน์
ลิ้มเจริญ

บทพิสูจน์ "ใจ" ในงานอาสาฯ

คนเขียนเรื่อง
จิตนา พงษ์วานิชอนันต์

“

อยากลองเปลี่ยนตัวเอง
หันมาทำอะไรๆ เพื่อคนอื่นบ้าง

”

คุณวราวรรณ์ ลิมเจริญ หรือ กระแต สาวนักบัญชี
วัย 25 ปี เป็นหนึ่งในคนที่ไม่เคยคิดว่าตัวเองจะสามารถดูแลเด็ก
ด้วยความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ในสำนึกส่วนตัวว่า “ฉันไม่ชอบเด็ก”

แต่เมื่อวันหนึ่งที่หน้าที่การงานเริ่มเข้าที่เข้าทางและมีเวลว่าง
ชัดเจน คือ วันเสาร์-อาทิตย์ ที่ส่วนใหญ่จะใช้ไปกับการเที่ยวเตร่ ดูหนัง
ฟังเพลงตามประสามนุษย์เงินเดือนทั่วไป เธอเริ่มฉุกใจคิดว่า ชีวิตจำเจ
เกินกว่าที่จะปล่อยให้ผ่านไปแบบนี้

จากนั้นความคิดที่ว่า “อยากจะเปลี่ยนตัวเอง หันมาลองทำ
อะไรๆ เพื่อคนอื่นบ้าง” จึงเริ่มต้นขึ้น

“ตอนนั้นเป็นปี 2555...ลองเข้าไปดูในเว็บไซต์จิตอาสาว่ามีอะไร น่าสนใจบ้าง พอดีช่วงนั้น โครงการอาสาสมัครสร้างสุขในสถานสงเคราะห์ บ้านราชวิถี เปิดรับเป็นรุ่นแรก

“ตัวเองตอนเด็กๆ เคยฝันอยากเป็นครูอยู่แล้ว คือเป็นฝันแบบ เด็กๆ ทั้งที่ไม่ค่อยชอบเด็กนะ แต่อยากลองพิสูจน์ตัวเองดูว่าจะทำได้ไหม และไปปรึกษาแม่ว่า ทำดีไหม แม่ว่าดี เลยลองสมัคร มาทำทุกวันเสาร์ ตั้งแต่ 9 โมงเช้าถึงเที่ยง หน้าที่คือ คอยช่วยน้องเวลาที่ครูมาสอน คอมพิวเตอร์ให้น้อง ทำได้ตลอด 4 เดือน จนจบโครงการ”

สิ่งที่เธอได้เรียนรู้จากการเป็นพี่อาสา ตลอดระยะเวลา 4 เดือน ก็คือภารกิจนี้ไม่ง่ายอย่างที่คิด เพราะน้องโตระดับวัยรุ่นแล้ว

“ตอนไปพบกัน น้องเริ่มโตเป็นสาว อายุ 15-16 แล้ว แรกๆ น้องยังน่ารักอยู่ แต่พอเริ่มคุ้นเคยกันแล้ว ด้วยความที่เราใจดีด้วย บางทีน้องก็แทบไม่เห็นหัวพี่เลย เริ่มดื้อ เริ่มเป็นตัวของตัวเอง บางทีเรา ต้องการจะไปเล่นกับน้อง น้องกลับคอยแต่จะยืมโทรศัพท์เอาไปนั่ง กดเล่น หรือบางทีไปแล้วน้องไม่ยอมออกมาหา เพราะติดละครเกาหลี ไม่รู้จะทำอย่างไร เครียด อยากจะเลิกอยู่หลายครั้ง”

สิ่งที่ช่วยรั้งเธอไว้ให้อยู่จนจบโครงการคือ กำลังใจที่ได้จาก คนรอบข้าง

“โชคคิดว่าพอมมีปัญหา พี่ๆ จะมาช่วยกันแก้ปัญหามาให้ว่า เอาอย่างนี้ แล้วกัน ถ้าน้องไม่ยอมมา เราตามเขา ถ้ายังไม่มาก็ปล่อยเขา แล้วไป ช่วยพี่อาสา คนอื่นดูแลน้องที่สัปดาห์นั้นที่เขาไม่มาแทน”

ไม่เพียงคลี่คลายปัญหาของตัวเองลงได้ แต่แนวทางนี้ยังทำให้ได้เพื่อนใหม่ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ อย่างห่วงใยและใส่ใจกันและกันด้วย

“เพื่อนที่เป็นพี่อาสาฯ ด้วยกันจะคอยให้กำลังใจกันและกันตลอด เพราะไม่ใช่แค่เราที่มีปัญหา คนอื่นๆ ก็มีปัญหาดังกันไปตามคนละแบบ เราก็ช่วยด้วยดูแลกันจนจบโครงการ ตรงนี้ทำให้เราได้เพื่อนใหม่ คืออาสาสมัครด้วยกัน

“กับน้องเองก็ไม่ได้โกรธนะ เพราะเข้าใจว่าเป็นอย่างนั้นเพราะชีวิตเขามีหลายอย่างที่ขาดหายไป”

เมื่อสามารถพิสูจน์ตัวเองได้แล้วว่า “ฉันก็ทำอะไรเพื่อคนอื่นได้เหมือนกัน” ผนวกกับความรู้สึกดีๆ และมีมิตรภาพที่ได้รับจากกลุ่มพี่อาสาฯ ที่เคยร่วมหัวจมท้ายกันมา พอได้ทราบข่าวการเปิดรับอาสาสมัครบ้านเฟื่องฟ้า ซึ่งเป็นสถานสงเคราะห์เด็กพิการซ้ำซ้อน เธอจึงอยากลองเป็นพี่อาสาฯ อีกสักครั้ง

บททดสอบการเป็นพี่อาสาฯ จึงเริ่มต้นขึ้นอีกครั้ง เมื่อเธอต้องมาดูแลน้องวัย 5 ขวบ ที่เป็นเด็กออทิสติกแสนซน

“น้องเป็นเด็กออทิสติก ซนมาก ตอนมาครั้งแรก น้องวิ่งหนีตลอดแบบเห็นปุ๊บ วิ่งหนีปั๊บ ตอนแรกๆ กังๆ เหมือนกันว่า ทำไมต้องวิ่งหนีตลอด เราทำอะไรไม่ดีหรือเปล่า หรือเป็นพฤติกรรมปกติของน้อง เจ้าหน้าที่บอกว่า ที่น้องเป็นแบบนี้ เพราะว่ามันไม่รู้ว่าเป็นใคร จึงอาจลองเชิงดูว่า คนนี้เข้ามาหาเขา หวังดีกับเขาไหม ต้องใช้เวลาอยู่เป็นเดือนกว่ากว่าน้องจะยอมรับ

“ตอนนั้นคิดแค่ว่า จะทำยังไงให้น้องยอมรับ เลยพยายามมาทุกอาทิตย์ ใช้ความสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง มาให้น้องเห็นเขาวิ่งหนีก็ไม่ใช่ไร นั่งดูอยู่ห่างๆ ก็ได้ แต่ถ้าเวลาเขาเล่นชนก็จะค่อยๆ เข้าไปดูไปคอยระวัง แต่พอถูกขัดใจปุ๊บน้องก็จะลงไปเดินซักกะแด้วๆ บางครั้งพอบอกเขาว่า “หยุดนะ” ก็จะมีท่าร้าย มีกั๊ดด้วย แต่พฤติกรรมแบบนี้เป็นแค่ช่วงแรกๆ ต้องใช้ความอดทนพอสมควร แต่หลังๆ เขาเริ่มคุ้นเคยเห็นเรามาบ่อย ก็ค่อยๆ ไวใจ พอมาเขาก็จำได้ และวิ่งมาหา”

ช่วงเวลาพบกันระหว่างพี่น้องคู่นี้เริ่มต้นเมื่อบ่ายสองโมง สิ้นสุดลงตอนสี่โมงเย็นของทุกวันอาทิตย์

“มักจะพาน้องไปเล่นอยู่ในบริเวณศาลา เพราะที่นี้มีของเล่นและหนังสือนิทาน ก็เลือกมาอ่านให้น้องฟัง ผึกให้น้องพูด ถามว่าตัวนี้ตัวอะไร ให้น้องพูดตาม ให้น้องแยกแยะว่าอันนี้เป็นสีอะไร ท่อง ก.ไก่ ถึง ฮ.นกฮูก จนน้องท่องได้หมด และนับเลขได้แล้ว แต่อาจมีข้ามตัวบ้าง”

การที่ได้มีโอกาสดูแลน้องอย่างต่อเนื่องทำให้ได้เห็นพัฒนาการที่ก้าวหน้าของน้องชัดเจนขึ้น

“ครั้งแรกตอนที่พาออกไปเที่ยวสวนน้ำ เขายังดื้ออยู่เลย แต่พอครั้งที่สองที่ไปเที่ยวสวนรถไฟกันล่าสุด น้องสัญญาว่าจะไม่ดื้อ จะเชื่อฟังพี่ ไม่มีพฤติกรรมที่แบบลงไปดื้อๆ คือทำตัวน่ารักมาก

“น้องเขาดีตรงที่ เวลาดื้อแล้วจับมานั่งสมาธิ ให้อยู่นิ่งๆ คนเดียวเขาทำได้ ตอนแรกๆ อาจยังต้องให้พี่เจ้าหน้าที่ที่น้องเขากลับช่วยบ้าง เพราะตัวเองใจดีจนน้องไม่ค่อยกลัว ตอนนีเขารู้แล้วว่า ถ้าแกล้งเพื่อน

หรือดี้อ ต้องถูกจับมานั่งสมาธิ นับหนึ่งถึงสิบแล้วค่อยลืมตาได้ ซึ่งเขาก็นั่งได้นานเหมือนกันนะ แต่นั่งไปก็จะทำปากจู้ๆ หน่อย แต่ก็หลับตาเขารู้ว่านี่คือ การลงโทษ”

พัฒนาการที่ดีขึ้นของน้องเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เธออยากที่จะทำงานอาสาฯ อย่างต่อเนื่องต่อไป

“คิดว่าการที่น้องมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เป็นเพราะเรามาดูแลเขาอย่างต่อเนื่องและได้รับความรักจากเรา เหมือนกับที่เราเป็นสมบัติของเขา เพราะเวลาอยู่ในบ้าน เขามีแม่แค่คนเดียวที่ต้องดูแลเด็กหลายๆคน แต่สำหรับเรา เราดูแลเขาคนเดียว ทำให้เขารู้สึกว่ามีความสำคัญ

เวลาเราอยู่กับเขา เขาจะพยายามอ่าน ทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ เพื่อเรา
ซึ่งทำให้พัฒนาการของเขาดีขึ้นไปด้วย

“อยากทำต่อไปเรื่อยๆ จนกว่าน้องจะย้ายไปอยู่บ้านอื่น หรือเมื่อ
เขาเข้าสู่วัยเรียน เพราะเมื่อไรที่น้องสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ น้องก็
ต้องย้ายไปบ้านสำหรับเด็กที่โตขึ้น ซึ่งถ้าถึงตอนนั้นแล้วค่อยว่ากันต่อ”

เธอตั้งใจถึงโครงการนี้ว่า เป็นโครงการที่ดีและอยากให้ต่อเนื่อง
ต่อไป เพราะเป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้คนที่อยากทำอะไรเพื่อคนอื่น
ได้มีช่องทาง

สำหรับคนที่สนใจอยากชิมลองการเป็นพี่อาสาฯ สร้างสุขให้กับน้องๆ ในสถานสงเคราะห์ กระแต่แนะนำว่า นอกจากต้องมีใจรักในงานอาสาฯ แล้ว เธอแนะนำว่าควรต้องศึกษากฎระเบียบของสถานสงเคราะห์ดูว่าน้องมีความพร้อมหรือต้องการการส่งเสริมด้านใดเป็นพิเศษบ้าง เราสามารถดูแลน้องได้ไหม และเมื่อตัดสินใจมาทำแล้ว ก็ต้องมีความสม่ำเสมอด้วย

“เพราะอาทิตย์ไหนพี่ไม่มาน้องจะเสียใจมาก มีพี่บางคน ที่ทำๆ อยู่แล้วหายไปเลย ไม่มาอีกแล้ว สิ่งนี้ส่งผลกระทบต่อน้อง ทำให้น้องต้องเสียโอกาสที่จะมีพี่อาสาฯ มาดูแล”

นอกจากผลที่ได้กับน้อง เธอยืนยันด้วยประสบการณ์ว่าโครงการนี้จะเปิดโอกาสให้ได้ค้นพบแง่มุมใหม่ๆ ที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัว ดังเช่นเธอเอง ที่กล่าวได้เต็มปากกว่า การเป็นพี่อาสาฯ ตลอดระยะเวลาเกือบ 2 ปี ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างให้กับชีวิตของเธอ

“ทำให้รักเด็กมากขึ้น ใจเย็นมากขึ้น เมื่อก่อนเวลาเห็นเด็กรู้สึกไม่ชอบ ไม่เข้าหา หรือเล่นด้วย พยายามออกห่างเด็ก แต่พอมาทำงานอาสาฯ ทำให้รู้สึกดีกับเด็กๆ มากขึ้น

“เหมือนกับว่าเมื่อก่อนยังไม่มีโอกาสใกล้ชิดเด็กขนาดนี้ แต่พอเปิดใจ อยากเปลี่ยนตัวเอง มันก็ทำให้เราเห็นตัวเองมากขึ้นว่าเราสามารถอดทน ใจเย็นเพื่อคนอื่นได้...”

“ทำให้สามารถตอบใจหทัยตัวเองคือ ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และได้พัฒนาเด็กคนหนึ่งให้ดีขึ้น โดยที่ตัวเองก็มีความสุขที่ได้ทำ”

คนต้นเรื่อง
วิสาข
สุมาลนพย์

อย่างน้อยเราเคยพบกัน...
ในวันอันแสนสุข

คนเขียนเรื่อง
นภาพร ต่อมกระโทก

“

ไม่ได้เตรียมใจมาก่อน
มันเกิดเร็วมาก เราไม่มีโอกาส
ได้เจอกันเพื่อบอกลา
...เขาจะอยู่ในใจของเรา
ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานแค่ไหน
และความรักของเราจะคงอยู่
ตลอดไป..

”

ความรักคืออะไร?

คือสิ่งสวยงาม หรือเป็นบ่อเกิดแห่งความทุกข์ ความรักคือการให้ หรือแท้จริงคือการเห็นแก่ตัว....

ไม่ว่าจะตีความตามนิยามไหน ที่แน่ๆ ความรักคงต้องเป็นอะไรบางอย่างที่มีความหมายยิ่งต่อชีวิตคนเรา จึงทำให้โลกนี้ไม่เคยขาดเรื่องเล่าอันสืบเนื่องมาจากความรัก

ดังเช่นเรื่องราวต่อไปนี้ ที่อาจทำให้คุณได้พบมุมมองใหม่ของความรู้อีกที่เรียกว่า “รัก”

อย่างน้อยเราเคยพบกัน...ในวันอันแสนสุข | 81

แม้จะเหน็ดเหนื่อยกับการทำงานมาทั้งสัปดาห์ แต่ทุกเช้าวันเสาร์
ถือเป็นวันหยุดที่ “ฝน” **วิชาชา สุมาลนพย์** ไม่อาจนอนพักผ่อน
อยู่บ้านได้ตามใจชอบ เพราะเธอมีนัดสำคัญรออยู่ ณ สถานสงเคราะห์
บ้านเด็กอ่อนพญาไท

ไม่ว่าร่างกายจะรู้สึกอ่อนล้าแค่ไหนเธอก็พยายามไม่ผัดนัด ด้วยรู้
ดีว่ามีใครบางคนรออยู่ และเธอรูสึกว่านั่นคือ “ความรับผิดชอบต่อหัวใจ
ดวงน้อยๆ” ที่ได้กลายเป็นกิจวัตรประจำสัปดาห์ของหญิงสาววัยสี่สิบ
ต้นๆ คนนี้ ยาวนานมากกว่า 3 ปีแล้ว

เธอสมัครเข้ามาเป็นพี่อาสาดูแลน้องในสถานสงเคราะห์ตั้งแต่ปี
2553 จึงเรียกได้ว่าเป็นอาสาสมัครรุ่นแรกๆ ของโครงการ เธอใฝ่ฝัน
มานานแล้วว่าอยากทำงานจิตอาสา แต่ยังไม่ได้เริ่มต้นเสียที ทั้งๆ ที่
ตนเองก็ทำงานอยู่ในองค์กรพัฒนาเอกชนมาโดยตลอด ทว่าภารกิจที่
รับผิดชอบเป็นงานด้านการเงินการบัญชีซึ่งต้องปฏิบัติการอยู่ใน
สำนักงาน ทำให้ไม่มีโอกาสได้สัมผัสงานพัฒนาโดยตรง

จนกระทั่งช่วงหนึ่งที่ว่าห่างจากการทำงานประจำ เธอจึงคิดว่าน่า
จะเป็นโอกาสเหมาะในการได้ทำตามความฝันของตัวเองเสียที...

*“ด้วยคิดว่าควรเริ่มต้นจากจุดที่เราชอบ ตัวเองเป็นพวกที่เห็นเด็ก
แล้วเหมือนกับเห็นคนหล่อๆ ต้องกรี๊ดกรี๊ด (หัวเราะ) เลยคิดว่าเด็กนี้
แหละเป็นจุดที่เราชอบ เราควรเริ่มจากเด็ก”*

เมื่อเข้าไปสืบค้นข้อมูลทางเว็บไซต์จนพบข้อมูลเกี่ยวกับงานนี้
เธอจึงตัดสินใจเข้ามาสมัครร่วมกิจกรรมกับโครงการโดยไม่ลังเล

น้องคนแรกที่ได้ดูแลเป็นเด็กผู้ชายอายุประมาณ 1 ขวบครึ่ง ซึ่งเธอสารภาพว่าวันแรกที่ได้เจอกันแอบเลี้ยงเด็กคนนี้ไว้ในใจ ด้วยดวงตากกลมโตน่ารักคู่นั้นทำให้เธอตกหลุมรักเข้าอย่างจัง แล้วเธอก็ได้เป็นผู้ดูแลน้องจริงๆ ตามที่ใจหวัง

“แต่ผู้ชายตาโตน่ารัก...” เธอสารภาพพร้อมรอยยิ้มขำๆ

ความกังวลใจเริ่มก่อตัวขึ้นอีกคำรบเมื่อได้รับรู้ปัญหาพัฒนาการของน้องที่มีหลายด้าน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

“น้องไม่สบตา ไม่พูด ไม่แสดงออก คือเขาทำเหมือนเราไม่มีตัวตน ด้านร่างกายน้องมีเสมหะอยู่ในคอตลอดเวลา และบางทีก็มีเลือดกำเดาออก ขาแทบไม่มีแรงพอที่จะเดิน เราต้องเป็นคนช่วย讓他เดิน... จากพื้นที่ในห้องที่นุ่ม พอลงมาข้างล่างพื้นมันแข็ง แต่เขาไม่รู้ว่าการเดินบนพื้นแข็งต้องทำตัวอย่างไร เราก็ต้องค่อยๆ พาเดินลงมาทุกครั้ง...”

แม้เป็นโจทย์ที่ยากและท้าทายอย่างมากแต่เธอก็ไม่ถอดใจพยายามหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีเลี้ยงดูเด็กทางสื่อต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับน้อง

สิ่งที่เธอให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ การเตรียมความพร้อมของตัวเองทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อจะได้ใช้เวลาสองชั่วโมงกับน้องในการพบกันแต่ละครั้งได้อย่างเต็มที่และมีคุณภาพ

“ในการจะไปหาน้องทุกครั้ง หนึ่งคือต้องเตรียมร่างกายของเราไว้ให้พร้อม พร้อมทั้งก็คือห้ามป่วย พยายามไม่ป่วย สิ่งนี้ทำให้หันมาดูแลตัวเองมากขึ้น เพราะว่าทั้งอาทิตย์เราเหนื่อยมา พอวันเสาร์ก็ต้อง

ตื่นเข้ามาที่นี่ และจะไม่เครียด ไม่บ่น ต้องร่าเริงตลอดเวลา เพื่อเติม
สิ่งดีๆ ให้เขาเต็มที่ เพราะมันแค่สองชั่วโมงเท่านั้นที่จะได้ใช้เวลาด้วย
กัน ทำอย่างไรก็ได้ให้เขามีความสุขที่สุดเพราะเป็นเวลาที่สั้นมาก”

เธอพยายามฝึกให้น้องเดินเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อขา โดยการพา
ออกไปเดินเล่นรอบๆ บ้าน ให้น้องได้เห็นสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งมีอะไร
มากกว่าในห้องสี่เหลี่ยมที่เขาคุ้นเคย ชี้ชวนให้ดูต้นไม้ใบหญ้า ตุ๊กตา
ปูนปั้นที่ประดับอยู่รอบสวน หรือแม้แต่หมัดดำ มดแดงตัวเล็กๆ แล้วให้
น้องลองสัมผัส สิ่งเหล่านี้กลายเป็นสื่อกระตุ้นการเรียนรู้และทำให้เขามี
เรื่องราวพูดคุยกับน้องได้ตลอดเวลา

แรกๆ เด็กชายยังไม่คุ้นชิน จึงรู้สึกหวาดกลัวไปเสียทุกอย่าง แม้
กระทั่งสายลมที่พัดผ่านร่างกาย...

“เขางง เพราะในบ้านสี่เหลี่ยมกับข้างนอกมันต่างกันทุกอย่างก็
เลยกลัวทุกอย่าง แม้แต่ลมพัด...เขาอาจจะไม่รู้จักลมพัดอย่างนั้นเลยนะ
พื้นที่เป็นซีเมนต์กับพื้นห้องในบ้านก็ต่างกัน ชั่วระดับไม่เท่ากัน เขาต้อง
แก้ปัญหาอย่างไร แต่เราไม่ปล่อยนะ จุงไว้ตลอดแล้วก็พาเดิน

“พาเขาไปไหว้พระด้านหน้า แล้วบอกเขาว่า ขอให้พระท่าน
อวยพรให้หนูเป็นเด็กดี โตขึ้นเป็นคนดี มีแต่คนรัก สุขภาพแข็งแรง...”

เดิมที เธอคาดหวังมากกว่าน้องจะมีพัฒนาการดีขึ้นเทียบเท่าเด็ก
ปกติภายในเร็ววัน เวลาเจอน้องแต่ละครั้งจึงพยายามสอนสิ่งต่างๆ ให้
น้องอย่างเต็มที่ แต่หลังจากได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับพี่อาสาฯ คนอื่นๆ
ประกอบกับได้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้เธอเข้าใจวิธีการที่ถูก
ต้องมากขึ้น และปรับทัศนคติในการดูแลน้องใหม่

มุมมองใหม่ก็คือ การให้น้องเป็นศูนย์กลาง ทำได้แค่นั้น
ไม่บังคับหรือฝืนใจ ความกดดันจากคาดหวังมากเกินไปจึงผ่อนคลายลง
ในที่สุด อย่างไรก็ตาม เธอยังอดทนใจไม่ได้ในบางครั้งเพราะน้องไม่
ยอมพูด ไม่สบตา แม้กระทั่งรอยยิ้มสักนิดก็ยังไม่เคยเห็น

“น้องเป็นคนเก็บอารมณ์เหมือนผู้ใหญ่ตัวเล็กๆ อยู่ในร่างเด็ก
นิ่งมากไม่แสดงออกอะไรเลย เขาไม่เปิดใจกับใครง่าย ๆ บางทีบางช่วง
มันท้อนะ เพราะเราพยายามเป็นปีแล้วทำไมเขาไม่พูดด้วยเลย”

แต่แล้ววันหนึ่ง เมล็ดพันธุ์แห่งความรักที่เธอเพียรพยายาม
บ่มเพาะก็ค่อย ๆ ผลิบานให้ได้ชื่นชม....

“วันที่ประทับใจคือ อยู่ดีๆ เขาก็มาสบตากัน...เขามองตาเรา
เขาเป็นคนตาสวยมาก พอสบตากันเหมือนปี๋กันเลยมันเป็นประกายมาก ๆ
ตอนนั้นร้องไห้เลย...เขาจ้องตาเราแล้ว มันเหมือนกับโลกมันเปิด.....”

น้ำเสียงที่เล่าเต็มไปด้วยความสิ้นเชิง เพราะนั่นคือครั้งแรกหลัง
จากรู้จักกันมากว่าหนึ่งปีที่น้องสบตาเธอ มันจึงเป็นความรู้สึกประทับใจ
ที่เธอจำได้ไม่รู้ลืม หลังจากวันนั้นก็มิสัญญานที่ดีตามมาอีกหลายอย่าง

“ก่อนหน้าี่เวลาไปส่ง เขาจะไม่สนใจว่าเราอยู่หรือไป เหมือนเรา
ไม่มีตัวตน เขาไม่รู้สึกรู้สึกับ ไม่ไยดีกับเรา แต่ตอนนี้ทุกอย่างดีขึ้น น้อง
เริ่มร้องตามพี่ ถือได้ว่าเป็นสัญญาณที่ดี แสดงว่าเขาผูกพันกับเราแล้ว”

ตั้งแต่นั้น ไม่ว่าจะสอนหรือพาทำกิจกรรมอะไรก็ดูจะราบรื่นไป
หมด เธอจึงให้น้องได้ลองทำกิจกรรมที่หลากหลายและท้าทายมากขึ้น
แม้น้องจะพัฒนาการได้ช้ากว่าเด็กคนอื่นหลายเท่า

กิจกรรมที่โปรดปรานมากของทั้งสองคนคือการเล่นชิงช้า ซึ่งทำให้มีโอกาสได้สบตาและยิ้มหวานให้กันบ่อยครั้ง เป็นกิจกรรมเล็ก ๆ ที่ช่วยสานสายสัมพันธ์ให้แนบแน่นมากยิ่งขึ้น

สิ่งหนึ่งที่เธอปฏิบัติกับน้องอย่างสม่ำเสมอมาตั้งแต่แรกคือ การ “กอด” และ “บอกรัก” เพื่อสื่อความรู้สึกภายในใจให้น้องได้สัมผัสถึงไม่มีปฏิกริยาใดๆ ตอบกลับก็ไม่เป็นไร

หลายคนอาจประหลาดใจกับสิ่งที่เธอเล่าให้ฟังว่า น้องกอดไม่เป็น...

ในช่วงแรกๆ เธอต้องจับแขนเล็กๆ ของน้องมาโอบที่คอ ถึงกระนั้นก็ทำได้แค่วางแขนไว้เฉยๆ ไม่มีอาการกอดรัดให้อุ้มใจเหมือนเด็กคนอื่นทำ เธอต้องเป็นคนกอดน้องเพียงฝ่ายเดียว จนบางครั้งรู้สึกน้อยใจบ้าง แต่ก็เข้าใจดีว่าน้องอาจผ่านประสบการณ์ “พบแล้วจาก” มาแบบซ้ำๆ ทำให้เขาไม่รู้สึกรู้หายกับใคร

อย่างไรก็ตาม เธอคาดหวังไว้ในใจว่าเมื่อน้องเติบโตขึ้น ช่วงเวลาสามปีที่ได้ดูแลเขาจะเป็นเสี้ยวหนึ่งของความทรงจำที่ดีให้เด็กชายได้รำลึกนึกถึงว่า อย่างน้อยยังมีพี่คนหนึ่งที่รักและหวังดีกับเขา ไม่เสื่อมคลาย

สามปีที่ผ่านไป...สุขภาพของน้องแข็งแรงมากขึ้น เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับน้องก็ดีขึ้นไม่แพ้กัน เวลาบอกรักหรือสอนอะไร น้องก็ทำตามโดยง่าย ขาดอยู่อย่างเดียวคือยังไม่ยอมพูดกับเธอสักคำ

เธอเริ่มวางแผนในใจว่า เมื่อน้องโตขึ้นและต้องย้ายบ้านเธอก็ยัง
จะติดตามดูตลอด โดยลืมไปว่าน้องอาจมีผู้รับอุปการะในวันใดวันหนึ่งก็
เป็นได้

และวันนั้นก็มาถึงแบบไม่ทันตั้งตัว.....

วันหนึ่งแม่ประจำบ้านมาแจ้งว่า น้องกำลังจะได้ไปอยู่ต่างประเทศ
กับครอบครัวใหม่แล้ว

ณ วินาทีนั้นเหมือนหัวใจหยุดเต้น เหมือนโลกทั้งใบพังทลายลง
ต่อหน้า

“จริงหรือ ใช้น้องของเราแน่หรือไม่เคยรู้มาก่อน ไม่เคยมีคนบอก
หลังจากนั้น น้ำตามันไหลชนิดหยุดไม่ได้ ไหลทั้งข้างในข้างนอก บอก
ไม่ถูก...คือแบบโลกมันพังทลาย ไม่ได้เตรียมใจ กับเพื่อนคนอื่นเราลอบใจ
เขาตลอดเวลาคนอื่นร้องไห้ พอมาเจอกับตัวเอง กลับทำใจไม่ได้จริงๆ”

แม่พี่อาสาฯ ทุกคนรู้ดีกาข้อนี้ดีอยู่แล้วว่าวันหนึ่งน้องอาจมีผู้รับ
ไปอุปการะและโดยกฎของสถานสงเคราะห์ก็จะห้ามไม่ให้มีการติดต่อกับ
เด็กอีกต่อไป เธอเองก็เคยอธิษฐานขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้น้องได้
พบกับครอบครัวใหม่เร็วๆ เพื่อจะได้มีชีวิตที่สมบูรณ์พร้อมเหมือนเด็ก
ทั่วไป แต่ไม่คาดคิดว่าจะมาถึงเร็วขนาดนี้ ช้ายังไม่มีโอกาสแม้แต่จะ
บอกลา...

ในเวลาต่อมาความทรงจำเหล่านั้น ถูกถ่ายทอดผ่านจดหมายที่
เธอเขียนถึงน้อง ด้วยหวังว่าสักวันหนึ่งน้องจะได้กลับมาอ่าน

...ในใจมันมีความรู้สึกหลายอย่างผสมกัน ตอนแรกมันซ็อก เหมือนหัวใจจะหยุดเต้น ต่อมาเริ่มเศร้า ร้องไห้ไม่หยุด จากนั้นก็ยัง ร้องไห้อยู่ น้ำตามันไม่หยุดไหล แต่ท้ายที่สุดมันเป็นความรู้สึกดีใจ เพราะมันเป็นความฝันที่เราอยากให้เรา มีครอบครัวที่ดีดูแล อยากให้มี คนรักและต้องการเขาอย่างแท้จริง เขามีอนาคตที่ดี ได้รับการดูแล อย่างดี มันมีแต่ความดีใจ ความสุขใจ วันที่เรารอคอยก็มาถึงเพราะเรา ได้เห็นน้องคนอื่นของพี่หลายๆ คนได้ไปต่างประเทศ ได้แต่ปลอบใจ คนอื่น พอมาเจอกับตัวเอง ไม่คิดว่าเราผูกพันกับเขามากขนาดนี้

คิดไปไกลว่าเราจะดูแลเขาไปเรื่อยๆ เราไม่ได้เตรียมใจมาก่อน มันเกิดเร็วมาก เราไม่มีโอกาสได้เจอกันเพื่อบอกลา แต่เราคิดว่าเราได้ ทำทุกอย่างแล้ว

หวังไว้เล็กๆ ว่าเขาจะเอาสิ่งที่เราพร่ำสอน พร่ำบอก ไปใช้ใน ชีวิตได้บ้าง เขาต้องปรับตัวกับครอบครัวใหม่ สิ่งแวดล้อมใหม่ๆ เขาขอ ให้เขาปรับตัวได้เร็ว เป็นที่รักของทุกคน เขาจะอยู่ในใจของเราไม่ว่า เวลาจะผ่านไปนานแค่ไหน และความรักรของเราจะคงอยู่ตลอดไป

รักมาก ๆ

ป่าฝน

แม้เธอยอมรับว่าทุ่มเทความรักให้กับน้องคนแรกอย่างมาก แต่ก็ ใช่ว่าจะไม่สามารถแบ่งปันความรักให้กับเด็กคนอื่น ๆ ได้อีก

หลังจากน้องคนแรกจากไปได้ประมาณสองสัปดาห์ เธอตัดสินใจ รับดูแลน้องคนที่สอง โดยคราวนี้ขอเลือกเป็นเด็กผู้หญิงบ้าง

น้องคนนี้อายุประมาณหนึ่งขวบครึ่ง มีอาการหัวโตและภาวะซีมเศร้า แต่สุขภาพร่างกายแข็งแรงกว่า ตัวสูงเกินวัย ยิ้มง่าย มีมนุษยสัมพันธ์ดี ใช้เวลาไม่นานพิกับน้องก็เข้ากันได้ดี

เมื่อถามถึงวิธีวางใจเพื่อเตรียมรับมือกับการลาจากที่อาจเกิดขึ้นอีกครั้งกับน้องคนที่สอง เธอบอกว่าไม่คาดหวังอะไรมาก ประสบการณ์ที่ผ่านมาจะทำให้เธอมีความเข้มแข็งมากขึ้น

เธอมั่นใจว่าจะทำหน้าที่พี่อาสาฯ ต่อไปเรื่อยๆ เพราะเป็นงานอาสาที่ถูกจริตกับเธอและมีประโยชน์อย่างมากทั้งกับตัวเองและสังคม

การเป็นพี่อาสาฯ ทำให้เธอเป็นคนใจเย็นและมีความอดทนมากกว่าเดิม เวลาเห็นน้องมีพัฒนาการดีขึ้นก็พลอยมีความสุขไปด้วย อีกทั้งยังทำให้ได้รู้จักกัลยาณมิตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากเพื่อนอาสาฯ ที่มาร่วมโครงการนี้ล้วนเป็นคนดี มีแต่การนำมาสิ่งที่ดีมาสู่กันและกันอยู่เสมอ

บทเรียนสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ได้รับและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากภายใน คือการยอมขอโทษคนอื่นก่อน ซึ่งเดิมไม่ใช่ปกติวิสัยของเธอ

เหตุการณ์ที่เป็นต้นเหตุเกิดขึ้นเมื่อเธอไปรับน้องเข้า จนน้องเกิดอาการ “งอน” อย่างเห็นได้ชัด ทำเอาเธอใจเสียจนต้องเอ่ยคำขอโทษออกมา

“พี่ก็ไปนั่งพูดขอโทษเลยนะ ขอโทษที่มาช้า พี่ไปทำอะไรๆ อยู่ พี่รักหนูนะ ไม่ได้ตั้งใจจะหนีไปไหน พี่ร้องไห้เลย เขาคงรู้สึกขำๆ ว่าขอโทษคืออะไร...เขาดิฉัน เข้าใจในสิ่งที่เราพูดและก็เหมือนกลับมารักเรา

“ไม่เคยคิดเลยว่าต้องขอโทษเด็ก แต่พบว่าการขอโทษมันมีผล ทำให้เขาหายโกรธได้ ไม่อยากเชื่อว่าเขารับรู้ได้...เราต้องขอโทษเพราะเราทำผิดกับเขา เราต้องพูดคำว่าขอโทษได้ ไม่ใช่เราเป็นผู้ใหญ่แล้วเราต้องถูกตลอด

“วินาทีนั้นเป็นวินาทีที่ยิ่งใหญ่สำหรับพี่มากเลย สอนหลายอย่างให้กับตัวเอง”

นอกจากคุณค่าทางจิตใจที่ได้รับ เหตุผลที่เป็นแรงผลักดันให้เธอยังคงมุ่งมั่นจะทำงานนี้ต่อคือ คุณค่าที่เด็กๆ จะได้รับ เพราะยังมีเด็กอีกมากมายรอคอยโอกาสจะได้รับความรัก ความผูกพัน และการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดในแบบที่น้องทั้งสองของเธอได้รับมาแล้ว

“คิดว่าเราเป็นแค่ส่วนหนึ่ง คือต้องเติมไปเรื่อยๆ เพราะว่าพี่อาสายังมีน้อย และไม่มีทางพอจำนวนเด็กไปได้

“เราโชคดีที่มีพ่อแม่ ขณะที่สังคมเรายังแยอยู่ เด็กที่โดนปล่อยทิ้งไว้ยังมีจำนวนมาก อยากนำโอกาสที่ตัวเองได้รับมาแบ่งปันให้กับคนอื่น และอยากชวนพี่อาสาคนอื่นๆ ที่ยังกลัวในการเข้ามาทำงานตรงนี้ให้ก้าวเดินเข้ามา

“อยากบอกว่าทุกคนทำได้หมด เพราะมันอยู่ที่ใจ”

นั่นคือสิ่งที่เธอฝากไว้ถึงเพื่อนร่วมสังคม...

คนต้นเรื่อง
ปิยฉัตร
ไต้ละนันท์

"ปลูกปัญญา" ด้วยหัวใจ

คนเขียนเรื่อง
จุศดา สุวรัตน์นันท์

“

มันเป็นเรื่องยิ่งใหญ่...
การที่ใครคนหนึ่งจะเปิดกว้าง
ให้ใครคนหนึ่งเข้ามาในชีวิต
เราเป็นใครก็ไม่รู้
แล้วเขามอบเกียรตินี้ให้แก่เรา
ทำไมเราจะไม่ทุ่มเทให้เขา

”

ทุกเช้าวันอาทิตย์ การเดินทางไปสถานสงเคราะห์
เด็กหญิงบ้านราชวิถีเพื่อสอนภาษาอังกฤษ เป็นหนึ่งในภารกิจของงาน
อาสาสมัครที่ “**น้ำหวาน**” ให้ความสำคัญและปฏิบัติด้วยความเต็มใจ
ไม่ต่างจากทำภารกิจในแต่ละวันของชีวิต...

“ช่วงแรกที่ได้มาทำงานอาสาสมัครทุกอาทิตย์ก็รู้สึกเหนื่อยบ้าง
อย่างบางสัปดาห์ที่ทำงานหนักมาทั้งอาทิตย์ก็อยากพัก แต่พอรู้ว่าภาษา
อังกฤษของน้องพัฒนาแบบก้าวกระโดดนี้ไม่เคยติดเลย เพราะรู้สึก
ว่าน้องได้รับเต็มๆ

“ล่าสุดเมื่อต้นเดือนพฤษภาคม น้องมาแบบดีใจมากบอกเราว่า ภาษาอังกฤษหลักได้เกรด 4 ภาษาอังกฤษเสริมได้ 3.5 จากเดิมภาษาอังกฤษหลักได้ 1 ภาษาอังกฤษเสริมได้ 2 เขาบอกเพื่อนๆ กับคุณครูแปลกใจมาก เราก็เลยมีความคิดว่าปัญหาไม่ใช่ว่าเขาทำไม่ได้นะ แต่เขาต้องการคนแนะนำ

“ถ้าเราได้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เขาเข้าใจภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น เราก็ภูมิใจ มันเหมือนเขาสำเร็จ เราก็สำเร็จ..”

คุณปิยฉัตร ไตละนันท์ หรือ “**น้ำหวาน**” กำลังบอกเล่าถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมจากความตั้งใจในการสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องมานานกว่าหนึ่งปีให้แก่ “**น้องแพรว**” เด็กสาวใน**สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี**

น้ำหวานหรือ “พี่หวาน” เป็นหนึ่งในอาสาสมัครที่รับผิดชอบสอนภาษาอังกฤษให้แก่เด็กในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีมาต่อเนื่องตั้งแต่รุ่นที่ 2-3

จนปัจจุบันเธอยังคงทำหน้าที่อาสาสมัครที่ดีและกล่าวด้วยน้ำเสียงที่หนักแน่นว่าจะทำงานอาสาสมัครเช่นนี้ต่อไป และหากวันหนึ่งที่ไม่ได้เด็กให้สอนหนังสือ เธออาจเปลี่ยนไปช่วยงานอาสาสมัครดูแลและเล่นกับเด็กในสถานสงเคราะห์ต่อไป

เธอเริ่มต้นการทำงานอาสาสมัครครั้งแรก ในฐานะของนิสิตชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรุ่นพี่ชักชวนให้ทำกิจกรรมอาสาสมัครเลี้ยงน้องที่บ้านเด็กชายปากเกร็ด ซึ่งช่วงระยะเวลากว่า 1 ปีที่ทำ

อย่างต่อเนื่อง ได้กลายเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการทำงานอาสาสมัครจนถึงทุกวันนี้

“จนเมื่อประมาณปีที่แล้ว ได้คุยกับเพื่อนที่เป็นอาสาสมัครบ้านปัญญาไท เขาชวนให้มาทำที่บ้านราชวิถี ก็ส่งลิงก์มาให้ เราก็เลยลองสมัครดู พอมาสมัครก็ไปคุยทำความเข้าใจ ตอนนั้นมีให้เลือกทำอาหารเล่นกับน้อง แล้วก็สอนภาษาอังกฤษ

“หวานเลือกสอนภาษาอังกฤษ เพราะได้รื้อฟื้นความรู้ที่เรียนมาแล้วก็คิดว่าการสอนน้องในเรื่องที่เป็นวิชาการ เรื่องที่เป็นความรู้น่าจะเป็นประโยชน์ น้องสามารถนำเอาไปใช้งานได้จริงๆ

“การทำงานอาสาสมัครก็เป็นงานบุญ เป็นการทำบุญด้วยการให้ความรู้ มันแตกต่างจากการบริจาคเงิน ซึ่งพอให้เงินก็รู้สึกอึดใจที่ได้ทำบุญก็จบ คนรับเขาอาจนำไปใช้ได้สามวันเจ็ดวัน

“แต่การให้สอนหนังสือเป็นการให้ความรู้ ให้ปัญญาที่เขาสามารถนำไปต่อยอดได้ ซึ่งเขาสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต”

เธอเริ่มงานอาสาสมัครสอนภาษาอังกฤษในสถานสงเคราะห์แห่งนี้ เป็นรุ่นที่ 2 ตั้งแต่เดือนตุลาคม ปี 2555 โดยรับผิดชอบดูแลน้องสองคนคือ น้องธันวา เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และน้องแพรว เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งปกติในวันธรรมดาเด็กทั้งสองคนต้องเข้าเรียนในโรงเรียนและกลับมาพักที่สถานสงเคราะห์แห่งนี้

ปัจจุบันน้องแพรวเป็นลูกศิษย์คนเดียวที่คุณครูหวานสอนต่อเนื่องมาเป็นเวลาเกือบหนึ่งปีเต็ม...

“เริ่มต้นวันแรกน้องก็เกร็ง พี่ก็เกร็ง พอทำความรู้จักกันแล้ว เราก็เอาเนื้อหาที่เราเตรียมไปแบบเต็มๆ พอสอนเสร็จ ก็ถามว่าเข้าใจไหม น้องบอกเข้าใจ แต่พอเราถามกลับไป เขาก็ตอบได้บ้างไม่ได้บ้าง ดูไม่ค่อยเข้าใจจริงๆ

“ประมาณ 3 อาทิตย์แรกๆ ก็เริ่มรู้ว่าต้องมีการปรับการเรียน การสอนใหม่ เพราะเราสังเกตว่าน้องสนใจได้แบบเดียว ก็เริ่มหม่อ แล้วค่อยกลับมาสูบทเรียน ดูน้องหลุดๆ ก็มาทบทวนว่าคงต้องเปลี่ยน วิธีการสอน ค่อยให้ดูเป็นกันเองมากขึ้น ปรับมาเรื่อยๆ เรียกได้ว่าปรับ ทุกอาทิตย์ จนทำให้การเรียนการสอนมันลงตัวและเขาได้เนื้อหาจริงๆ”

ที่ผ่านมาน้องแพรมีปัญหาด้านการเรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียนค่อนข้างมาก และมีพื้นฐานในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อเธอถามถึง ปัญหาการเรียนในห้องเรียน

น้องแพรเล่าให้เธอฟังว่า “ในห้องเรียนเรียนกันเป็นกลุ่มใหญ่ ก็จะมีคนเก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งพอคนเก่งเข้าใจ คุณครูก็อนุมานว่าทั้งห้องเข้าใจแล้ว พอไม่เข้าใจก็ไม่กล้าขออนถาม ไม่เข้าใจก็เก็บเอาไว้ ไว้ ลอกเพื่อน สอบก็อ่านเอา ได้บ้างไม่ได้บ้าง ในห้องคุณครูพูดภาษาอังกฤษ หนังสือก็เป็นภาษาอังกฤษ ไม่อธิบายเป็นภาษาไทย หนูไม่รู้เรื่อง ไม่รู้ว่า จะทำความเข้าใจอย่างไร”

เมื่อเข้าใจปัญหาการเรียนภาษาของแพร ร่วมกับการสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ เธอจึงปรับเนื้อหาและรูปแบบการเรียนการสอน จนในที่สุด ก็ค้นพบเส้นทางสู่การเรียนภาษาอังกฤษที่พร้อมถ่ายทอดให้ ลูกศิษย์ตัวน้อยด้วยความเข้าใจ

“น้องเรียนภาษาอังกฤษมาจากโรงเรียนแล้ว ทั้งการอ่าน ไวยากรณ์ และการฟัง จึงควรเสริมจุดที่น้องไม่เข้าใจมากกว่า ก็คุยกัน เลยน้องอยากรู้ อยากรเรียนอะไร เดี่ยวพี่สอนให้ น้องไม่เข้าใจตรงไหน พี่จะสอนน้องให้เข้าใจ โดยตอนแรกๆ จะปูพื้นฐานไปบ้างให้พอเข้าใจ คอยแนะนำช่องทางให้เขาสามารถไปต่อได้ แต่จะไม่ยึดเย็ดความรู้ให้กับเขา จะสอนสิ่งที่เขาอยากรู้มากกว่า”

และด้วยความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษของน้องแพรวที่มีน้อย การสอนจึงเป็นไปได้อย่างช้าๆ แต่ทว่าก็ไม่ยากเกินความตั้งใจของคุณครู...

“บางครั้งเขาไม่เข้าใจคำศัพท์ ทหวานจะไม่บอก ให้เขาหาเอง เปิดดิกชันนารี หรือ ทอล์กกิ้งดิก พอเพราะเปิดเองหาเอง เขาก็จะจดจำคำศัพท์ได้ และคำศัพท์ที่ได้ทหวานจะให้เขาจดลงไป

“เราแค่สอนวิธีการเปิดหาคำศัพท์ให้เร็วขึ้น ช่วงแรกให้หาคำว่า nice ใช้เวลาถึง 2 นาที เราก็บอกคำขึ้นต้น n แล้วตัวต่อไปอะไร i ไล่พิกัดมา หลังๆ เปิดหาคำศัพท์ได้เร็วขึ้นมาก”

ในช่วงระหว่างสัปดาห์ เธอมีหน้าที่ต้องเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและเอกสารประกอบการเรียนสำหรับลูกศิษย์ของเธอไม่ต่างจากคุณครูมืออาชีพเลยทีเดียว

“อย่างถ้าเขาไม่รู้ว่าจะเรียนอะไร เราก็จะเตรียมบทเรียนมาให้ แต่ถ้าเขาบอกอาทิตย์หน้าอยากเรียน speaking อยากรเรียน if clause เราก็เตรียมมา ก็ค้นคว้า ทำซีทเนื้อหาและโจทย์ขึ้นมาเอง อย่างน้อง

อยากเอ็นทรานซ์ เราก็มาลองทำโจทย์เอ็นทรานซ์กันมัย๋ ข้อสอบข้อนั้น
โยงไปเรื่องอะไร เช่น ประโยคนี้เป็น present tense มี if clause มี
คำศัพท์อะไร โครงสร้างประโยคเป็นยังไง ถ้าสอนผ่านโจทย์ เขาจะ
เข้าใจและจดจำได้ดีกว่า”

ช่วงเวลาที่น้องแพรได้เรียนภาษาอังกฤษกับน้ำหวานกว่าหนึ่ง
ภาคเรียน ทำให้ภาษาอังกฤษของเธอพัฒนาอย่างมาก

“เราต้องสังเกตสไตล์การเรียนรู้ของน้อง และข้อจำกัดการรับรู้
ของเขามีเท่านี้ เราจะทำให้เกินกว่านี้ อย่างลิมิตของเขาประมาณ
1 ชั่วโมง ระหว่างชั่วโมงก็คุยสอดแทรก เพื่อดึงเขาออกจากสิ่งแวดล้อม
ที่เขา กำลังไปสนใจอยู่เข้าสู่บทเรียน เพราะหลุดไปจะลืมนแล้ว ทุกครั้งที่
ไปสอน จะถามก่อนว่าอาทิตย์ที่แล้วเรียนอะไร เพื่อทบทวนและให้แน่ใจ
ว่าเขาไม่ลืมนเนื้อหาที่เรียนมา”

“ช่วงแรกๆ เขาไม่กล้าตอบคำถาม กลัวผิด กลัวเราบอกว่า
ใช่เธอ เพราะครูที่โรงเรียนทำแบบนี้ ถ้าตอบผิดก็บอกไม่ใช่ ตอบใหม่
เมื่อก่อนเวลาหวนถาม น้องจะตอบแบบไม่มีความมั่นใจเลย จะพูดว่า
ใช่ไหมคะ ไม่แน่ใจแต่หวานจะบอกว่าไหนลองคิดดูดีๆ ก่อนแล้วค่อย
ตอบคำถาม จนตอนนี้เขากล้าตอบ และฉะฉานมากขึ้น เหมือนว่าจริงๆ
ไม่ใช่เขาทำไม่ได้ แต่เขาไม่รู้ว่าจะไปยังไงมากกว่า”

กล่าวได้ว่าทุกวันนี้ น้องแพรสนุกกับวิชาภาษาอังกฤษและ
ผลการเรียนที่ดีขึ้น สิ่งนี้ได้กลายเป็นสะพานเชื่อมโยงให้เกิดความมั่นใจ
และเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้นด้วย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่น่าไปสู่การตัดสินใจ
เลือกอนาคตทางการศึกษาของเธอด้วย

ปัจจุบัน น้องแพรกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งถือเป็นช่วงเตรียมตัวเข้าสู่หัวเลี้ยวหัวต่ออนาคตด้านการศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัย

“เราก็คูณกันเรื่องสอบเข้ามหาวิทยาลัย ตอนแรกเขามีทัศนคติต่อตัวเองว่าเขาทำไม่ได้ สอบไปก็ไม่ติดหรอก เราก็บอกว่าทำไมไม่ลองละลองให้รู้ ถ้าทำไม่ได้แล้วค่อยไปทางอื่น พออาทิตย์ถัดมา เขาก็คุยว่าเขาเล่นดนตรีได้ จะลองเข้าโควตาดนตรีดีไหม เราก็บอกว่าก็ดีนะ ลองดูสิ พออีกอาทิตย์หนึ่ง ก็บอกเราว่าเขาตัดสินใจแล้วว่า จะลองสอบเข้ามหาวิทยาลัยดู เขาก็ถามวิธีการเตรียมตัว วิธีการอ่านหนังสือ

“มันเหมือนเราช่วยเขามองต่อจากสิ่งที่เขาสื่อออกมา ช่วยให้ไปในทิศทางที่เขาต้องการ จริงๆ แล้ว เขาก็ทำได้ค่ะ เพียงแต่เราไปเพิ่มความมั่นใจให้กับเขามากขึ้น”

นอกจากเรื่องของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สองพี่น้องยังคุยกันถึงเรื่องกว้างขวางกว่านั้น

“ปกติเราจะคุยกันเรื่องอื่นๆ ด้วย ไม่เฉพาะเรียนภาษาอังกฤษอย่างเดียว จะถามว่าช่วงอาทิตย์ที่ผ่านมาเป็นยังไงบ้าง เขาก็ถามว่าอนาคตอยากเป็นอะไร เขาบอกอยากเป็นครูภาษาไทย เพราะอยากสอนคนให้เรียนรู้เรื่องและมีความรู้

“บางทีน้องก็ถามเรา ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยเป็นยังไง เขาจะไปถึงจุดนั้นไหม ทำอย่างไรที่จะไปให้ถึง ด้วยความที่อยู่ด้วยกันมาเกือบปี เขาเปิดให้เราเข้าหาเขามากขึ้น ต่างฝ่ายต่างเปิดสามารถพูดคุยกันได้

เหมือนพี่เหมือนน้อง มันเป็นประสบการณ์และความรู้สึกที่ดีมากค่ะ เหมือนตอนแรกๆ น้องเขาจะเกร็ง พอนานไปเขาก็เปิดกว้างความมีน้ำใจ ความห่วงใย เขาก็เริ่มแสดงให้เราเห็นก็รู้สึกดีมากที่น้องเป็นห่วงเรา

“ไม่คิดว่าตัวเองจะใจเย็นสอนหนังสือ อธิบายเรื่องเดิมๆ เรื่องซ้ำๆ ได้นานขนาดนี้ ปกติหวานจะเป็นคนใจร้อน ทำอะไรเร็วๆ พอมาสอนน้องจริงๆ ก็พบว่าเราก็มืดมนที่ใจเย็น พอสอนไปเรื่อยๆ ไม่น่าเชื่อว่าตัวเองกลายเป็นคนใจเย็นไปเลย”

แล้วอะไรเป็นแรงบันดาลใจที่ผลักดันให้เธอยอมอดทนเปลี่ยนแปลงตัวเอง เพื่อคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย?..

น้ำหวานตอบด้วยน้ำเสียงที่อ่อนโยนแต่ชัดเจนว่า

“แรกๆ เลยหวานมองว่าเขาด้อยโอกาส เขายอมเปิดตัวเอง เพื่อรับเราเข้ามาทำให้ชีวิตเขาดีขึ้น มันเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ การที่ใครคนหนึ่งจะเปิดกว้างให้ใครคนหนึ่งเข้ามาในชีวิต เราเป็นใครก็ไม่รู้ แล้วเขามอบเกียรตินี้ให้แก่เรา ทำไมเราจะไม่ทุ่มเทให้เขา เราก็อุ้มเทคความรู้และประสบการณ์ชีวิต ถามอะไรเราก็ตอบหมด สอนหมดทุกอย่าง เราก็ดีใจภูมิใจที่ได้ให้ และได้พบมุมที่ดีของตัวเองด้วย”

ทุกวันนี้ เธอยังคงเลือกทำงานอาสาสมัครสอนภาษาอังกฤษต่อเนื่องไปเรื่อยๆ และมีโครงการในใจว่าจะไปทำกิจกรรมเพื่อสังคมในที่อื่นๆ ต่อไปด้วย

“จากที่ได้สอนน้องแพรมาต่อเนื่อง ทำให้รู้สึกมั่นใจว่าเราก็น่าจะสอนหนังสือได้ เลยอยากลองสอนเด็กบนดอย 4 วัน ก็ลองเปลี่ยนรูปแบบเปลี่ยนกลุ่ม เปลี่ยนสถานที่”

เธอกล่าวถึงท้ายสำหรับคนที่อยากเริ่มต้นทำงานเพื่อสังคมว่า

“มาทำเลยคะ แค่มีใจอยากมาก็ทำได้แล้ว หวานว่าก็เป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานอาสาสมัคร ส่วนการทำกิจกรรมค่อยๆ มาปรับอย่างหลังเสร็จกิจกรรมสอนน้องทุกลับดาท์ ก็จะมีการแลกเปลี่ยน แชรกันช่วยกันหาทางแก้ปัญหา คนที่มีประสบการณ์ก็จะช่วยแลกเปลี่ยนและแนะนำให้เราฟังด้วย”

“พี่หวาน” อาจมิใช่ “ครูมือมืออาชีพ” แต่ความตั้งใจและ
ทุ่มเทในการให้ความรู้แก่ลูกศิษย์ โดยมีแรงผลักดันจากความ
ตั้งใจและมุ่งหวังให้เด็กคนหนึ่งได้ความรู้และปัญญาที่สามารถนำ
ไปใช้เป็นต้นทุนในการดำเนินชีวิตต่อไปข้างหน้าทำให้พี่อาสา
คนนี้อยู่ในทำเนียบ “ครูคุณภาพ” ได้อย่างสมภาคภูมิ

คนต้นเรื่อง
ณัฐวัฒน์
พรหมสกลิต

ประโยชน์สูงสุด
คือ ความสุขที่ได้รับ

คนเขียนเรื่อง
จิตนา พงษ์วานิชอนันต์

“

“ไม่ต้องเก่งก็ได้
แต่ขอให้เป็นคนดีก็พอแล้ว
น้องจะได้เป็นแรงบันดาลใจ
ให้กับคนอื่นๆ ต่อไปว่า
ถึงเป็นเด็กที่ไม่มีพ่อแม่
แต่ก็สามารถเติบโต
ในสังคมได้

”

คุณคิดว่า เด็กหนุ่มวัย 24 ที่เพิ่งเรียนจบจากมหาวิทยาลัย และทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ค่อนข้างมั่นคง น่าจะใช้วันหยุด สุดสัปดาห์ไปกับเรื่องอะไรกันบ้าง...

นอนพักยาวๆ ตื่นสายๆ ให้อายเหนื่อยจากการทำงานตลอด สัปดาห์ที่ผ่านมา หาความรื่นรมย์ให้กับตนเองด้วยการดูหนัง ฟังเพลง หรือนัดกินข้าวกับเพื่อน?

สำหรับ **คุณณัฐวัฒน์ พรหมสถิต** หรือ **ติว** ก็เป็นเหมือนทุกคน ที่ปรารถนาให้วันว่างวันมีค่าเป็นช่วงเวลาที่ได้อ้อมเอมกับความสุข

เพียงแต่ว่า ความสุขของเขาอาจแตกต่างไปจากแบบฉบับที่ คนส่วนใหญ่คุ้นถึง

แม้ว่าเพิ่งเริ่มเข้ามาเป็นอาสาสมัครสร้างสุขให้เด็กในสถานสงเคราะห์บ้านพญาไท ในปี 2556 แต่เขาค้นเคยกับสถานที่แห่งนี้มาก่อนแล้ว

“บ้านผมอยู่แถวๆ นี้ ตอนเด็กๆ คุณพ่อคุณแม่พามาเลี้ยงอาหารและเอาของมาบริจาคค่อนข้างบ่อยมาก พอมาสมัยเรียนมหาวิทยาลัยก็มักเลือกมาทำกิจกรรมที่บ้านนี้ ถึงเวลาวันเกิดก็จะชวนเพื่อนๆ หุ่กันมาเลี้ยงอาหารกลางวัน มันก็เหมือนเป็นความผูกพัน ได้เห็นน้องบางคนซึ่งเราจำได้ แล้วเขายังไม่ได้ออกไป มีความรู้สึกว่ายากให้เขาไปได้” ชายหนุ่มเล่าถึงความผูกพันอันยาวนานเกือบตลอดชีวิตที่มีกับสถานสงเคราะห์แห่งนี้

ขณะเดียวกัน เขายังเป็นนักกิจกรรมอาสาในรูปแบบอื่นๆ ด้วย

“ผมเป็นคนชอบทำกิจกรรมจิตอาสา สมัยเรียนมหาวิทยาลัยก็ทำกิจกรรมมาตลอด ไปสร้างฝาย ไปสอนหนังสือเด็กตาบอด โดยเป็นแกนนำชวนเพื่อนๆ ไปทำกับมูลนิธิสุขภาพไทยก็เคยทำกิจกรรมด้วยครั้งหนึ่ง ตอนนั้นไปทำกระเป๋าค้นหาเด็กต่างจังหวัด ถ้าไปไหนสวยเขาก็จะเอาไปประมูล แต่ถ้าไปไหนขายไม่ได้ก็เอาไปแจก จากกิจกรรมนี้ทำให้ได้รู้ว่า มูลนิธิฯ มีโครงการนวดสัมผัสเด็ก ซึ่งก็สนใจเหมือนกัน แต่ว่าข้ามๆ ไปก่อน เพราะว่าช่วงนั้นยังไม่พร้อม”

ต่อเมื่อพร้อมและโครงการเปิดรับอาสาสมัครฯ เขาจึงไม่รีรอที่จะมาเป็นพี่อาสาฯ

“ที่นี่ผมมาทุกวันเสาร์ ประมาณ 2-3 ชั่วโมง จับคู่ดูแลน้อง เล่น กับน้อง น้องที่ผมดูแลอายุ 2 ขวบกว่า เป็นเด็กผู้ชาย ผิวดำ ผมหยิก ตัวเล็ก ซึ่งผมก็ไม่แน่ใจว่าเป็นลูกครึ่งหรือเป็นต่างชาติเต็มๆ นะ”

แน่นอนว่า การเป็นพี่อาสาฯ ที่จะต้องดูแลน้องแบบตัวต่อตัว ต่อเนื่องยาวนานตลอด 4 เดือน ย่อมแตกต่างจากการเดินเข้ามา บริจาคสิ่งของหรือเลี้ยงอาหารกลางวันเด็กแน่นอน

“พอมาวันแรกเจอน้องไม่พูด ไม่ยิ้ม นิ่งเฉยๆ ก็เริ่มกังวลนะ เพราะเท่าที่เคยมาบริจาคของหรือมาเลี้ยงอาหาร น้องๆ จะมายิ้มมาคุย อยากมาเล่น แต่นั่นเราไม่ได้ดูแลน้องเฉพาะคน”

โชคดีที่มีพี่อาสาฯ รุ่นเก่าๆ ที่มีประสบการณ์หลายคนคอยช่วย ให้คำแนะนำและแบ่งปันความรู้กันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

“ก่อนรับน้องออกจากบ้านจะมีช่วงเหมือนชั่วโมงโสมรุม ให้พี่ๆ มาคุยกันก่อน แล้วหลังรับน้องก็จะมาคุยกันอีกรอบ ทุกครั้งที่เราจะแชร์ ประสบการณ์และปัญหาพร้อมกัน พี่ๆ จะให้ความรู้ได้ว่า น้องเป็นยังไง ควรจัดการอย่างไร ในกลุ่มพี่อาสาฯ เอง ก็จะมีการอัปเดตกันผ่านทาง โซเชียลเน็ตเวิร์กตลอดเวลาว่า วันนี้ไปอ่านเรื่องนี้มา ถ้าน้องเป็นอย่างนี้ๆ ควรทำอย่างนี้ๆ เช่น ถ้าน้องงอแง ควรสร้างทางเลือกที่ชัดเจนให้น้อง แล้วให้เขาเลือกเอง ตรงนี้ก็ช่วยเราได้เยอะ แต่บางครั้งเราก็ต้องปรับไป ตามสถานการณ์ด้วยเหมือนกัน

“สำหรับผมเลือกใช้ชีวิตตั้งเขาออกมาเล่นกับเพื่อนๆ จากตอนแรกๆ เล่นกับน้องคนเดียว แต่พอหลังๆ เราสังเกตว่า พอน้องเขาได้เล่นกับเพื่อนคนอื่น ๆ ด้วย พัฒนาการเขาดี มีการตอบโต้มากขึ้น เขาได้เรียกชื่อเพื่อน จึงสร้างโอกาสให้เขาได้มาเล่นด้วยกัน มาแชร่กัน เล่นบอลก็ไม่ได้เล่นคนเดียว ได้โยนให้คนนั้นคนนี้ แบ่งๆ กัน”

ตลอด 3 ชั่วโมงที่อยู่กับน้อง กิจกรรมหลักๆ ที่ทำคือ การเล่น

“เราไม่ได้เตรียมตัวมาก่อนว่าจะสอนอะไรน้อง แต่ตั้งใจทำให้น้องมีความสุขที่สุด เช่น ถ้าน้องเขาอยากทำอะไร ก็ตามใจเขา อยกวิ่งเล่นก็ให้วิ่ง แล้วเราก็คอยดูสภาพแวดล้อมว่าพี่อาสาฯ คนอื่นๆ เขาทำอะไรกัน ถ้าน้องอยากเข้าไปมีส่วนร่วม เราก็พาเขาเข้าไป แต่ถ้าให้ไปเรียน ABC ก.ไก่ ข.ไข่ ซึ่งน้องยังเด็กเกินไป เขาไม่ยอมทำ เราก็ไม่ฝืนใจเขา เพราะอยู่ในบ้านน้องเขาก็มีความจำกัดมากพออยู่แล้ว ถ้าได้ออกมา ก็อยากให้เขาได้ทำอะไรอย่างที่เขาอยากทำ”

กว่าน้องจะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบโต้ และยิ้มได้อย่างทุกวันนี้ เขาบอกว่าต้องใช้ความพยายามอยู่นานเป็นเดือนทีเดียว

“วันที่มีความสุขที่สุดคือ วันที่ได้เห็นน้องยิ้ม เพราะใช้ระยะเวลา นานมากกว่าน้องจะยิ้ม จะพูด...”

“จำได้ว่า ตอนนั้นพาน้องเล่นชิงช้า แล้วมีเพื่อนเล่นด้วย เราจับได้ว่าน้องเขาเอาอะไรเข้าปาก เราก็ ‘ฮ๊ะ เห็นนะ ห้ามเอาเข้าปาก’ พอเขาถูกจับได้ก็ยิ้ม แล้วก็หัวเราะออกมา”

รอยยิ้มและเสียงหัวเราะของน้องทำให้เกิดกำลังใจและพร้อมที่จะทุ่มเทมากขึ้น

“ตั้งแต่เป็นพี่อาสาฯ มายังไม่เคยขาด เพิ่งมีสัปดาห์ที่แล้วที่ต้องไปสัมมนาที่ทำงาน มีขาดอีกครั้งตอนที่น้องไม่สบาย เจ้าหน้าที่โทรแจ้งก่อนว่าไม่ต้องมา...ผมไม่ยอมเริ่มต้นใหม่ เพราะเห็นพี่อาสาฯ บางคนหายไป 2-3 สัปดาห์ พอมาอีกทีน้องเขางอน แล้วก็ต้องมาเริ่มต้นความสัมพันธ์กันใหม่”

การพาน้องออกนอกสถานที่เป็นครั้งแรกไม่ได้สร้างความตื่นเต้นให้แก่้องเท่านั้น แต่พี่เองก็ตื่นเต้นไม่แพ้กัน

“เตรียมขนมนมาเต็มเลย แต่แม่ที่ดูแลประจำบ้าน ไม่ค่อยยอมให้กิน เพราะกลัวน้องอาเจียนในรถ แล้วก็เตรียมทั้งทิชชูเปียก ทิชชูแห้ง เตรียมทุกอย่างที่ทำได้ และที่สำคัญคือ เตรียมใจ มีพี่ๆ ชูไว้ว่า น้องบางคนร้องให้ตั้งแต่ขึ้นรถไปจนถึงที่หมายเลย เราก็กลัว

“โชคดีว่าน้องเราไม่ร้อง แต่กลัวตอนจะเข้าไปดูตู้แสดงสัตว์น้ำ เพราะบรรยากาศมันมืดๆ น้องเห็นก็ร้องให้เลย เราต้องคอยปลอบกลยุทธของผมคือ ให้เขาจับมือเพื่อนไว้ เหมือนกับว่า เขาสนิทกับใครก็ให้เขาดูเพื่อนคนนั้นว่า เขายังไม่เห็นเป็นอะไรเลย ให้จับมือกันไปพร้อมๆ กัน เขาก็โอเค หรือช่วงมาเยี่ยมปกติ บางที่หมดเวลาแล้ว น้องยังไม่ยอมเข้าบ้าน เหมือนจะอยู่กับเราต่อ ก็ใช้กลยุทธเรียกเพื่อนมาเลย เอาคนที่เขาสนิทแล้วบอกว่าให้รีบจับมือกับเพื่อนแล้วเดินเข้าบ้านไปด้วยกัน”

เขาสะท้อนความรู้สึกต่อประสบการณ์ 4 เดือนกับการเป็นพี่อาสาฯ ว่าเหมือนการเปลี่ยนชีวิต ทำให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามากขึ้น

โดยเฉพาะยามที่เหน็ดเหนื่อยจากการทำงานประจำตลอดจันทร์-ศุกร์ แต่เมื่อนึกถึงว่า พรุ่งนี้จะได้เจอน้อง โลกดูสดใสและมีความหวังสำหรับเขาเสมอ

“วันธรรมดาเราเครียดกับงานค่อนข้างมาก แต่พอนึกถึงว่าเดี๋ยวจะได้เจอน้อง ได้เห็นว่าน้องมีพัฒนาการที่ดีขึ้นก็มีความสุขแล้วครับ การมาที่นี่เหมือนเป็นงานประจำที่เราต้องมา รู้สึกว่าต้องมาให้ได้ทุกครั้ง ส่วนหนึ่งคือ ผูกพันกับน้อง กลัวน้องอแง เพราะถ้าเราไม่มาเขาเห็นเพื่อนคนอื่นได้ออกจากบ้านไปเล่น เขาคงเสียใจ”

ประสบการณ์ใหม่นี้ยังเชื่อมโยงไปสู่การประเมินคุณค่าตามมุมมองที่ถูกบ่มเพาะมาจากสาขาวิชาที่จำเรียนมา

“ผมเรียนจบทางด้านเศรษฐศาสตร์ เวลาผมคิดอะไรก็จะคิดแบบหลักเศรษฐศาสตร์ คือยึดหลักประโยชน์สูงสุด พยายามทำให้เกิดขึ้นกับทุกๆ อย่าง เช่น ถ้าไม่ชอบดูหนัง แต่คุณแม่อยากไปดู เมื่อสิ่งนั้นทำให้แม่มีความสุข ได้ข้อสรุปว่าเกิดประโยชน์สูงสุดแล้ว ผมก็จะพาแม่ไปดู ทั้งที่เราไม่อยากดู หรือเวลาไปทำงาน มีรถบริการรับส่ง ถ้าเราไม่ทันนั่งพับผ้าห่มอาจไม่ทัน ผมก็จะมุ่งไปที่การขึ้นรถให้ทันก่อน เพราะถ้าไม่ทันรถ เราก็คงต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม เสียเวลาเพิ่ม แต่ถ้าผ้าห่มยับไม่เป็นไร เป็นต้น

“เรื่องนี้ก็เหมือนกัน ผมมองว่าประโยชน์สูงสุดอย่างแรกคือ น้องเขาจะได้ออกมานอกบ้าน เพราะถ้าเป็นน้องเล็กๆ เขาจะได้อยู่แต่ในบ้าน ต่อมาคือน้องมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เราเองก็ได้ช่วยแบ่งเบาภาระแม่ที่ดูแลน้องแต่ละบ้าน แล้วอย่างน้อยช่วงที่น้องอยู่กับเรา เราก็ได้มีโอกาสปลูกฝังสิ่งดีๆ ให้กับเขา

“ประโยชน์สุดท้ายที่ได้ คือ กับตัวเองเพราะเราทำแล้วมีความสุข”

ความสุขที่ว่านี่ก็คือการได้เห็นน้องเติบโตด้วยพัฒนาการที่ดีอย่างรอบด้าน

“มาแรกๆ งงว่า น้องเขามีปัญหาอะไรเกี่ยวกับการเดินหรือเปล่า เพราะเดินไม่ค่อยแข็งแรง แต่จริงๆ เขาไม่ได้มีปัญหา เพียงแต่ว่าไม่ค่อยได้ออกมาข้างนอก พอเรามาพาน้องออกไป ให้เขาได้วิ่งเล่น ได้เล่นสไลเดอร์ เล่นชิงช้า เตະบอล มันก็ทำให้น้องเขาแข็งแรงขึ้น

“ด้านจิตใจ คือ น้องยิ้มแย้ม ร่าเริง และที่คิดว่าสำคัญและดีต่อน้องมากก็คือ เขาได้เห็นสังคมกว้างขึ้น ไม่ใช่อยู่แต่ในบ้าน แต่ออกมา ได้เจอเรา ได้เจอเพื่อนๆ พี่ๆ อาสาฯ คนอื่นๆ ทำให้เขามีมนุษยสัมพันธ์ มีการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆ มากขึ้น เวลาเดินผ่านใคร เขาก็จะทักทายกัน”

เมื่อถามว่าเคยรู้สึกกลัวกับความผูกพันตรงนี้บ้างไหม เขายอมรับว่ากลัว แต่ถึงที่สุดแล้วก็คิดว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ สำคัญที่ว่าประโยชน์สูงสุดอยู่ตรงไหน

“ในความรู้สึกของผม คือต้องยินดีกับน้อง หากน้องมีพ่อแม่บุญธรรม ความเสียใจหรือผูกพันเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ แต่ว่าถ้าน้องเขาไปมีอนาคตที่ดี เราก็ต้องสนับสนุน ถ้ามว่าผูกพันใหม่...ผูกพันนะ แต่สุดท้ายผมเป็นคนที่ยึดหลักประโยชน์สูงสุด คือ ถ้าน้องมีความสุข พี่ก็มีความสุข

“ประโยชน์สูงสุดที่อยากเห็นคือ น้องมีพัฒนาการที่ดีในทุกๆ ด้าน แล้วเติบโตไปเป็นคนดีของสังคม แค่นี้พอแล้ว ไม่ต้องเก่งก็ได้ แต่ขอให้เป็นคนดีก็พอ แล้วน้องจะได้เป็นแรงบันดาลใจให้กับคนอื่น ๆ ต่อไปว่า ถึงเป็นเด็กที่ไม่มีพ่อแม่แต่ก็สามารถเติบโตในสังคมได้ ซึ่งสังคมทุกวันนี้ค่อนข้างอยู่ยาก

“ถ้าเราทำให้เขาเป็นคนดีของสังคมได้ เขาก็น่าจะแบ่งปันสิ่งดีๆ ให้กับคนอื่นได้”

ทุกวันนี้ นอกจากจะทุ่มเทร่างกายแรงใจให้กับน้องแล้ว เขายังอาสาช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ให้คนรอบข้างได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

“เวลามีกิจกรรมอะไร เช่น มาทำความสะอาดก็จะไลน์บอกเพื่อน ส่งอีเมล ช่วยหาอาสาสมัครให้ นี่ก็ได้เพื่อนที่จะมาเป็นอาสาสมัครในรุ่นต่อไปมาแล้วหนึ่งคน จะเริ่มเดือนตุลาคม และผมเองก็จะ เป็นพี่อาสาระยะยาวต่อไปเรื่อยๆ”

เขาฝากถึงเพื่อนๆ ที่สนใจงานอาสาสมัครว่า ถ้าสะดวกและมีเวลาก็อยากให้ลอง

“วันนี้กิจกรรมอาสาฯ มีมากมาย เครือข่ายสังคมก็มีมากขึ้น กิจกรรมทางเพชบุรีก็มีหลากหลาย โดยเฉพาะน้องๆ วิทยาลัยาลัย อยากให้เริ่มตั้งแต่สมัยเรียน จะได้ปลูกฝังตัวเองในการช่วยเหลือสังคม การอยู่ร่วมกันในสังคม ช่วยกันพัฒนาสังคมให้มันดีขึ้น อย่างง่ายๆ เลย เช่น ถ้าอยู่ใกล้ๆ โรงเรียนสอนคนตาบอดก็ไปสอนหนังสือ หรือจะไปเซ็นทรัลเวสต์ ไปอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้น้องฟังที่ร้านบีทูเอส ก็ได้ คือทำอะไรก็ได้ให้ตัวเองมีความสุขพร้อมๆ กับทำให้สังคมดีขึ้น”

ท้ายสุด หนุ่มน้อยเฉลยบทสรุปนิยามแห่งความสุขในแบบฉบับของตนเองว่า

“มุมมองในชีวิตของผมคือพยายามทำให้ตัวเองมีความสุขก่อน โดยไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน แต่โชคดีว่า ความสุขของผมก็คือการได้เห็นความสุขของคนอื่นด้วย”

คนต้นเรื่อง
เรณู
ศรีสำราญ

ธรรมดา... ที่ไม่ธรรมดา

คนเขียนเรื่อง
จิตนา พงษ์วานิชอนันต์

“

บางครั้ง
ความตั้งใจที่มากเกินไป
อาจทำให้ทั้งเรา
และเขาเป็นทุกข์

”

ในวันที่ชีวิตล่องลอยสู่วัยเกษียณ บางคนเลือกใช้เวลาไปกับงานอดิเรกที่ชอบ บ้างเลือกอยู่อย่างสงบกับคนที่รัก แต่สำหรับบางคนก็เลือกที่จะทำสิ่งดีๆ เพื่อคนอื่น

คุณเรณู ศรีสำราญ อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัย วัย 65 ปี เป็นอีกคนหนึ่งที่วาดแผนชีวิตให้กับตนเองในวัยเกษียณอย่างมีคุณค่า ด้วยการทำงานเป็นอาสาสมัครบ้านราชวิถี มาตั้งแต่ปี 2555 รุ่นที่ 1 กระทั่งปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลที่ว่า อยาก ‘เปลี่ยนบรรยากาศ’ และ ‘เปิดโอกาส’ ให้กับตัวเองได้เรียนรู้แง่มุมชีวิตที่แตกต่างหลากหลาย

“เมื่อสมัยเป็นนิสิต ที่จุฬาฯ ได้มีโอกาสเข้าชมรมอาสาฯ ไปสอนหนังสือเด็กที่คลองเตย ใส่ชุดนิสิตเข้าไปสอนวันเสาร์อาทิตย์ เด็กส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ออก พูดไม่ชัด โตแล้วนะ อายุ 11-12 แล้ว แต่เขาไม่ได้เรียนหนังสือ

“ตอนนั้นถามเขาว่า ทำไมไม่เข้าโรงเรียน เขาบอกว่าเกิดอยู่ในนี้ ตอนเกิดไม่มี ‘สำมะโนครัว’ เรายิ่งๆ ว่าอะไร มาอ้อทีหลังว่า ไม่มีสำมะโนครัว ก็ขำนะ

“ประสบการณ์ตรงนั้นมันเหมือนได้เปิดโลกทัศน์ จากเด็กที่รู้จักแต่บ้านกับโรงเรียน ทำให้เราเห็นชีวิตที่แตกต่างมากขึ้น อย่างเด็กบางคนมาเรียน มานั่งง่วง เราก็ถามว่า ทำไมง่วง ดูทีวีดีก็เหอ เขาก็บอกว่าไม่ใช่ ข้างบ้านมีราวตากผ้า หนูไม่ได้นอนเลย ตอนนั้นตัวเองก็เพิ่งจะรู้จักง่วง เพราะชีวิตรู้จักแต่บ้านกับโรงเรียน”

อาจารย์เรณูเล่าว่า เมื่อทำงานเป็นอาจารย์สอนหนังสือก็ตั้งหน้าตั้งตาทำแต่งงานและมีครอบครัว ใช้ชีวิตอย่างที่ควรเป็น

“ระหว่างบ้านกับที่ทำงาน ต้องผ่านถนนราชวิถีประจำ เมื่อก่อนตรงนี้มีโรงเรียนเด็กกำพร้าอยู่ (บ้านเด็กอ่อนพญาไท) วันหนึ่งก็มานั่งนึกกับตัวเองว่า ถ้าเกษียณแล้วมาเลี้ยงเด็กกำพร้าที่นั่นน่าจะดี เพราะเป็นคนชอบเด็กอยู่แล้ว แต่พอเกษียณจริงๆ บ้านเด็กกำพร้าตรงนี้ เขาก็ย้ายไปอยู่ปากเกร็ดแล้ว ซึ่งจะตามไปก็ไม่ไหวเพราะบ้านเราอยู่แถวนี้ และตอนเกษียณใหม่ๆ งานก็ยังเยอะอยู่

พอเริ่มมีเวลามากขึ้นจึงเริ่มสานต่อความฝัน

“เดินเข้ามาถามที่บ้านราชวิถีดูว่าพอมีอะไรให้ทำได้บ้าง บอกเขาว่า เราสอนหนังสือเด็กได้นะ แล้วก็ยื่นบัตรประชาชนให้เขาดูว่าเราไม่ใช่คนแปลกปลอมมาจากที่ไหน ตอนนั้นเจ้าหน้าที่ให้ฝากชื่อกับเบอร์ติดต่อไว้ เพราะยังไม่มีโครงการรับพี่อาสาฯ จนผ่านไปประมาณ 2-3 เดือน มูลนิธิสุขภาพไทย ทำโครงการพี่อาสาฯดูแลน้องที่บ้านราชวิถี เปิดเป็นรุ่นแรก เจ้าหน้าที่เขาก็ติดต่อมาให้ไปทำ”

ตลอดระยะเวลาเกือบ 2 ปี กับการทำหน้าที่พี่อาสาฯ ที่บ้านราชวิถี อาจารย์เรณู ดูแลเด็กมาแล้วถึง 3 รุ่น โดยรุ่นที่ 1-2 ทำหน้าที่เป็นพี่อาสาสมัครดูแลน้อง กศน. อายุ 12-15 ปี ทำกิจกรรมช่วยสอนน้อง ถักโครเชต์และเบเกอรี่ รุ่นที่ 3 เป็นพี่อาสาฯ สอนหนังสือให้กับเด็กๆ วัย 5-6 ขวบ

จากความต่อเนื่องนี้เด็กๆ ที่นี้จึงรู้จักอาจารย์เรณู และเรียกขานอย่างคุ้นเคยว่า “ป้าเปี้ยก”

ป้าเปี้ยกเล่าประสบการณ์การทำงานเป็นพี่อาสาฯ ของน้องๆ ที่บ้านราชวิถีให้ฟังว่า เด็กที่นี่ ถ้าโตหน่อยและพอจะเรียนไหว ทางสถานสงเคราะห์ฯ จะส่งเด็กไปเรียนหนังสือข้างนอก ส่วนเด็กที่เรียนไม่ไหวจะให้เรียน กศน. และสอนอาชีพเสริม โดยมีครูจากข้างนอกมาสอนให้ ส่วนพี่อาสาฯ จะมีหน้าที่ช่วยเหลือเด็กๆ คอยดึงเด็กๆ ให้สนใจเรียนรู้สิ่งที่ครูสอน

“ตอนแรกๆ ที่ดูแลเด็กโต เด็กยังไม่ค่อยไวใจ บางคนก็ดูอยู่ห่างๆ ไม่คุยไม่เล่นด้วย แต่บางคนวิ่งมากอดเลยก็มี ยิ่งถ้าเป็นพี่อาสาสมัคร มาด้วย เด็กจะวิ่งไปตรงนั้นก่อนเลย นอกจากว่าคนไหนที่เขาไม่มีใครเอาแล้ว เขาถึงจะมาหาเรา (หัวเราะ)”

“ตอนนั้นป่าดูแลเด็กอยู่ 2 คน เจ้าคนแรก วันๆ ก็ชอบมาคุยให้ฟังว่า วันนี้หนูไปร้องเพลงมา วันนี้หนูไปเต้นมา ทำเป็นอยู่สองอย่าง (หัวเราะ) และอีกคนเป็นเด็กที่เพื่อนเขาไม่เอาเข้ากลุ่ม ป้าก็เลยบอกว่าไม่เป็นไร ใครไม่เอา มาอยู่กับป้าก็ได้”

ไม่เพียงเด็กสองคนที่ป่าเปียกให้ความใส่ใจ แต่ยังรวมถึงเด็กคนอื่น ๆ ที่อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน ซึ่งป่าเปียกบอกว่า ช่วงแรกของการเป็นพี่อาสาฯ เจ้าหน้าที่จะยังไม่ได้จับคู่กับพี่อาสาฯ แต่ให้ช่วยกันดูแลเด็กๆ ร่วมกันระยะหนึ่งก่อน เมื่อเริ่มคุ้นเคยจึงค่อยจับคู่ดูแลกัน ระบบเช่นนี้ทำให้ป่าเปียกได้เห็นว่าคุณลักษณะของเด็กคนไหนมีบุคลิกอย่างไร เช่น รักสวยรักงาม ชี้แจง แสวงจน ฯลฯ แล้วพยายามหาคำตอบจากพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาเพื่อทำความเข้าใจ

“มีเด็กคนหนึ่ง เวลาทำเบเกอรี่ มักจะจนๆ ไม่ค่อยอยากทำ และก่อนทำครูเขาจะให้เขียนสูตรอาหาร เจ้าคนนี้ก็เขียนตัวเท่าหม้อแกงตัวเบ้อเรอเลย ป้าจึงบอกเขาว่า หนูโตแล้วหัดเขียนครึ่งบรรทัดสิ ตอนแรกก็ยังไม่ยอมเขียนนะ เอี้ยวไปเอี้ยวมา ไม่ได้เอาสมุดมาบัง ไม่มีดินสอบ้าง แต่ตอนหลังพอเขาเขียนหนังสือตัวเล็กได้ เขาก็เอามาอวดป้า

“เด็กโตแล้วเขาจะเริ่มเป็นตัวของเขาเอง เขาก็มีโลกของเขา ซึ่งเราเข้าไปไม่ถึง เราก็ต้องค่อยๆ ปรับเข้าหา อย่างในชั่วโมงเบเกอร์ เด็กจะไม่ค่อยสนใจที่ครูสอนเท่าไร จะคุยกันแต่เรื่องดารานักร้องเกาหลีคนนั้น คนนี้ เราก็ต้องคอยดึงให้เขาสนใจว่าครูทำอะไร ทำเบเกอร์ยังไม่ทันเสร็จเดี๋ยวก็พากันวิ่งไปทำยี่ห้อแล้ว คือมีเครื่องคอมฯ อยู่ตรงนั้น ก็ไปเปิดคาราโอเกะร้องเพลงบ้างอะไรบ้างตามเรื่อง เราก็ไปยืนดูด้วย ดูไปก็ถามไป คนนี้ใครนะ บอกบ้างน้อยซี ป้าไม่รู้จัก”

ด้วยบุคลิกที่ใจดี และพยายามปรับตัวเข้ากับเด็กๆ อย่างจริงใจ และเป็นธรรมชาติ ทำให้เด็กๆ เริ่มไว้วางใจและเวลาที่มีเรื่องอะไรก็มักจะมาปรึกษาและเล่าให้ป้าเป็ยกฟังเสมอๆ

“อย่างมีอยู่ครั้งหนึ่งตกลงมาก คือมีเด็กผู้ชายข้างนอกเขียนจดหมายเข้ามาหาใครสักคนในกลุ่มนี้ เสร็จแล้ว เด็กก็เอามาให้ป้าช่วยอ่านให้ฟัง แต่ป้าก็อ่านไม่ค่อยรู้เรื่อง เพราะเจ้าเด็กผู้ชายคนนั้นเขาก็เขียนผิดๆ ถูกๆ อ่านไม่เป็นความ ป้าเลยบอกเด็กไปว่า ให้ไปบอกเด็กคนที่เขียนจดหมายมานะว่า ให้กลับไปเรียนหนังสือ ให้เขียนหนังสือให้ดีๆ ถูกๆ กว่านี้ก่อนค่อยเขียนมาใหม่ เขียนอะไรมาไม่รู้ อ่านไม่ออกเลย” ป้าเป็ยกเล่าอย่างอารมณ์ดี และเสริมว่า

“กับเด็กโตเราต้องเข้าหา เขาขออะไร สนใจอะไร ขวนคุย จับเนื้อจับตัว สัมผัสเขา ฟังเขา แล้วเขาก็จะไวใจเรา แล้วทีนี้มีอะไรเขาก็จะเล่าให้เราฟังเอง เพราะกฎระเบียบที่นี่เขาไม่ให้เราไปซึกไปถามอะไรเด็ก เว้นแต่เด็กจะมาเล่าให้เราฟังเอง”

ทุกวันนี้แม้ว่าป้าเป็ยกไม่ได้ดูแลเด็กโตแล้ว แต่เมื่อไรที่เห็นป้าเป็ยกเดินผ่านมา เด็กๆ จะยังทักทายอย่างสนิทสนม บางครั้งถือโอกาสบอกเล่าความเป็นไปของเพื่อนคนนั้นคนนี้ให้ได้รับรู้เสมอๆ

“มีอยู่วันหนึ่ง เด็กคนหนึ่งก็มาฟ้องว่า เพื่อนเขาคนที่เขียนหนังสือตัวเท่าหม้อแกงหนีออกไปอยู่ข้างนอกแล้ว เราฟังก็ตกใจ แล้วเราก็รีบบอกว่า หนูอย่าหนีไปอย่างนั้นนะ เพราะเจ้าคนนี้หัวอ่อน ไม่ทันคน เราก็ห่วย เขาก็บอกว่าเพื่อนมาชวนเหมือนกัน แต่เขาไม่ไปหรอก แล้วเราก็ถือโอกาสสอนเขา จากนั้นอาทิตย์หนึ่ง รู้ข่าวว่า เด็กคนนั้น

กลับมาแล้ว พอเห็นป่า เขาก็เข้ามาทัก ป่าก็บอกว่า หนูหนีไปข้างนอก
อย่างนี้มันน่ากลัวจะตายรู้หรือเปล่า เขาตอบป่าว่า ‘น่ากลัวอะไรกัน นี้
ยังเสียดายกลับมาเร็วไปหน่อย’” ป่าเปี้ยกเล่าพลางหัวเราะและเสริมว่า

“ธรรมชาติเขาเป็นอย่างนี้ แล้วเราจะไปอะไรกับเขานักหนา คือ
พื้นฐานชีวิตแต่ละคนก็ต่างกันคนละแบบ สอนอะไรได้ก็สอนแต่อย่าไป
คาดหวังว่าเขาจะเชื่อหรือทำตามเราทุกอย่าง ไม่รู้นะ ป่าเองก็ไม่เคย
เรียนจิตวิทยามา เพียงแต่รู้สึกว่ เรานึกอย่างไร ขอบอย่างไร ก็ทำไป
ตามธรรมชาติของเรา อะไรช่วยเด็กได้ก็ช่วยไป ไม่ได้คาดหวัง ธรรมชาติ
เด็กเป็นอย่างไรเราก็รับเขาอย่างนั้น ไม่ได้ไปเครียด ว่าเด็กจะต้อง
อย่างนั้นอย่างนี้ ขนาดเด็กเรียนดี ๆ อยู่มหาวิทยาลัยพูดอะไรไปยังไม่ค่อยเชื่อเราเลย เพราะฉะนั้น เราช่วยขัดเกลาเขาได้แค่ไหนก็แค่นั้น”

หลังส่งมอบประสบการณ์ในการเป็นที่เลี้ยงเด็กโตมาระยะหนึ่งแล้ว
เมื่อทางโครงการขอให้มาช่วยดูแลเด็กเล็กในรุ่นที่ 3 ป่าเปี้ยกจึงทำด้วย
ความเต็มใจ เพราะประเมินว่าดูแลง่ายกว่าเด็กโต และงานสอนหนังสือ
ก็เป็นงานที่ถนัดอยู่แล้ว

สิ่งที่สำคัญคือต้องหาวิธีเหมาะสมมาช่วยสนับสนุนให้เด็กวัยชน
มีสมาธิจดจ่อตั้งใจเรียน

“เด็กที่นี้ยังอ่านเขียนไม่เป็น แต่เขียนชื่อตัวเองได้ คือเขียน
หนังสือเหมือนวาดรูป ไม่รู้หรือกว่า นี้ตัวอะไร สระอะไร พอเขา
มอบหมายให้สอนอ่านเขียนให้เด็ก เราก็อยากจะให้ได้ผล

“ป้ามีเด็กดูแลอยู่สองคน คนหนึ่งก็หัวไวดี แต่อีกคนหนึ่งไม่ค่อยอยากเขียน ก็พยายามหาวิธีมาสอน อย่าง สระเอกับสระแอ เราก็มีหลักให้จำว่า สระเอ มีขาเดียว สระแอมีสองขา เด็กจะได้จำง่าย และพยายามหาของเล่นที่ช่วยเสริมสร้างกล้ามเนื้อให้เขา เพราะเจ้าคนที่ไม่อยากเขียนเขาจับดินสอไม่เป็น แล้วเคยเห็นไหมเด็กเขียนสระไอ ไม้มลายหัวทิม เจ้านี่ละ ตลกมาก

“มานั่งนี่ๆ ดูว่า ควรจะทำอะไรให้เขาดี ตอนแรกว่าจะเอาดินน้ำมันมาให้ปั้นเล่น แต่ช่วงนั้นหาซื้อดินน้ำมันยังไม่ได้ เลยบอกสามีว่า ช่วยซื้อกรรไกรมาให้ 2 อัน แล้วหาภาพโฆษณาที่มีภาพผู้หญิงผู้ชายมา让孩子เขาตัดเล่นกัน แล้วพอเด็กคนอื่นมาเห็น บอกน่าสนุกดี ตอนหลังเลยซื้อกรรไกรมาเพิ่มเป็น 7 อัน ทีนี้ทุกคนพอเรียนหนังสือเสร็จ 10 โมง เด็กก็จะวิ่งมาเบิกรรไกร ขอรูบ ขอกาว เอาไปตัดแปะ ตอนแรกเด็กตัดไม่ได้เพราะกรรไกรมันเอียง ไม่กินกระดาษ พอเด็กบอก ป้าตัดไม่ได้ เราต้องค่อยๆ จับมือเขาให้กรรไกรมันตรง เขาก็ค่อยๆ ตัด ถึงจะทำได้ แต่ก็ตัดเลอะๆ เทะๆ แล้วแปะก็ไม่ใช่ระเบียบ เราก็มองดูว่า นิสัยเขาเป็นอย่างนั้น เราก็ค่อยๆ สอน แต่บางทีดูไม่ทันหันมาอีกที่เขาตัดเสร็จกันหมดแล้ว (หัวเราะ) ก็ข้างเขา ปล่อยให้เขาเล่นของเขาไป”

ป้าเบ็ยกบอกว่า การได้มาทำงานจิตอาสาแม้เพียงสัปดาห์ละครั้งวันก็ทำให้รู้สึกดีกับตัวเอง เพราะอย่างน้อยยังสามารถทำประโยชน์ให้กับคนอื่นได้แม้ยามเกษียณ

“มาทำตรงนี้ได้คิดจะได้บุญคุณอะไร ทำไปวันๆ ไม่ได้คิดว่าใครจะมารู้จักว่าเราเคยเป็นอะไรมาก่อน เดินเข้ามาก็เป็นป่าแก่ๆ เดินตึกๆ มา เขาก็พอใจแค่นี้ ใครจะทักไม่ทัก ไม่ไหวก็ไม่ว่าอะไร แค่นี้ทำให้เด็ก ๆ หัวเราะ ได้มีความสุขเราก็มีความสุขแล้ว อย่างน้อยเราได้ดีใจว่าเราสามารถทำให้เด็กที่เคยเมินๆ เฉยๆ หัวเราะกับเราได้และเดินเข้ามาบอกเราว่า ‘วันหลังป่ามาอีกนะ’

“เราไม่ได้เรียกร้องกับเด็กว่าเขาต้องรักเรา แต่พอได้เห็น ว่า เด็กเขารักเราจริงๆ ก็ชื่นใจนะ ขนาดมีพี่อาสาสาว ๆ มาขอแบ่งไปดูแล บอกให้ไปกับเขายังไม่ยอมไปเลย หว่านล้อมแล้วก็ยังไม่ยอมไป ลองถามเขาว่า ป่าแก่แล้ว ไปอยู่กับพี่ใหม่ เขาบอกว่าไม่ไป จะอยู่กับป่า”

“ถ้าทำงานกับเด็กต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ดูว่าเด็กรับได้แค่ไหน สิ่งที่เราหยิบยื่นให้เหมาะสมกับเขาหรือไม่ เพราะบางครั้งความตั้งใจที่มากเกินไป อาจทำให้ทั้งเราและเด็กเครียดเป็นทุกข์ได้เช่นกัน”

นับเป็นอีกหนึ่งแง่มุมของชีวิตในยามเกษียณอายุ ที่มี ‘เวลาและความเข้าใจชีวิต’ ช่วยถักทอความสัมพันธ์ระหว่างคนสองวัยให้สามารถเติมเต็มสิ่งดีๆ แก่กันและกันได้อย่างลงตัว

คนต้นเรื่อง
กัญญ์สิริ
และกันติมา
สิทธิวรการ

ล้มลุกคลุกคลาน... ด้วยความเบิกบานใจ

คนเขียนเรื่อง
จุศดา สุวัฒน์นันท์

“

ครั้งแรกที่น้องวิ่งมาหาเรา...
โอ้โฮ! ตีใจมากๆ ยัยไม่หุบเลย
เหมือนสิ่งที่เราพยายาม
มากกว่าหลายเดือนเห็นผล...
มันเป็นความรู้สึกที่
สุดยอดมาก

”

“พีคพีค”

สำหรับใครหลายคนอาจคาดไม่ถึงเลยว่า เราสามารถ
รู้สึก “รัก” และ “เสียใจ” กับใครสักคนได้มากมายให้กับคนที่มิใช่
ครอบครัว ญาติ เพื่อน หรือคนรัก...

เรื่องราวต่อไปนี้เป็นประสบการณ์ของอาสาสมัครสองพี่น้อง **คุณ
กัญญ์สิริ สิทธิวรการ** หรือ “ก๊อฟ” และ **คุณกันติมา สิทธิวรการ**
หรือ “ไกด์” ซึ่งบอกเล่าความรู้สึก ทั้งความสุข ความประทับใจ และ
ความผิดหวัง ที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือดูแลเด็กในฐานะอาสาสมัคร
สถานสงเคราะห์บ้านเด็กอ่อนปากเกร็ดมากกว่าหนึ่งปี...

“ครั้งแรกมาบริจาคของให้เด็กที่นี่ ตอนเดินเข้าไปข้างในมีเด็ก ๆ มายืนรอกัน มีเด็กพยายามให้เราอุ้มเลยแอบอุ้มไปที่หนึ่ง พอวางนึบ ร้องให้เลย แล้วพอเข้าไปถึงตึก 8 เห็นพี่อาสาสมัครเลี้ยงน้อง เลยอยาก มาทำแบบนี้บ้าง เริ่มจากเป็นคนรักเด็ก แล้วเสาร์อาทิตย์ก็ไม่ได้ทำอะไร เราก็เลยอยากช่วย

“เราตามข่าวบนเว็บไซต์ของมูลนิธิสุขภาพไทยว่าช่วงไหนจะเปิด รับอาสาสมัครนวดเด็ก ตามข่าวมานานมากประมาณ 1-2 ปี พอโครงการ เปิดก็เจอช่วงน้ำท่วม ก็เลื่อนเวลาไปอีกประมาณเกือบปีหนึ่ง แต่ก็ริอมา เรื่อย ๆ เพราะอยากมาทำงานอาสาสมัครที่นี่”

กีฟ ย้อนความถึงครั้งแรกที่เริ่มต้นมาเป็นอาสาสมัครในโครงการ พลังอาสาสมัครสร้างสุข ตั้งแต่เดือนเมษายน 2555 ซึ่งเป็นประสพ การณ์งานอาสาสมัคร ที่ได้ทำอย่างเต็มที่และต่อเนื่องมานานกว่าหนึ่งปี

ก่อนมาเป็นอาสาสมัครในโครงการนี้ กีฟเป็นข้าราชการทำงาน ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา ช่วงเย็นของทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ก็มัก ตระเวนให้อาหารแก่สุนัขจรจัดประมาณ 2 ปี ก่อนที่เธอลาออกจากราชการ

“ก่อนหน้านี้ก็ช่วยพวกหมาจรจัด ทุกเย็นหลังเลิกงานก็ตระเวน ให้อาหาร ซื้อพวกข้าวและตับมาคลุก เพราะบางคนเอาเศษอาหารที่ เหลือ ๆ มาให้ มีพริก มีกระดุก วันไหนหยุดก็ฝากเงินให้คนแถวนั้นให้ อาหารแทน ตอนนี้ออกจากราชการแล้ว ก็ส่งเงินให้น้องที่ทำงานทำ แทน”

ด้วยพื้นฐานจิตใจที่ชอบงานจิตอาสาและรักเด็ก เมื่อทราบว่า มูลนิธิสุขภาพไทยเปิดรับอาสาสมัครดูแลเด็ก ก็พิจังไม่คิดลังเลที่จะมาเป็นอาสาสมัครในสถานสงเคราะห์แห่งนี้

ในขณะที่ “โกด์” น้องสาวคนเล็กของครอบครัว เธอเป็นเด็กรุ่นใหม่ที่เพิ่งเรียนจบและเริ่มทำงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งได้ไม่นาน ด้วยความที่สนใจทำกิจกรรมจิตอาสาบ้างเป็นครั้งคราวตั้งแต่เรียนมหาวิทยาลัยและโดยส่วนใหญ่มักไปตามพี่สาว รวมถึงการเป็นอาสาสมัครดูแลน้องในโครงการนี้ด้วย

“โกด์มาเป็นเพื่อนพี่กีฟ ครั้งแรกไปทำความสะอาดที่บ้าน-เด็กอ่อนพญาไทด้วยกัน ก็รู้สึกสนุกดีได้เจอเพื่อนได้ทำอะไรด้วยกัน หลังจากนั้น ก็เว้นไปช่วงหนึ่ง พี่กีฟก็ชวนไปเลี้ยงน้อง เพราะวันเสาร์อาทิตย์ไม่ได้ทำอะไร”

แม้ว่าโกด์เริ่มต้นงานอาสาสมัครดูแลน้องในสถานสงเคราะห์ตามคำชักชวนของพี่สาวและอาจถือได้ว่าเป็นการไหลไปตามน้ำ (ดี) ได้กลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงในตัวเธอและ “รักแรกพบ”

“รุ่งอรุณเป็นรักแรกพบของเขาเลย...”

“พี่กีฟ” เล่าถึง “โกด์” กับประสบการณ์ครั้งแรกในการดูแลน้องชื่อ **“รุ่งอรุณ”** วัย 3 ขวบ

เด็กสาวตัวน้อยคนนี้ แม่ประจำบ้านในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ดเรียกเธอแบบล้อๆ ว่า “คุณยาย” หรือบางทีก็เรียก “เด็กหน้าเดียว” เพราะเป็นเด็กที่ยิ้มไม่เป็น และไม่ค่อยมีใครได้ยินเสียงหัวเราะของเธอเลย

“

เราอยู่กับน้องได้ 6-7 เดือน
ก่อนน้องไปกับครอบครัว
อุปถัมภ์ ไม่มีสัญญาณอะไร
มาก่อนเลย อยู่ดีๆ ก็มีโทรศัพท์
บอกว่าพຽ່งนี้้องต้องไปแล้ว...
...รู้สึกแย่มาก ร้องไห้
...ร้องกึ่งคืนจนถึงเช้า
ถึงขั้นว่าไม่อยากจะรับเลี้ยงดู
น้องคนไหนอีกแล้ว...”

”

“พีโกด์”

รุ่งอรุณเป็นเด็กตัวเล็กที่อยู่ในข่ายเลี้ยงยาก ทั้งรูปร่างและ
พัฒนาการอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ในทุกด้านและที่ผ่านมา รุ่งอรุณ
ไม่เคยมีพี่อาสาสมัครดูแลเลย เนื่องจากเธอปฏิเสธอาสาสมัครทุกคน
รวมถึงโกด์ด้วย...

“ครั้งแรกก็กังวลเพราะเราไม่มีพื้นฐานการเลี้ยงเด็กมาก่อนเลย
และเป็นน้องคนสุดท้าย ตอนมาครูนกก็ทดลองให้เลี้ยง เจอรุ่งอรุณก่อน
เลย พี่ๆ เรียกว่าเด็กปราบเซียน คือไม่เอาอะไรเลย ร้องอย่างเดียว

“ที่ผ่านมาน้องเลยไม่มีพี่อาสาฯ เขาปฏิเสธพี่มา 4 คนแล้ว รวม
โกด์ก็เป็นคนที่ 5 ครูนกเล่าว่าก็เคยมีอยู่คนหนึ่งที่รุ่งอรุณเล่นด้วย
ประมาณ 2 อาทิตย์ อยู่ๆ น้องก็ไม่เอา เลยต้องเปลี่ยนไปเลี้ยงน้องคน
อื่น”

สาวน้อยยิ้มยากคนนี้เป็นเด็กคนแรกที่โกด์ได้ทดลองเลี้ยงตั้งแต่วันแรกจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลากว่าหนึ่งปีแล้ว เธอเล่าถึงความยากในการดูแลน้องให้ฟังว่า

“ตอนแรกคิดว่าครูจะเปลี่ยนน้องใหม่ในวันที่มาเลี้ยงจริงๆ พอมาถึงก็เป็นรุ่งอรุณเหมือนเดิม แต่เราก็โอเค เพราะผ่านการทดลองเลี้ยงรุ่งอรุณมาแล้วครั้งหนึ่ง มันก็ยากจริงๆ...”

“ตอนนั้นก็คิดว่าขอลองสักตั้งหนึ่ง ช่วงแรกๆ ต้องให้ครูฝนหรือไม่กี่พี่อาสาสมัครไปรับเป็นเพื่อนตลอด เพราะเจอหน้าเราปุ๊บ น้องร้องไห้เลย จับมือเขาก็สะบัด ครูฝนเข็นรถอยู่ แล้วก็เปลี่ยนมาให้โกด์เข็นพอน้องหันมาเจอ น้องร้องไห้เลย”

ก็พี่ พี่สาวที่เลี้ยงน้องอีกคนหนึ่งได้เห็นสถานการณ์ระหว่างโกด์กับรุ่งอรุณมาโดยตลอด เธอเสริมว่า

“สงสารเขามากกว่า เพราะน้องไม่เอาโกด์เลย เวลาโกด์พยายามบ๊อนก็ไม่กินเลย จับตัวปุ๊บร้องไห้ ทุกคนบอกน้องคนนี้สุดๆ เลย เราก็ถามว่าจะเอาอย่างไรเปลี่ยนน้องใหม่ เขาก็บอกไม่เปลี่ยน มันเหมือนรักแรกพบของเขา...”

ช่วงระยะเวลากว่า 4 เดือนนั้น โกด์ต้องอยู่ในภาวะอันยากลำบากที่เรียกได้ว่า “น้องไม่เอาพี่” อย่างไม่รู้ที่มา ที่ผ่านมาไม่เคยมีพี่อาสาสมัครที่สามารถดูแลรุ่งอรุณได้ต่อเนื่องเช่นนี้

เมื่อถามว่า ทำไมยอมอดทนเพื่อน้องคนนี้ได้นานแรมเดือน?...

“เพราะเรารู้สึกรักเด็กคนนี้ไปแล้ว...” โกดี้ตอบทันทีโดยแทบไม่ต้องคิด อาจเป็นเพราะมันคือความรู้สึกจากใจที่มีต่อสาวน้อยผู้นี้

เธอย้อนทบทวนถึงสิ่งที่ทำให้ผูกพันกับน้องจนสามารถผ่านพ้นช่วงเวลาสำคัญได้สำเร็จว่า

“ตอนแรกๆ มันเป็นความรู้สึกสงสารน้องที่เหมือนมีปัญหาครอบครัว แล้วก็ไม่เคยมีพี่อาสาฯ ดูแลเขาเลย แล้วน้องเป็นเด็กตัวเล็ก อายุ 3 ปี ด้วยขนาดตัวและพัฒนาการที่ช้ากว่าอายุ ไม่กินข้าว จะกินแต่ขนม ครูฝนบอกว่าป้อนได้ 3-4 คำก็เก่งแล้ว ทำอย่างไรก็ไม่กินเลย และเลี้ยงยาก แต่ก่อนรุ่งอรุณเป็นเด็กที่ไม่ยิ้มเลย ทำยังไงก็ไม่ยิ้ม จับโยนก็ไม่ยิ้ม เราก็คิดว่าทำยังไงให้น้องเข้ากับคนได้

“ช่วงหลังๆ เริ่มให้เราจับได้ ให้อุ้ม เริ่มยิ้ม เริ่มหัวเราะ ตอนนี้น่ารักแล้ว ขอกอดนี่วิ่งเข้ามาให้กอดเองเลย รู้จักเข้ากับคนมากขึ้นด้วย มันทำให้เรารู้สึกดีมาก โดยเฉพาะตอนที่พี่ๆ ชมว่า รุ่งอรุณเก่งขึ้นเยอะ เขายิ้ม เข้ากับคนง่าย มันเป็นคำตอบแทนที่มีค่ามากที่สุดแล้ว มันรู้สึกภูมิใจในตัวเขาทุกๆ ครั้ง”

โกดี้เล่าถึงความเปลี่ยนแปลงในตัวรุ่งอรุณตั้งแต่วันแรกที่พบกับเด็กที่แม่เรียกว่า “เด็กหน้าเดียว” จนตอนนี้เธอเป็นสาวน้อยที่ “ยิ้มเป็น” และ “หัวเราะได้” เหมือนเด็กทั่วไป

ในฐานะของพี่อาสาสมัครดูแลน้อง โกดี้จึงรู้สึกภูมิใจกับพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเหนืออื่นใด สิ่งที่โกดี้พยายามมากกว่า 4 เดือนทำให้สามารถก้าวผ่านภาวะ “น้องไม่เอาพี่” ได้อย่างน่าชื่นชม

“ครั้งแรกที่น้องวิ่งมาหาเรา โอ้โห! ดีใจมาก ๆ ๆ ยิ้มไม่หุบเลย เหมือนสิ่งที่เราพยายามมาหลายเดือน มันเห็นผล อย่างวันแรกที่น้องยอมกินข้าวจากช้อนที่เราป้อน หรือครั้งแรกที่น้องยิ้มเวลาที่เล่นกับเรา...รู้สึกดีใจมากเลย

ครูนุกบอกว่าน้องเป็นคนไวใจคนยาก เหมือนเขาอยากทดลองเราว่า เราโอเคกับเขาจริงๆ ไหม พอโอเคเขาเปิดรับเราแล้ว มันเป็นความรู้สึกที่สุดยอดมาก”

สำหรับกีฟ...

ด้วยความที่มีประสบการณ์การเลี้ยงน้องและหลานในครอบครัวมาก่อน งานอาสาสมัครเลี้ยงดูเด็กจึงมีไม่เรื่องยาก ทว่าประสบการณ์จาก “สตายู” เด็กชายตัวน้อยคนแรกที่เธอรับผิดชอบดูแลมานานกว่าครึ่งปี กลายเป็นความทรงจำที่ดีทั้งความสุขและความเศร้าในเวลาเดียวกัน...

“ครั้งแรกที่ไปก้อยากได้น้องน่ารัก ๆ ชาว ๆ จำ ๆ แต่พอครูพาน้องมา ปรากฏว่าตัวใหญ่ ดำ ตาโต และตัวเกร็ง เราก็คิดว่าได้เด็กคนนี้จริงๆ เหนอ

“ครูฝนอธิบายเคสว่าน้องป่วยมีอาการทางปอดและเกร็งกล้ามเนื้อ ต้องอยู่ตึกป่วยมาตลอด ทำให้เรารู้สึกอยากดูแลน้องคนนี้ ครูบอกว่า ให้ความ मदัดขาให้น้องดีขึ้น ตอนนั้นอายุประมาณ 2 ขวบ เพิ่งออกจากโรงพยาบาล พัฒนาการก็เลยช้ากว่าปกติมาก

“สัปดาห์แรกสัมผัสได้แล้วว่าน้องตัวแข็งมาก แต่พอขนาดเขาไปเรื่อย ๆ ก็ดีขึ้น”

ก็พียงบอกด้วยว่า นอกจากการนวดเพื่อคลายกล้ามเนื้อที่เกิดจากอาการเกร็งแล้ว ครูฝนบอกเคล็ดลับสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การให้กอดและสัมผัสน้องมาก ๆ

“ตอนแรกก็คิดว่าจะกอดดีไหม เพราะกลัวน้องปฏิเสธเรา พอลองกอดครั้งแรก ตัวน้องเกร็งมาก ตัวแข็ง ๆ พอกอดมือเขาล้อยลง เรารู้สึกเลยว่ามันเป็นสัมผัสที่เขารู้สึกได้จริงๆ

“...แล้ววันหนึ่งน้องเดินมากอดเราเอง ตอนนั้นอุ้มขึ้นมาหอมน้องเลย ดีใจมาก

“สตายุเป็นเด็กเลี้ยงง่าย เป็นเด็กที่มีพื้นฐานอารมณ์ดีมาก ไม่เคยอแงเลย ป้อนข้าวก็กิน บางทีตัดขาไปก็หัวเราะเอง เราไปหาเขาอาทิตย์ที่ 2 น้องก็จำเราได้เลย”

อนาคตสำหรับเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์มักไม่แน่นอน บางครั้งโชคดีมีผู้มาขออุปการะเลี้ยงดู...

“เราก็กึ่งเลี้ยงน้องได้อยู่ 6-7 เดือน แล้วก็มีคนมารับไปเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ ก่อนน้องจะไปไม่มีสัญญาณอะไรมาก่อนเลย โอ้โห... รู้สึกแย่มากเลย ร้องให้ ร้องทั้งคืนถึงเช้าเลย ถึงขั้นว่าไม่อยากจะรับเลี้ยงดูน้องคนไหนอีกแล้ว เพราะเรากะว่าอาทิตย์หน้าจะพาน้องเดินเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อเขา แล้วก็ฝึกกล้ามเนื้อมือ ให้ปั่นปาย

“มันเหมือนเราถูกตัดฉับกลางอากาศ ใจมันหายไปเลย...”

เมื่อสตาซุต้องออกไปอยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์ ทำให้เธอรู้สึก
เศร้าใจจนไม่อยากดูแลน้องคนอื่นต่อไป แต่...

“พอไปเห็นน้องเยอะๆ บางคนไม่มีพี่อาสาฯ ได้เห็นหน้าน้อง
แต่ละคน ก็เกิดความคิดว่า ถ้าเราไปอย่างน้อยก็จะมีน้องอีกคนหนึ่ง
ได้ออกมาเล่นนอกบ้าน เราอาจจะช่วยได้แค่คนเดียว แต่อย่างน้อยก็ได้
ทำ...”

“ครูจึงให้ทดลองเลี้ยงน้องคนอื่นต่อ แต่ครั้งนี้เราบอกว่าขอเด็ก
เล็กไปเลย ไม่อยากเลี้ยงเด็กกำลังหัดเดิน เพราะเด็วน้องก็ต้องย้ายไป
อีก ครูฝนเลยให้ดูน้องคนหนึ่ง แต่อาทิตย์นั้นน้องป่วย เลยต้องไปรับน้อง
อีกคนชื่อ “ธีรธรรม” ซึ่งเป็นเด็กที่เคยเห็นเขามาก่อนเพราะอายุใกล้เคียง
กับสตาซุ

นับจากวันนั้น “ธีรธรรม” จึงเป็นเด็กคนที่สองที่พี่ฟูแล

“ธีรธรรมเคยมีพี่อาสาฯ มาดูแลเขา แต่จู่ๆ พี่ก็หายไปครูบอกว่า
พอน้องย้ายไปตึก 5 เขาเหมือนปลิววิเวกไปเลย ไม่ยุ่งกับใคร ไม่ยิ้มไม่
เล่น...”

เด็กชายตัวน้อยอายุประมาณ 3 ขวบ เลี้ยงง่าย แต่ขี้มยาก และ
มีปัญหาเรื่องระบบขับถ่ายที่มักมีอาการท้องเสียบ่อยครั้ง

“ธีรธรรมเป็นเด็กขี้เก๊ก ต้องแห่เขา หน้าบึ้งไม่หล่อเลยเขาเหมือน
ไม่อยากอยู่บ้าน แคร่รับออกมาก็ดีใจแล้ว พอไปส่งก็ร้องไห้เป็นอยู่อย่างนี้
3 เดือน

“ตอนเลี้ยงเขาเป็นช่วงที่ได้ออกไปทำกิจกรรมนอกสถานที่ ไปสวนสาธารณะ ขี่จักรยาน มันก็เป็นความผูกพันอีกแบบหนึ่ง เหมือนที่เราได้ประสบการณ์จากสตาฟว่า อยากทำอะไรก็ให้รับทำ ไม่รอถึงอาทิตย์หน้าแล้วค่อยทำ เพราะมันอาจไม่มีอาทิตย์หน้าสำหรับเราก็กี่ได้ อย่างถ้าอยากพาน้องไปรดน้ำต้นไม้ก็ไปทำเลย หรืออะไรที่ช่วยพัฒนาน้องได้ก็ทำเลย ไม่รอว่าเดี๋ยวค่อยทำ”

แต่แล้ววันหนึ่งก็ก็ต้องพบกับความรู้สึกผิดหวังจากการพลัดพรากอีกครั้ง...

“พอช่วงหลังๆ แม่ที่บ้านบอกน้องเริ่มเล่น เริ่มแก๊งเพื่อน เราก็รู้สึกดีที่เขามีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น แต่พอเลี้ยงไปได้สักพักก็มีครอบครัวอุปถัมภ์ไปอิตาลี เขาโทรมาบอกประมาณ 2-3 วันก่อนเดินทาง”

ความรักและการพลัดพรากจากเด็กทั้งสอง ทำให้กีฟได้เรียนรู้ประสบการณ์ทั้งการดูแลเด็กและดูแลความรู้สึกของตัวเองไปในเวลาเดียวกัน จนถึงวันนี้ เธอยังคงทำงานในฐานะพี่อาสาสมัครเลี้ยง “วันวลี” อายุ 3 ปี สาวน้อยอารมณ์ดี เข้ากับคนได้ง่าย ฉลาดและมีพัฒนาการที่สมวัย

ความรักและความสุขที่สัมผัสได้จากเด็กๆ เป็นสิ่งที่เธอกล่าวว่าไม่เคยจางหายไปนับตั้งแต่วันแรกของการทำงานในฐานะอาสาสมัคร

และที่สำคัญประสบการณ์เหล่านี้ได้เปิดแง่มุมบางด้านของเธอให้กระจ่างมากขึ้น

“บางทีเครียดมาจากที่ทำงาน น้องเขาก็เหมือนสัมผัสได้ อย่าง
สตาฟพอรูสึกว่าเครียด เขาจะเข้ามาอดมาเล่น ยิ้มใส่หน้าเลย แต่
อย่างธีรธรรม พอรูว่าเราเครียดมากก็อแงเลย กลายเป็นวันนั้นเข้ากัน
ไม่ติดด้วยอารมณ์ของเรา เขาลงนอนนิ่งเลย จนเราต้องไปปรับปรุง
อารมณ์ตัวเองก่อน พาไปเดินเล่น แล้วค่อยคุยกันใหม่ บางทีเราต้องไป
ขอโทษเขานะ...ใครว่าเด็กไม่รู้เรื่อง พอเขาสัมผัสได้ถึงอารมณ์ที่เป็น
ปกติแล้ว เขาก็จะเล่นหรือทำกิจกรรมได้เหมือนเดิม”

พี่น้องยังช่วยสะท้อนภาพความเปลี่ยนแปลงของกันและกัน โดย
ก็ฟเล่าถึงไกด์ว่า

“เขาเปลี่ยนไป เหมือนเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ด้วยความเป็นน้อง
คนเล็ก มีแต่คนทำอะไรเพื่อเขา แต่พอมาเลี้ยงน้องเหมือนว่าเขาต้องทำ
อะไรเพื่อใครสักคน บางอาทิตย์เห็นเขาเหนื่อยแต่ก็ไป เช่น เราไปเลี้ยง
น้องตอนเช้า ตอนบ่ายพาแม่ไปซื้อป๊อปปี้ แต่ไกด์เขาติดน้องมาก ยอม
นั่งรถกลับมาเพื่อไปหาน้องในตอนบ่ายอีกครั้ง พอกลับมาหน้าแบบ
เศร้าๆ บอกว่าน้องจำเขาไม่ได้อีกแล้ว ไม่เล่นอีกแล้ว แต่อาทิตย์หน้าก็
เอาใหม่...ไปใหม่”

“เพิ่งได้เห็นว่าเขาพยายามเพื่อใครสักคน ถ้าไม่เห็นเขาเลี้ยงน้อง
จะไม่ได้เห็นภาพแบบนี้”

ขณะที่เจ้าตัว คือ “ไกด์” เอง ได้อธิบายถึงเงื่อนไขแห่งความ
เปลี่ยนแปลง

“น้องให้อะไรเราเยอะมาก ทำให้เห็นโลกกว้างขึ้น ที่ผ่านมาไม่เคยอดทนทำอะไรได้ขนาดนี้ บางอาทิตย์ไม่ยอมไป แต่พอคิดได้แล้วใครจะพาน้องออกมาเล่น...นั่นเป็นเหมือนจุดที่เราทิ้งตัวเองไว้ แล้วมาหา น้องมากกว่าจะมาสใจเรื่องของตัวเอง ต่อให้เราทำงานหนักเหนื่อยมาแค่ไหน ได้เห็นเขายิ้มหัวเราะมันก็มีความสุขแล้ว

“มันคือการทำให้ไม่หวังผลตอบแทน แค่เขาดีขึ้นก็พอแล้วสำหรับเรา...” กิ๊พท์สรุปผลลัพธ์ด้วยรอยยิ้ม

สำหรับมุมมองของโกด์ที่มีต่องานอาสาสมัครก็ดูจะไม่แตกต่างกัน

“โกด์ชอบที่นี้เพราะเวลาทำกิจกรรม พี่ๆ อาสาสมัครทั้งหมดก็รู้จักกัน เหมือนพี่เหมือนน้อง เป็นครอบครัวเดียวกัน ช่วยเหลือกันแล้วความรู้สึกที่ไปดูแลน้อง เพราะมันเป็นความผูกพันมากกว่าเป็นภาระหน้าที่

“พี่ที่ทำงานด้วยกันก็รู้ว่าเรามาเป็นอาสาสมัครที่บ้านปากเกร็ดก็ช่วยกันฝากของมาให้ น้อง บางทีก็บริจาคเงินมา บางคนถามเราว่าเลือกน้องได้ไหม...ก็แอบนึกเคืองๆ ว่า แหม...เด็กไม่ใช่สินค้านะ ไม่ว่าจะน่ารักหรือไม่น่ารัก เขาก็เป็นเด็ก ต้องรักเขา”

สองพี่น้องจบเรื่องราวของพวกเขาพร้อมด้วยรอยยิ้มและ “เคล็ดลับ” ที่ทำให้พวกเขาผ่านประสบการณ์อันลุ่มๆ ดอนๆ ของการเป็น “พี่อาสา” มือใหม่ มาได้อย่างมีความสุขอย่างยิ่งในวันนี้

รู้จักโครงการพลังอาสาสมัคร สร้างสุขให้เด็กในสถานสงเคราะห์

จากผลการดำเนินงานของมูลนิธิสุขภาพไทย ที่ได้รับรางวัลอาสาสมัคร
ระยะสั้น (ระยะเวลารุ่นละ 3 - 4 เดือน) ในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด
จ.นนทบุรีมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 เป็นต้นมา และประสบการณ์การทำงานใน
สถานสงเคราะห์ของสหทัยมูลนิธิ ที่ทำมาอย่างต่อเนื่องนับ 20 ปีนั้น พบว่าเมื่อ
ได้รณรงค์ชักชวนให้คนหนุ่มสาว รวมถึงผู้ที่มีเวลาว่างให้มาเป็นอาสาสมัคร เช่น
อาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก อาสาสอนหนังสือ อาสาช่วยเลี้ยงน้อง ฯลฯ อาสาสมัคร
เหล่านี้มีส่วนสำคัญในการช่วยมอบความรักความอบอุ่น ช่วยการกระตุ้น
พัฒนาการให้กับเด็ก ซึ่งตลอดเวลา 6 ปี ที่ผ่านมา มีอาสาสมัครระยะสั้นที่ผลัด
เปลี่ยนมาดูแลเด็ก ๆ มากกว่า 1,000 คน ในจำนวนนี้ยังพัฒนาตนเองก้าวสู่
อาสาสมัครระยะยาวอีกราว 100 คนด้วย การทำงานอาสาสมัครที่ใสแรงแยก
และแรงใจอย่างต่อเนื่องนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า เด็ก ๆ จำนวนมากมีพัฒนาการ
ด้านร่างกายและอารมณ์ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และเป็นกลไกสำคัญหนึ่งที่จะช่วย
แบ่งเบาภาระงานให้กับเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่จำนวน
มากมีเวลาและกำลังใจในการดูแลเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์ได้อย่างเต็มที่เพิ่มขึ้น
เป็นการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนของไทยอย่างมีคุณภาพ

จากสถานการณ์ปัญหาและประสบการณ์การทำงานอาสาสมัครของ
มูลนิธิสุขภาพไทย และ สหทัยมูลนิธิ รวมถึงการทำบันทึกข้อตกลง (MOU)
ระหว่าง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ทางมูลนิธิสุขภาพไทย
จึงได้จัดทำโครงการ “พลังอาสาสมัคร สร้างสุขให้เด็กในสถานสงเคราะห์” มี
เป้าหมายหลักในการพัฒนากลไกอาสาสมัครในสถานสงเคราะห์ โดยให้ความสำคัญ
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน การเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม
ของภาคส่วนต่างๆ และคุณค่าของงานอาสาสมัคร เพื่อที่จะร่วมกันสร้าง
สุขภาวะที่ดีให้แก่เด็กในสถานสงเคราะห์ โดยตระหนักและเห็นความสำคัญ
ว่าเด็กควรได้รับการเลี้ยงดู มีผู้ใหญ่ให้ความรักความอบอุ่น ตั้งแต่วัยแรกเกิดถึง 18 ปี
ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของชีวิต ที่จะช่วยหล่อหลอมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้าน
ร่างกายที่เหมาะสมตามวัย มีความมั่นคงทางจิตใจและมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาสุขภาพของครุวมแก่เด็กในสถานสงเคราะห์
2. เพื่อพัฒนาระบบและกลไกอาสาสมัครที่ทำงานเพื่อเด็กในสถานสงเคราะห์
3. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคคลากรและอาสาสมัครในสถานสงเคราะห์
4. เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายอาสาสมัครผ่านงานอาสาสมัครในสถานสงเคราะห์

พื้นที่ดำเนินการ สถานสงเคราะห์ 4 แห่ง ได้แก่

1. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท
2. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด
3. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการทางสมองและปัญญาปากเกร็ด (บ้านเฟื่องฟ้า)
4. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี

และขยายสู่สถานสงเคราะห์สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด (บ้านนนทภูมิ) และสถานสงเคราะห์บ้านแคนทอง จ.ขอนแก่น

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการความรู้และศึกษาวิจัย

การจัดการความรู้ เป็นรากฐานสำคัญของการรวบรวมและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของบุคลากร ซึ่งการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การพัฒนางาน และช่วยให้การทำงานอย่างมีความสุข

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างเสริมระบบและกลไกการทำงานอาสาสมัคร

กลไกสำคัญในการสร้างเสริมระบบอาสาสมัครคือ การมีคณะทำงานในแต่ละสถานสงเคราะห์ ซึ่งมาจากภาคส่วนต่างๆ คือ สถานสงเคราะห์ อาสาสมัคร มูลนิธิที่ทำงานในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ คณะทำงานมีบทบาทสำคัญใน

การกำหนดกฎกติกาในการดูแลเด็ก และพัฒนาสนับสนุนให้การทำงาน
อาสาสมัครอย่างยั่งยืนซึ่งก่อประโยชน์อย่างเต็มที่แก่เด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและอาสาสมัคร

การพัฒนาศักยภาพ (potential) และเพิ่มขีดความสามารถ
(capacity) ของบุคลากรในสถานสงเคราะห์และอาสาสมัคร จะช่วยให้ทำงาน
กับเด็กได้ดียิ่งขึ้น มีผลต่อการพัฒนาการทางกายและใจของเด็กทุกคนใน
สถานสงเคราะห์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสื่อสารสาธารณะ

การสื่อสารสาธารณะในยุทธศาสตร์นี้จะใช้พลังบวกของการทำงาน
อาสาสมัครเป็นหลักการสำคัญ และจะใช้ทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อทางเลือก
เช่น social media / social network ต่างๆ เพื่อเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก
เยาวชนที่คุ้นเคยกับสื่อประเภทนี้

องค์กรรับผิดชอบ

มูลนิธิสุภาพไทย

520/1-2 ซอย 16 ถนนเทศบาลรังรักษ์เหนือ แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กทม. 10900

โทรศัพท์ 0-2589-4243

www.thaihof.org

facebook พลังอาสาสร้างสุข มูลนิธิสุภาพไทย

“

เรื่องราวชีวิตของอาสาสมัครทั้งหมดนี้
 มุ่งหวังถ่ายทอดประสบการณ์การทำงาน
 ทักษะของอาสา และผลของการทุ่มเทแรงใจแรงกาย
 ในการดูแลเด็ก ๆ ที่พำนักอาศัยในสถานสงเคราะห์
 เพื่อยืนยันว่า งานอาสาสร้างความสุข
 ทั้งผู้ให้และผู้รับได้เสมอกัน

”

โครงการพลังอาสาสมัคร
 สร้างสุขให้เด็กในสถานสงเคราะห์
 มูลนิธิสุภาพไทย

